

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift over de Noordbrabantse schuttersgilden

47e jaargang 2000 afl. 1



Goed gefundeerd.
Foto: P. Wolters



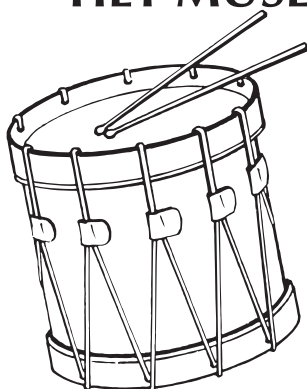
GOUD EN ZILVERSMEDERIJ

de edelsmidse b.v.

Van Dissellaan 4a, 5531 BR Bladel
Telefoon (0497) 38 79 36

**Het adres voor het
vervaardigen en ontwerpen
van al uw gildezilver**

'HET MUSEUM ATELIER'



maakt op ambachtelijke wijze
GILDETROMMEN
in eigen atelier

- drijven en ciselieren van patroonheilige
- alle gildetromonderdelen en -benodigdheden
- reparaties

Tel.: 06 - 515 03 109
Antoniussstraat 30,
5038 DK Tilburg

LAARZEN LAARZEN LAARZEN
PLUIMEN PLUIMEN PLUIMEN
BATONS BATONS BATONS
POMPONS POMPS
UNIFORMSCHOENEN
LEERWERK LEERWERK
TWIRLSCHOENEN
INSTEPSCHOENEN
OVERSCHOENEN OVERSCHOENEN
HANDSCHOENEN HANDSCHOENEN
BATON-TASSEN BATON-TASSEN



VAN BEERS B.V.
SCHOENFABRIEK

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

SHAKO'S SHAKO'S SHAKO'S



**EDELSMEDERIJ
NOL COOPMANS V.O.F.
GESLAGEN SCHOONHEID**

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER



GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86

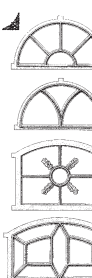
LEVENSBOM GIET- SMEEDWERKEN EXCLUSIEVE INRIJPOORTEN



VOORDEUR-
PANEEL



GIET-
IJZEREN
RAMEN



Wij zijn tevens leverancier van:

- Antieke trapspijlen
- Gietijzeren muurankers
- losse onderdelen voor poorten en hekken (hekpunten, granaatappels, ringen, krullen, ect.)

DOCUMENTATIE OP AANVRAAG



GERSJES GIETIJZEREN RAMEN B.V.

Berkdijk 13A, 5271 SR St.-Michelsgestel, Tel. (073) 551 34 71
Fax (073) 551 69 68. Open: Ma. t/m Vrij.: 9.00-17.00 uur. Za. op afspraak.
Voor inrijpoorten uitsluitend op afspraak.

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66



Blinkt uit in vakmanschap

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift
Over de Noordbrabantse schuttersgilden
uitgave van de Stichting De Gildetrom
ISSN 1380-233X. Jaargang 47 (2000), afl. 1

Hoofredactie

Ad (A.H.P.J.) Dams Loon 7 5581 VH Waalre tel. 040-2213365	Jacques (J.A.M.) Govers Beverlaan 11 5581 EE Waalre tel. 040-2213842
--	---

Redacteuren

Eur. Gem. Hist. Schutt.
Mathieu (M.E.M.) v.d. Voort
Valklaan 6
5613 EC Eindhoven
tel. 040-2438521

Maasland
Kees v.d. Bruggen
Vlasmeersestraat 53
5261 TB Vught
tel. 073-6564860

Noordbr. Federatie
Reinier Haase
Wapendragerstraat 40
5641 GT Eindhoven
tel. 040-2811527

Kempenland
Marcel v.d. Heijden
Eindhovenseweg 73
5664 HD Geldrop
tel. 040-2856074

Kwartier van Oirschot
Henk (H.C.P.) van Hout
De Gaanderij 31
5688 TR Oirschot
tel. 0499-571258

Land van Cuijk
Henk Christiaans
Koperwiekstraat 8
5451 XN Mill
tel. 0485-453439
06 50 82 13 63

Peelland
Rien (M.H.G.) van Horik
Postel 45
5711 ET Someren
tel. 0493-496998

Baronie en Markiezaat
Adrie (A.G.) Boot
Korte Brugstraat 28
4871 XS Etten-Leur
tel. 076-5013270

**Administratie en
abonnementsen**
Lau (L.G.J.) Huijbers
Dr. de la Courtstraat 71
5421 JG Gemert
tel. 0492-361855

Betalingen
Rabobank Gemert
rek.no.: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom
Girorekening van deze
bank: 839132

Voorwaarden

Abonnementsprijzen 2000:
collectief abonnement f 13,25;
(meer dan twee per gilde)
Particulier abonnement f 18,25
Buitenlands abonnement f 22,50
Aanmaningskosten f 5,-
Abonnement dient bij vooruitbetaling te worden
voldaan. Het wordt geacht te worden voortgezet,
tenzij opzegging voor 1 november geschiedt.
Abonnementen kunnen elk moment ingaan.
De redactie houdt zich het recht voor, teksten
naar beste weten en in ieders belang te redige-
ren.

Advertentietarieven worden op aanvraag mede-
gedeeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/
of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting

De Gildetrom.

Vormgeving: P. Kemper.

Druk: Drukkerij Vos, Gemert.

TER INLEIDING

Het is even wennen, zo'n jaarwisseling die ervoor zorgt, dat we de ver-
trouwde '19...' niet meer voor actuele zaken gebruiken. En waar '99 heel
normaal stond, doet '00 gek aan, ook nog na enkele maanden oefenen.
Alleen die computers maken er geen probleem van ...

Een nieuw probleempje is opgedoken, dat meer te maken heeft met wat
ons zo vertrouwd in de oren is gaan klinken. Honderd jaar lang bete-
kende 'in de vorige eeuw' een verwijzing naar de 19e eeuw, iets wat al
heel lang geleden was. Nu dragen we als het ware nog de lucht van de
vorige eeuw in onze kostuums, en nog steeds noemen we per abuis de
19e eeuw 'vorige eeuw', zelfs als we professor zijn in de Brabantkunde
...

Bij alle blijdschap over wat er goed is verlopen wil de redactie even aan-
dacht voor drie mededelingen. De eerste is een goed-nieuws-bericht.
Uw Gildetrom krijgt een iets grotere omvang: standaard 36 pagina's per
aflevering voor hetzelfde geld. Dat is te danken aan de groeiende stroom
inzendingen en de bereidheid van het bestuur, de meerkosten voor haar
rekening te nemen.

De tweede mededeling is een oproep, een klemmend verzoek aan iedee-
ren die berichten opstuurt via de correspondenten of anders. De redac-
tie kan alleen echte foto's opnemen. Steeds meer inzenders beschikken
over scanners en digitale camera's en leveren printjes met een lage ras-
terwaarde of bestanden met een lage resolutie aan, die niet voldoen aan
de normen die de Gildetrom aan afbeeldingen stelt. Het is jammer van
de moeite, wanneer foto's van activiteiten of personen niet opgenomen
kunnen worden.

De derde is een uitbreiding van de tweede: ook via e-mail binnen een
tekstbestand aangeboden plaatjes zijn niet te gebruiken. De gangbare
tekstverwerkers (Word, Wordperfect, e.d.) accepteren allerlei plaatjes, die
het op een beeldscherm aardig doen, maar voor kwaliteitsdrukwerk ver
onder de maat blijven. Het is mooi, dat ook gildes laten zien, dat ze met
hun tijd mee willen gaan, maar jammer, als het blijft bij uiterlijke schijn
zonder de vereiste kwaliteit. Voor alle duidelijkheid: dit gaat nog steeds
over de kwaliteit van afbeeldingen.

Met genoeg stelt de redactie vast, dat de gelijkberechtiging van jonge-
ren en dames in steeds meer kringen en gildes vorm krijgt. Ook hier meer
gevoel en aandacht voor kwaliteit?

Ad Dams

Van de administratie

Het komt nog herhaaldelijk voor, dat De Gildetrom door PTT Post
wordt geretourneerd, omdat het adres niet meer juist is of om andere
redenen. Dringend wordt verzocht om verhuizingen en opzeggingen
schriftelijk mede te delen aan de administratie. In de abonnementsvoor-
waarden is vermeld, dat de kosten van de tweede verzending voor reke-
ning van de abonnee komen.

Indien het abonnementsgeld over 1999 nog niet is betaald, wordt het 4e
nummer van dit jaar niet meer verzonden. Aangenomen wordt, dat het
abonnement in dit geval is opgezegd.

Sluitingsdatum inzenden kopij redacteuren afl. 2 2000

3 april 2000 (verschijnt juni 2000)

Medewerkers aan dit nummer

T. Beekmans, J. v.d. Broek, H. van Breugel, B.P. van Denken (foto), J. van
Eggelen, P. Elshout, J.A. Geelen, D.J. van Geenen, H. Gooren (foto's),
T. Groot, Th. Hanegraaf, R. v.d. Heijden-Meulendijks, H. Hoppenbrou-
wers, F. Jansen (foto's), W. Klerks, L. Konings, J. Kuijsters, A. Laane, C.M.
van der Leest, F. van Loon, H. Moonen, M. v.d. Sande, J. Schakenraad, H.
v.d. Schoot, J. v.d. Vorst, T. Vorstenbosch, F. Vriens, Wehmeijer, R. Weijt-
mans, H. v.d. Wetering, A.P. v.d. Wiel.



INTERVIEW

*Rein Haase koninklijk onderscheiden
door wethouder F. Backhuijs in de functie van
loco-burgemeester*

EEN STILLE KRACHT, MAAR OVERAL DOMINANT AANWEZIG!

Zo karakteriseerde, desgevraagd, een collega-gildebroeder, op zeer kernachtige wijze Rein Haase. En hoewel de tekst voor zichzelf spreekt, verdient het woord dominant toch enige toelichting. Dominant moet u lezen in zijn positieve context: zijn ideeën, zijn zienswijzen, zijn filosofieën getuigen van creativiteit, originaliteit en zijn nadrukkelijk (en vaak naamloos) aanwezig. Overal dominant? Jawel, bij zijn eigen geliefde gilde Sint Catharina Tongelre, op Federatieniveau en als secretaris van Regio III van de Europese Gemeenschap van Historische Schuttersgilden. Dat alles was voor Hare Majesteit Koningin Beatrix reden genoeg om hem te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. De redactie van dit blad wilde niet achterblijven en vond het hoog tijd om Reinier Haase in de schijnwerpers van de Gildetrom te zetten. Vandaar dit artikel.

Door Jan van der Heijden

Biografische wetenswaardigheden

Hoewel Rein inmiddels ook al weer 25 jaar lid is van het Sint Catharina-gilde Tongelre en al heel vroeg aan zijn openbaar leven begon, zal zijn naam nagenoeg overal wel bekend zijn. Maar omdat het zo'n stille kracht is, zullen de meeste gildebroeders hem toch niet

nader kennen. Dat hoeft ook absoluut niet van hem, maar wij, lezers van de Gildetrom, willen dat wel en vandaar dat ondergetekende op een koude januariavond ten huize van de familie Haase het doopceel van Rein lichtte.

Rein werd op 4 oktober 1929 geboren te Malabar-Radio in het voormalig Neder-

lands-Indië. Malabar ligt in West-Java boven de stad Bandoeng. De vreemde toevoeging Radio slaat op het radiostation van Malabar van waaruit verbindingen werden gelegd tussen Nederland en Indonesië. De vader van Rein was staf-functionaris van dat radiostation. Na 4 jaar wordt vader Haase overgeplaatst in eenzelfde functie naar het eiland Celebes. In 1935 verbleef het hele gezin in Nederland in Den Haag vanwege functioneel periodiek verlof van vader. Daarna weer met z'n allen terug, men maakte de gevolgen mee van de Tweede Wereldoorlog en in 1949 repatrieerde het hele gezin naar Nederland.

Pikant detail: een jong meisje Diny van Heusden, vanaf 1963 mevrouw Haase, verbleef van 1946 tot 1949 ook in Indonesië, op Sumatra; weliswaar honderden kilometers verwijderd van West-Java, maar toch.

Achter de opsomming van deze, ietwat droge gegevens schuilt een boeiend en bijzonder leven. Meer dan de moeite waard om daar meer over te horen en

te lezen. Rein zegt toe, om, als hij straks met de VUT is, die fase op papier te zetten.

Studie en werk

Rein maakt, eenmaal teruggekomen in Nederland, in Leiden de HBS af en gaat daarna aan de TH te Delft scheikunde studeren. De dienstplicht onderbreekt abrupt die periode en Rein wordt 'zandhaas(e)' bij de Limburgse Jagers.

Bij de watersnoodramp van 1953 wordt hij ingezet om mensen en dieren te redden. Rein is de zwemkunst niet machtig en staat bij al die activiteiten doodsangsten uit. Na zijn dienstitijd pakt hij zijn studie weer op en gaat op kamers bij de familie van Heusden te Delft en hij leert daar scheikunde en ook nog een jong meisje kennen. Diny is haar naam. Zijn interesse in scheikunde is inmiddels opgedroogd en hij verlegt zijn aandacht naar de electronica en studeert verder aan de HTS te Hilversum. Na diplomering heeft de firma Philips in haar fabriek röntgen- en andere medische apparatuur werk voor hem. Hij verhuist naar Eindhoven, Diny volgt en in 1963 gaan ze trouwen. Hij krijgt een woning in de wijk Oude Gracht, op het grensgebied van Woensel en Tongelre. Op zondagmiddagen gaat hij met Diny en later ook met het kroost (Ran, Ilse en Renee) wandelen richting Tongelre (Oude Koudenhovenseweg) en ziet daar, verscholen in het groen, hoge masten staan. „He”, denkt Rein, „ook een radio-station! Tongelre-Radio!!! Van gilden en schutsbomen en Catharinahof had hij toen nog nooit gehoord.

Gildebroeder Rein

In 1974 verhuist het gezin Haase naar het stadsdeel Tongelre en een buurtbewoner haalt hem over, lid te worden van het gilde. Op 25 november 1974 wordt hij geboond en is daarmee officieel lid van het Sint Catharinagilde Tongelre. En dan gaat het heel snel. Deken in 1976. Deken-schrijver in 1979. Correspondent Gildetrom. Secretaris NBFS. Secretaris regio III van de EGS. Schrijven, schrijven en nog eens schrijven. Artikelen, boekjes, vademecums. Alles legt hij vast. Rein onthult: „Dat vastleggen is voor mij zuivere noodzaak, ik heb een slecht geheugen!” Maar hij is meer dan administrateur. Hij ontwikkelt, als stille kracht, mede met anderen het beleid vanuit een filosofische wijsheid die zijn moeder hem al in zijn Indonesische jaren heeft meegegeven. „Degene die zwijgt, heeft de overwinning al gehaald” is een van haar lijfspreuken en Rein belichaamt deze gedachte ten volle.

Voer voor psychologen

Hoe kun je als wijze uit het oosten je plek vinden, en zelfs meer dan dat, in zo'n typisch Brabants cultuurfenomeen als een gilde? En dat, zonder jezelf te verloo-

chenen? Zijn de karaktereigenschappen van een oprechte gildebroeder toch universeler en minder exclusief dan wij wel eens denken? Of past Oosterse wijsheid goed bij Brabantse gemoedelijkheid? En heeft die Brabantse mentaliteit juist veel baat bij zo'n cultuurinjectie en zouden we onze ramen en deuren nog veel verder open moeten zetten voor invloeden van buiten af?

Waarom heeft Koningin Beatrix gemeend om Rein koninklijk te moeten onderscheiden?

Wel, omdat ik Rein zelf nog niet zo lang ken, dacht ik, laat ik eens een aantal gildebroeders die hem al heel lang en van heel nabij kennen, vragen naar hun mening. Ze mochten van mij daarvoor hooguit 40 woorden gebruiken en ik zou dan, aan de hand van de grootste gemene deler, Rein in een afsluitend woordje karakteriseren. Wat echter door mijn brievenbus gleed, was een vrolijke litanie van eigenstandige lofuitingen, een 'warme aubade', een sympathieke bewieroking. Dat is nauwelijks samen te vatten. Wellicht had ik kunnen volstaan met wat de gebroeders Kemper schreven, want dat is, samen met de openingstitel, een schitterende hommage. Zou ik alles integraal weergeven dan wordt de Gildetrom een 'Special' en dat is buiten de opdracht. Vandaar dat ik een bescheiden en beperkte selectie maak. Via een ander medium zal ik Rein en Diny nog informeren over de andere kwalificaties.

Rein, houd je vast!

De gebroeders Kemper, de Kwik, Kwek en Kwak van het Sint Catharinagilde (leeftijd tussen de 9 en 12 jaar) schrijven: Ik vind Rein iemand die veel over heeft voor veel mensen, waaronder ik en mijn broertjes. Rein doet ook veel voor het Gilde en probeert het Gilde ook aantrekkelijker te maken voor de jeugd. „Ik vind

Rein een hele aardige man.” (Bart) „Ik vind Rein een aardige man bij het Gilde. Als mijn broertje en ik naar hem moeten gaan, krijgen we meestal snoep. Maar daar komen we niet voor. Maar we krijgen het toch. Het maakt ons niets uit of we snoep krijgen of niet.” (Nick) „Rein is een aardige man, die veel over heeft voor de jeugd. In de zomer, als het erg heet is, heeft Rein zelfs nog geld voor een ijsje. Hoeveel kinderen het ook zijn. Volgens mij is bij Rein geld van geen belang.” (Kees)

Rein Haase ten voeten uit. En voor de nuancering nog een kleine greep!

„Maximaal 40 woorden zijn veel te weinig. Van een man als Rein zijn 40 boeken te schrijven.”

„Rein Haase: klein van stuk, groot in daadkracht. Werkend met een lach op zijn gezicht. Altijd aanwezig, nooit iets te veel. Vraagbaak voor ieder, puttend uit grote parate kennis. Zachtmoedig en bescheiden, dienend in stilte. Democraat, delend van de rijke gaven van zijn geest. Schoolvoorbeeld van een gildebroeder. Ieder van hen zou een Rein Haase moeten willen zijn.”

Rein, alted hil apart.
Vruger oit unne perdestart.
Exclusief, karakteristiek.
Umringd ok wel mi wa mystiek.
Bescheiden, noit belerend.
Het leven wa relativerend.
Volgens men 'n hoog IQ.
Maar ook vol humor, nondeju.
Mi taal altijd rijk aon kleur.
Verzon hij 'gildetroubadineur'.

Tot slot

Dat lintje komt ook Diny toe. De lofzang is ook voor haar. Want zonder **die** gildezuster, kon hij nooit **zo'n** gildebroeder zijn. ■



Felicitaties door Eef Reker namens het bestuur van Kring Kempenland



Reportage

Martien Winters op 'Happy Boy' van het Sint Jansgilde uit Soerendonk wint eerste prijs standaardrijden

Federatietoernooien 1999

ZON IS ERE-GAST IN BLITTERSWIJK, NIEUWKUIJK EN OEFFELT

Streng blikken van juryleden, stalen zenuwen bij de deelnemers, ontwapenende glimlachen op de gezichten van de winnaars, een wisselende toestroom van publiek en meestal de zon als ere-gast. Zo kunnen in het kort de federatietoernooien 1999 worden gekarakteriseerd. Het schiettoernooi kreeg extra glans doordat aan federatievoorzitter Tom van der Weijden het eerste exemplaar van het nieuwe reglement gewerschieten werd aangeboden.

door Kees van der Bruggen, Eric Jan van Eggelen en Will Franssen

Dit jaar drie federatietoernooien. Dit jaar komt daar een vierde toernooi bij. Dan komen ook de beste kruisboogschutters in Gemonde aan de beurt. De toernooien zijn afgelopen jaar gehouden in Blitterswijk (standaardrijden, 21 augustus), Nieuwkuijk (gewerschieten, 29 augustus) en Oeffelt (vendelen, trommen, bazuinblazen op 19 september). Voor de voortreffelijke organisaties tekenden, respectievelijk de gilden Sint Antonius Abt, Sint Joris van Onsenoort en Salvator Mundi.

'Happy Boy' overtuigend

Wie voor het eerst een federatietoernooi standaardrijden meemaakt, verwacht de 'top-of-the-bill' aan standaardruiters uit de gehele provincie Noord-Brabant. Zeker als dat gebeurt op een perfecte locatie, zoals in Blitterswijk. Het gilde Sint Antonius Abt tekende op zaterdag

21 augustus voor de organisatie en dat deden ze perfect voor de NBFS. Temeer omdat de dag daarna een groot vrij gildefeest voor het Land van Cuijk moest worden ingevuld. De belangstelling bij de ruiters was minimaal. Zelfs op het allerlaatste moment kreeg de organisatie nog afmeldingen te verwerken. De jury onder leiding van voorzitter Leo Tacken had toch nog geruime tijd nodig om uit de negen deelnemers een eerste keuze te maken. Maar met 151 punten stak Martien Winters van het Sint Jansgilde uit Soerendonk met de 14-jarige 'Happy Boy' duidelijk boven het gemiddelde uit. Hij kreeg van kringvoorzitter Wilbert baron de Weichs de Wenne, die geassisteerd werd door de voorzitter van de federatiecommissie standaardrijden, Kees Hermans, een prachtig zilveren schild. Voor de paardenliefhebbers: Happy Boy is een afstamming van

hengst Naturel en staat geregistreerd in het Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland.



Lei Willems met 'Katinka' van Sint Antonius Abt Blitterswijk ontvangt de tweede prijs van kringvoorzitter De Weichs de Wenne

Een fraaie tweede plaats werd behaald door Lei Willems op 'Katinka'. Willems is van het gilde Sint Antonius Abt uit Blitterswijk. Hij behaalde 145 punten. Met 141 punten werd Lia Verberne (Sint Antonius Lierop) op 'Cupido' derde. Juryvoorzitter Tacken benadrukte bij de prijsuitreiking dat enkele ruiters verzuimden zich voor aanvang van de kuur bij de jury te melden en dan tegelijkertijd de standaard behoren te neigen.

Schutters eren Jo van de Ven

In eigen kring, tijdens het federatietoemooi gewerschieten op zondag 29 augustus in Nieuwkuijk, is officieel afscheid genomen van Jo van de Ven. Negen lange jaren was hij voorzitter van de schietcommissie van de NBFS. De hoogste in rang binnen de federatie, voorzitter Tom van der Weijden, overhandigde Van de Ven het zilveren schild van verdiensten op schietgebied. Zijn echtgenote kreeg een ruiker. Van der Weijden stak vóór dit alles de loftrompet over Jo van de Ven van het gilde Sint Antonius Abt uit Mierlo-Hout (kring Peelland).



De gaande en de komende voorzitter van de federatieve schietcommissie. Frans van Hirtum feliciteert Jo van de Ven met zijn zilveren federatieschild

Jo is negen jaar voorzitter van de schietcommissie geweest. In die periode kreeg hij met veelbetekende zaken te maken, zoals de milieuwetgeving en aanpassing van de schietreglementen. Hij vervulde een belangrijke rol in het interregionaal overleg met onder meer de Gelderse Federatie en de Limburgse schutterijen. Onder zijn bezielende leiding is per 1 juni 1999 het nieuwe schietreglement tot stand gekomen. Thieu Scheepers, de secretaris van NBFS-schietcommissie, overhandigde het eerste exemplaar aan de federatie-



Secretaris Thieu Scheepers van de schietcommissie overhandigt NBFS-voorzitter Tom van der Weijden het eerste exemplaar van het nieuwe reglement gewerschieten

voorzitter. Ter afsluiting van dit officiële intermezzo bracht het gilde van Jo uit Mierlo-Hout hem de vendelgroet.

Korpsprijs naar Beek en Donk

Na de opening ontstond een spannende strijd tussen de korpsen van de (slechts) zeventien aanwezige gilden. Zes uit Maasland, twee uit Peelland, drie uit Kempenland, één uit het Kwartier van Oirschot en vijf uit het Land van Cuijk. Vanuit Baronie en Markiezaat kwam er niemand.

Acht korpsen wisten in de eerste ronde twaalf punten te schieten. In de derde



NBFS-kruis voor het gemengd schutterkorps van Sint Leonardus Beek en Donk (v.l.n.r.) Cor de Koning, Antoon de Groot, Annie en Jan Rovers

afkampronde viel de uiteindelijke beslissing. Het korps van het Sint-Leonardusgilde uit Beek en Donk bleek de sterkste. Het gemengd korps bestond uit Annie Rovers, Jan Rovers, Antoon de Groot en Cor de Koning. Zij allen kregen het NBFS-kruis.

Bij de prijsuitreiking van dit onderdeel was ook wethouder Klijs van de gemeente Heusden aanwezig. Hij had de strijd met warme belangstelling gevolgd en het was hem vooral opgevallen dat er niet alleen professioneel en zorgvuldig met de schietsport werd omgegaan, maar ook dat e.e.a. in een bijzonder gemoedelijke en vriendschappelijke sfeer gebeurde. Iets wat hem zeer aansprak. Bovendien maakte hij duidelijk dat de gemeente Heusden er trots op is, zo rijk bedeeld te zijn met maar liefst tien gilden en één schietvereniging.

21 Viertallen

Na deze activiteiten brandde de strijd los op de overige onderdelen van dit NBFS-kampioenschap. Bij de Viertallen hadden eenentwintig teams ingeschreven. Ook hier behaalden acht teams met twaalf punten de tweede ronde. De einduitslag: 1. Sint Antonius - Sint Sebastiaan Udenhout, 2. Sint Joris - Sint Catharina Gemonde, 3. Sint Joris Vlokhoven, 4. Salvator Mundi Oeffelt.

Bij het onderdeel Kampioen Opgelegd waren er negenennegentig deelnemers. Na acht spannende ronden bleek uiteindelijk Adwan de Pinth van het organiserende gilde Sint Joris uit Nieuwkuijk de beste schutter van deze dag bij dit onderdeel. Hij behaalde het kampioenschap en was daar bijzonder blij mee. Ook voor hem een zilveren NBFS-kruis.

Spannende eindstrijd

Het onderdeel Kampioen Vrije Hand kende een bijzonder spannende eindstrijd tussen de schutters R. Hoeks (Sint

Het is goed toeven op het zonoevergoten schietterrein van Sint Joris van Onsenoort en Nieuwkuijk





Streng blikken van en serieuze aanpak door de juryleden W. Boetzkes (1) en P. van Bree tijdens het federatietoernooi trommen in Oeffelt

Martinus Luyksgestel) en Adri van Rooij (Sint Willebrordus Esch). Zij hadden vele extra schoten nodig om te kijken wie de sterkste van deze twee was. Uiteindelijk trok Adri van Rooij, de deken-rentmeester uit Esch, aan het langste eind. Hij werd de kampioen op het onderdeel Vrije Hand. Van Rooij ontving eveneens een NBFS-kruis. Bij het onderdeel Personeel Opgelegd werd de winnaar L. Heijligers van het gilde Sint Matthias Oploo.

Kleine stijging deelnemers

Al met al kan worden teruggekeken op een zeer geslaagd toernooi. Vooral door de perfecte organisatie van het gilde Sint Joris van Onsenoort en Nieuwkuijk en het fraaie schietterrein, waar de schutsbomen nog geen kogelvangers dragen. Helaas toch een bescheiden deelnemersveld. Het is jammer, dat niet alle schutters dit toernooi op de juiste waarde weten te schatten. En iedereen heeft kans, maar wie niet deelneemt, weet zeker dat er nooit iets te winnen valt.

Frans van Hirtum, de nieuwe voorzitter van de schietcommissie binnen de federatie, kijkt derhalve met enige afstand tevreden terug: „In 1998 hadden we tachtig deelnemers. Dit jaar 110. De stijgende lijn zit erin. Maar de belangstelling mag beslist groter worden. Bovendien verheugt het mij dat steeds meer gildeschutters in uniform komen. Dat is nog niet verplicht, maar geeft zo'n wedstrijd toch meer cachet. Een hoofdliedendag of een federatief vendeltoernooi zonder gildepak is toch ook ondenkbaar”, zo geeft hij alvast als schot voor de boeg...

EO-Familiedag voor gilden

Vendelen, trommen en bazuinblazen zijn activiteiten die de gilden in ere moeten houden, schreef NBFS-voorzitter Tom van der Weijden in het programmaproefje van 19 september. Salvator Mundi uit Oeffelt tekende voor de organisatie. Het was die middag een drukte van belang op sportpark De Hogen Hoek. Niet alleen een groot deelnemersveld, zeker ook veel belangstellende supporters en publiek uit de omgeving. Daarin zit wellicht ook de charme van een dergelijk toernooi. Veel jeugd op de been en daarom ook veel belangstelling van de kant van de ouders en niet te vergeten de instructeurs van de deelnemers. Een gemoedelijke sfeer onder een stralende hemel, maakt dit toernooi tot een soort EO-Familiedag, maar dan voor gildebroeders. Dit jaar deden 42 gilden mee.

„Shit, shit, shit...”

Goed te merken is, dat vooral de jeugdige deelnemers naar dit evenement hebben toegewerkt en -geleefd. De spanning valt van hun gezichten af te lezen als ze de verschillende arena's moeten betreden om hun vaardigheden te tonen. De meesten moeten stalen zenuwen hebben.

Toch gaat het af en toe fout. Bijvoorbeeld als de vlag valt, of de tamboer niet lekker in het ritme zit. Langs de zijlijn vallen dan vaak drie korte, krachtige woorden te horen: „shit, shit, shit”. Even later is men het leed gelukkig weer vergeten.

Bij de groepen bazuinblazen kwam het Sint Willibrordusgilde uit Alpen als eer-



Gildetrom groepen klasse A: derde prijs OLV Broederschap uit Oirschot

ste uit de bus. Bij de groepen klasse A gildetrom ging de eerste prijs naar Sint Leonardus Beek en Donk. De eerste prijs groepen klasse junioren gildetrom werd in de wacht gesleept door Sint Antonius Abt uit Vorstenbosch. Vendelen groepen 4/5 personen: eerste prijs Sint Joris Oirschot.

Vendelen groepen jeugd: eerste prijs Onze Lieve Vrouwegilde Aarle Rixtel en vendelen groepen 6+ een eerste prijs voor Sint Willibrordus Alpen. ■



Een tweede plaats bij het groepsvendelen voor OLV-Sint Catharina uit Erp



GILDE-ONDER'WIJS'HEID

Enthousiaste reacties op video 'Daor hedde de guld'

GILDEN KUNNEN COMPLEET LESPAKKET BESTELLEN

Fase twee is aangebroken voor het gilde-onderwijspakket. Na de succesvolle vertoning van de video op de Hoofddierendag, wordt nu het begeleidende lesmateriaal ontwikkeld en getest. Gilden die straks in het bezit willen komen van een complete set, dienen dit vóór 15 april te melden.

Voor de samenstellers is dit van groot belang om te weten hoe groot de oplage moet worden.

door Kees van der Bruggen

De eerste fase van het onderwijspakket over de schuttersgilden is afgerond. Met de première van de videofilm op de Hoofddierendag 1999 is deze etappe afgesloten.

Thans komt de tweede fase in beeld. Dit betekent dat het lesmateriaal op diverse scholen als test wordt uitgezet.

Video en lespakket bestellen

Dit lesmateriaal is inmiddels door de stichting Brabantse Regionale Geschiedbeoefening (BRG) samen met Tony Vaessen van de SAT-commissie uitgewerkt. Een aantal scholen wordt benaderd om er mee aan de slag te gaan. In februari en maart moet dit zijn beslag krijgen. Aan de hand van de ervaringen die leerkrachten en leerlingen met het lesmateriaal opdoen, krijgt het pakket de definitieve vorm. Zo wordt bekeken welke opdrachten het meest aanspreken. In het nieuwe schooljaar kunnen de basisscholen (groep zes tot en met acht) ermee aan de slag.

In de proeffase krijgt het lesmateriaal een sobere opzet. Het definitieve lespakket moet een kwalitatieve uitstraling krijgen, die gelijk is aan de professionele video. Daar hangt echter een prijskaartje aan. „Hoe chiquer, hoe duurder”, zegt Tony Vaessen, die het financiële plaatje angstvallig in het oog houdt. „Daarbij is het voor ons van belang te weten hoe groot de oplage van het lespakket moet zijn. Wij doen dan ook een beroep op de gilden om alvast aan te geven wat zij met het materiaal van plan zijn”.

Hij vraagt de gilden zich te melden bij het secretariaat van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS) om aan te geven of men straks de videoband willen afnemen en of de gilden ook geïnteresseerd zijn in het ondersteunende lesmateriaal. Vaessen: „In principe moet elk gilde een set aanschaffen”. De kostprijs van een complete set zal straks tussen de vijftig en honderd gulden liggen.

Vast aanspreekpunt

Hans van der Linde, educatief medewerker bij de BRG, geeft aan waarom het belangrijk is dat alle gilden een complete set aanschaffen. „Ik denk dat vooral scholen in plaatsen waar zich een gilde bevindt gebruik zullen maken van onze service. In het verlengde hiervan zal het gebeuren dat de school het plaatselijke gilde benadert ter ondersteuning. Zo kunnen de kinderen bij voorbeeld interviews met gildebroeders houden. Of vragen of ze eens het koningszilver van dichtbij mogen bekijken of een excursie naar het schietterrein kunnen maken. Dan is het belangrijk dat de gilden weten, welke onderwerpen er in het lesmateriaal behandeld worden”.

Tony Vaessen vult aan: „Wij zijn van plan voor de gilden die het onderwijspakket aanschaffen een informatiemiddag te houden. Zodat ze goed beslagen ten ijs komen. Wij maken een map met mogelijke gespreksonderwerpen tussen de kinderen en de gildebroeders en -zusters. Die onderwerpen kunnen zeer uiteen lopen. Van de beschermheilige, over het vendelen, het begraven van gildeleden of over het schieten met verschillende soorten wapens. Misschien is het zelfs niet verkeerd om per gilde een soort jeugdleider of mentor aan te stellen. Dan hebben de kinderen een vast aanspreekpunt”.

Pakket op maat

De scholen zullen nog voor de zomervakantie door de BRG benaderd worden. Van der Linde: „Wij beschikken hiervoor over enkele bestaande kanalen. Daarnaast zullen we de provincie Noord-Brabant om medewerking verzoeken. Voorts, en dat willen wij niet onderschatten, kunnen ook de gilden in hun eigen plaats een belangrijke rol spelen. Dus dat is een extra ingang, die in een latere fase eventueel gebruikt kan worden. Wij moeten er echter voor waken dat de indruk ontstaat dat wij een pakket pro-



Afbeeldingen uit het lespakket. Verdediging van een dorp (b) en een stad (o) door schuttersgilden. De kinderen uit groep zes, zeven en acht krijgen onder meer als opdracht de aanvallende partij rood in te kleuren. De tekening krijgt dan direct dimensie

pagandamateriaal aanbieden. Dat is beslist niet zo. Het gilde-onderwijspakket is neutraal van opzet. De educatieve waarde staat voorop. Wij brengen het Brabants cultureel erfgoed onder de aandacht. Dat is een andere insteek dan dat je bij voorbeeld reclame maakt voor de voetbalvereniging of de harmonie. Ledenwerving is bij ons niet het primaire doel. Daarom doet de stichting Brabantse Regionale Geschiedbeoefening als onafhankelijke koepelorganisatie dit aanbod”.

In het plan-de-campagne is opgenomen dat er ook voor leerkrachten een instructiemiddag komt. Zij kunnen dan zelf ervaren dat het gilde-onderwijspakket op maat kan worden samengesteld. Afhankelijk van de groep leerlingen waarvoor het materiaal wordt ingezet.

Bestellen

Gilden die de complete lesset tegen kostprijs willen bestellen, dienen dit vóór 15 april schriftelijk aan te geven bij:

Secretariaat NBFS
Wapendragerstraat 40
5641 GT Eindhoven
Fax: 040 - 281 15 27
e-mail: r.haase@wxs.nl



'Advocaat van de duivel' op 2e Redactiedag Maasland:

MAAK EENS EEN ANDER PROGRAMMABOEKJE

Op welke manieren kan het gilde naar buiten treden bij de organisatie van een gildefeest? Het meest gebruikelijk is het programmaboekje en een affiche. Maar daar kan heus nog het een en ander aan verbeteren, zo bleek op de tweede Redactiedag van kring Maasland.

door Joep Kuypers*)

In 1997 organiseerde Maasland als eerste kring binnen de NBFS een Redactiedag. Onder leiding van initiatiefnemer en kringcorrespondent Kees van der Bruggen kwamen deken-schrijvers en pr-functionarissen van de ruim veertig aangesloten gilden in Dinther bijeen om uitvoerig van gedachten te wisselen over het blad De Gildetrom. Tevens werden door Van der Bruggen praktische zaken aangedragen over het opstellen van persberichten, aan welke voorwaarden foto's moeten voldoen, enz. Aan dit groten-deels informele contact bleek grote behoefte te bestaan. Enkele kringen, zoals Peelland en Kempenland, hebben het idee en het initiatief inmiddels overgenomen.

Nieuwe invalshoek

Ieder jaar een Redactiedag voor kring Maasland organiseren, leek Kees van der Bruggen 'iets teveel van het goede'. Er moet een goede, gereede aanleiding voor aanwezig zijn.

De roep vanuit de Maasland-achterban om weer iets dergelijks op poten te zetten 'al was het alleen maar om de contacten onderling aan te halen' bleef echter doorklinken. Vandaar dat, na overleg met het kringbestuur van Maasland, werd besloten een tweede Redactiedag te realiseren. Deze vond plaats op zaterdag 27 februari 1999 in Nuland. Gastheer was het gilde Sint Antonius Abt. Dit keer werd een andere invalshoek gekozen, een andere opzet.

Verfrissende ideeën

Wederom gaf een bovengemiddeld aantal gilden gehoor aan de uitnodiging. Op de middag is allereerst gestart met een uitvoerige uiteenzetting over het wel en wee van het vakblad De Gildetrom. Een blad dat in kring Maasland steeds beter gelezen en gewaardeerd wordt. Dit komt tot uiting in de groei van het aantal abonnees en daarnaast de grote (en toeneemende) stroom aan berichten van de schuttersgilden naar de redacteur. Organisator Kees van der Bruggen had voor deze bijeenkomst twee gastsprekers uitgenodigd om verfrissende ideeën aan

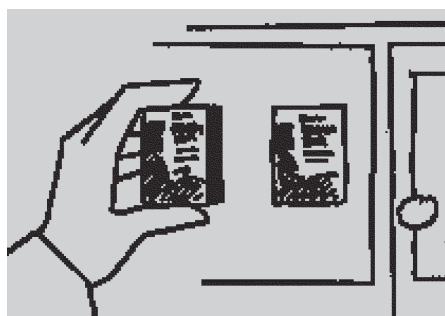
te dragen. Jan van der Heijden van het Sint Catharinagilde uit Tongelre vertelde en demonstreerde hoe een gilde een public relationsgroep kan oprichten, compleet met een gildepresentatie via de computer en een zelfgebrouwen biertje met gilde-etiket. Ook Han Janssen uit Vught was gast spreker op de middag. De presentaties van beide spreker werden ondersteund met behulp van moderne audio-visuele apparatuur.

De duivel in huis?

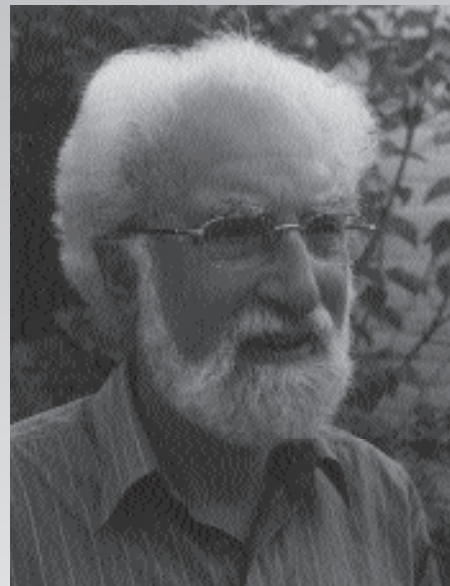
Han Janssen is ontwerper en illustrator. Hij is geen gildebroeder, maar heeft een buitengewone belangstelling voor de Brabantse schuttersgilden ontwikkeld. Janssen (66) had van organisator Kees van der Bruggen de rol van 'advocaat van de duivel' toebedeeld gekregen. Met veel durf, doch niets of niemand kwetsend, vulde hij deze taak in. Ruim drie maanden bestudeerde hij kritisch de uitingen van gilden naar het 'gewone' publiek als zij bijvoorbeeld een kringdag of een gildefeest moeten organiseren. Deze manieren van naar buiten brengen, kunnen in twee hoofdgroepen worden verdeeld: het programmaboekje en het affiche.

Geen bier op affiche

Over het affiche was hij kort: De tekst en de afbeeldingen moeten op de achterkant van een luciferdoosje passen. „Een affiche is geen doel op zich, maar moet enkel ter ondersteuning van bijvoorbeeld berichten in de plaatselijke krantjes en bladen dienen”, zegt Janssen. Wie kiest



Tekst en afbeeldingen van een affiche moeten op de achterkant van een luciferdoosje passen



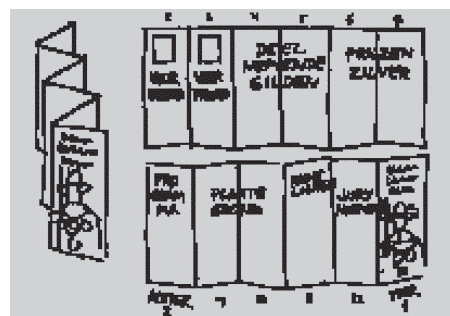
Ontwerper Han Janssen: „Programmaboekjes zijn onhandige eenheidsworsten”

voor een affiche, moet daaraan een eigen gildegezicht geven. Voorgedrukte affiches van bierbrouwers vallen buiten boord, is zijn mening. „Via een biermerk krijgt een gilde in deze tijd geen duidelijk gezicht. Zeker niet als men jongeren wil aantrekken”, aldus Janssen.

Onhandige eenheidsworsten

Ook over de programmaboekjes heeft Han Janssen zich gebogen. Na een uitgebreide bestudering, concludeert hij dat het 'onhandige eenheidsworsten' zijn. De boekjes hebben allemaal een standaardformaat, zien er vaak hetzelfde uit, de opzet van de inhoud is hetzelfde, zijn soms van slechte drukwaliteit en zijn zeer onhandig voor gildeleden om praktisch in de binnenzak van het kostuum te steken. Hij hield een pleidooi voor een zgn. harmonicamodel (vouwfolder) met het dagprogramma in het hart hiervan. Ook vindt hij dat gilden anders moeten omgaan met de advertenties in het programma. „Voor een buitenstaander is de plaatselijke bakker niet interessant. Zet dan in kleine letters onderaan de pagina iets van: deze pagina is gesponsord door, enzovoorts”.

Al met al was deze tweede redactiedag van Maasland weer een opsteker voor de gilden. In ieder geval zijn de 'geesten' weer even losgemaakt. ■



Voorbeeld van een handige programmafolder in harmonicamodel

*) De auteur is eerste provisor (secretaris) van het Sint-Hubertusgilde uit Drunen.



EGS-NIEUWS

De EGS-secretaris Lothar Heupts onderzoekt de mogelijkheid om de diverse wijzen waarop het vendelen in de EGS wordt beoefend, in een demonstratieve ontmoetingsdag gestalte te geven. De eerste aanzet werd gegeven in een oriënterend gesprek op 14 januari te Erkelenz met beoogde vertegenwoordigers uit de Gelderse en Noord-Brabantse gildenfederaties en die uit de Limburgse en Duitse schuttersfederaties. Helaas waren alleen vertegenwoordigers uit Noord-Brabant (Jos van de Ven, Rein Haase, Cor Setz) en van de Bond van Duitse Historische Schuttersbroederschapen aanwezig. Men zag goede mogelijkheden om zo'n ontmoetingsdag te houden; bescheiden beginnend om ervaring op te doen met latere uitgroei tot een groots evenement. Wij houden u op de hoogte. ■



FEDERATIE-NIEUWS

JAN MESPRIJS 1998

De najaarsvergadering van Kring Kempenland op 22 november 1999 begon zoals de laatste jaren gebruikelijk: slecht weer en een warme ontvangst. De opkomst van de vertegenwoordigers van de gilden was zonder meer goed en de vergadering verliep vlot. De inbreng van de aanwezigen was zoals het hoort en niets hield de voortgang tegen, zodat de pauze zelfs iets eerder kon beginnen dan eerst was aangekondigd.

Die pauze, daar was iets mee, althans bij sommige aanwezigen. Natuurlijk bij de vertegenwoordiging van het Waalrese gilde van Sint Martinus, die zouden gaan tekenen voor de organisatie van de Kringgildedag in 2002, maar ook in het portiek bij de ingang van de zaal. Daar dook een paar "vreemde" gezichten op, bij sommigen bekend als bestuursleden van de Stichting De Gildetrom. Bij vaste bezoekers ging een belletje rinkelen: de Jan Mesprijs 1998 zou dus wel in Kring Kempenland gevallen zijn. De eerste woorden van voorzitter Co op 't Hof bevestigden dit vermoeden, evenals het tersluiks te voorschijn komen van een tas met een ingelijste oorkonde. Voor wie? De te eren gildebroeder zat nog steeds nietsvermoedend te luisteren, toen zijn naam door de zaal klonk: Henri van Hout van het Sint Catharinagilde



Henri van Hout neemt de Jan Mesprijs 1998 in ontvangst

Strijp. Zijn bijdrage over de jeugdgildedag 1998 was bekroond met de jaarlijkse prijs voor diegene die naar het oordeel van een onafhankelijke jury de beste bijdrage levert voor De Gildetrom. Zenuwachtig maar trots kwam hij naar voren om de oorkonde in ontvangst te nemen.

In een dankbrief, enkele dagen later, deelde hij de eer graag met allen die aan de jeugdgildedag 1998 meegewerkt hadden: de Clarissen, zijn gildebroeders en -zusters, de vele vrijwilligers, de scouting en alle deelnemers en belangstellenden. De oorkonde heeft een prominente plaats gekregen in zijn woonkamer en hij heeft zich voorgenomen, vaker een bijdrage te leveren. Voor wie wil voorkomen, dat hij naast deze oorkonde er nog meer gaat ophangen: schrijf!

TENTOONSTELLING HOOFDLIEDENDAG

De hoofdliedendag op 14 oktober voert het thema 'Gilden in Beeld'. Onder deze noemer zal ruime aandacht worden besteed aan gildeactiviteiten, die zijn vastgelegd op diverse beeld dragers zoals cinefilm, videobanden en de moderne digitale opslagmedia. Tevens wordt informatie gegeven over opslag, inventarisatie, archivering, conservering. De lezing hierover zal worden gehouden door een deskundige van het Brabants Filmarchief, een onderdeel van de Brabant Collectie van de Bibliotheek van de Katholieke Universiteit Brabant. Hiermede wordt tevens een link gelegd naar de enquête die het Brabants Filmarchief houdt over inventarisatie van audio-visuele collecties van en bij de gilden waarover u reeds bent benaderd via de Studie- Archief- Tentoonstellingscommissies van uw kring. In de aula van het provinciehuis zal een tentoonstelling worden gehouden die deels wordt ingericht door het Brabants Filmarchief en door bedrijven die op bovenaangehaald audio-visueel gebied iets te bieden hebben. Daar vele gilden zelf in het bezit zijn van audio-visueel archief- en presentatiemateriaal in de vorm van video's en misschien zelfs al als Digitale Video Discs of internetpresentaties biedt de organisatiecommissie hoofdliedendag hun de gelegenheid die op passende wijze te presenteren middels apparatuur die aanwezig is; u hoeft dus alleen de dragers (banden, discs e.a.) beschikbaar te stellen. Teneinde de omvang van deze bijdrage te peilen, verzoeken wij de gilden die aan deze tentoonstelling willen deelnemen zich te melden bij Rein Haase: Wapendragerstraat 40, 5641GT Eindhoven; tel/fax 040.2811527; e.mail: r.haase@wxs.nl.

Uw definitieve deelname met opgave van beschikbaar beeldmateriaal kunt u kenbaar maken middels de aanmeldingskaart bij de uitnodiging voor de hoofdliedendag die begin september aan de gilden wordt toegezonden. De organisatoren rekenen op uw vlote reactie en danken u bij voorbaat.

ROMEREIS 2000

Gilden en schutterijen leveren bijdrage aan viering Nederlandse Dag, 7 november, tijdens Heilig Jaar in Rome

Op dinsdag 7 november wordt in Rome, in het kader van het Heilig Jaar door het Nederlandse episcopaat een Nederlandse dag georganiseerd. Op die dag worden voor alle aanwezige Nederlanders tal van activiteiten georganiseerd, zoals een plechtige eucharistieviering in de St. Pieter, een Kerkenpad alsook een afsluitingsbijeenkomst. Vooralsnog zijn het plannen; de uiteindelijke invulling van deze dag zal nog moeten plaatsvinden. De Stichting Pelgrimage, een initiatief van verschillende gildebroeders, organiseert vanaf 1 november 2000 een aantal reismogelijkheden naar Rome, waarbij de

deelname aan deze Nederlandse Dag centraal staat, een dag waarbij de Paus heeft aangegeven, indien zijn gezondheid dat toelaat, een van de activiteiten bij te zullen wonen. Er zijn inmiddels-contacten met de Rector van het Nederlands College in Rome over een inbreng van de gilden en schutterijen aan de activiteiten, op deze dag. Inmiddels hebben vele honderden gildebroeders, gildezusters alsook vele andere belangstellenden zich aangemeld om aan deze bijzondere reis deel te nemen. De reis wordt gemaakt per bus dan wel per vliegtuig. Voor de busreizigers zijn er ook uitgebreide bezoeken aan Toscane en Venetië gepland. Tot 1 april 2000 is inschrijving mogelijk, daarna alnaargelang de nog bestaande mogelijkheden.

Onder de deelnemers zijn inmiddels ook een aantal groepen, gebaseerd op plaatselijke initiatieven. Bij de organisatie van deze Romereis is weer een evenwicht gezocht tussen een pelgrimsreis met een christelijke grondslag, een cultuurreis waarin mooie plekken van de schepping worden bezocht en een sfeer tussen en onder de deelnemers van respect, gezelligheid, geborgenheid, waarin naast gezamenlijke activiteiten ook voldoende ruimte is voor een eigen beleving van al hetgeen ervaren kan worden.

Meer informatie is te verkrijgen bij het secretariaat van de Stichting Pelgrimage, A.G. Boot, tel. 076-5013270 en fax 076-5036645. Daarnaast is actuele informatie te lezen op Internet: www.casema.net/@van_hal/romereis. ■



INGEZONDEN

DE WAARDE VAN HET GILDEZILVER VOOR DE GENEALOGIE

Eén van de meest karakteristieke attributen van de schuttersgilden is het gildezilver en dan in het bijzonder het koningszilver. Dit zilver is niet alleen een historisch erfgoed, maar de teksten en afbeeldingen op de zilveren koningsschilden kunnen tevens een waardevolle bron van informatie zijn voor het stamboomonderzoek, in het bijzonder van de gildebroeders. In onderstaand artikel zal getracht worden dat uit te zetten met als voorbeeld het gildezilver van het Graafse Cloveniersgilde.

Stamboomonderzoek

Het stamboomonderzoek geniet de laatste jaren een steeds grotere populariteit. Op relatief eenvoudige wijze kan een onderzoeker in Nederland vanaf heden tot circa 1811 nagaan wie zijn voorzaten zijn geweest. Napoleon immers voerde toen de burgerlijke stand in en op die manier is nu een grote hoeveelheid informatie beschikbaar gekomen voor de (amateur)onderzoeker.

Het blijft echter moeilijk om gegevens van vóór 1811 op te sporen. Hoe verder men terug gaat in de tijd, des te moeilijker zal het zijn om de juiste gegevens te bemachtigen. Daarvoor is men aangewezen op kerkelijke archieven, archieven uit de burgerlijke rechtspraak etc. Daar komt dan nog bij dat veel van deze bronnen in de loop der eeuwen bij brand, oorlogsgeweld of anderszins verloren zijn gegaan. Een verdere bron van gegevens is te vinden in de familiewapens en huismerken, die men veelal aantreft op grafstenen, in gebrandschilderde ramen, op charters of andere documenten, op wapenzegels, maar ook op gildezilver.

Als nu bij het onderzoek blijkt dat de persoonsgegevens uit oude archieven onvolledig zijn, dan kunnen de familiewa-

pens, huismerken en andere gegevens op het gildezilver soms het ontbrekende stukje van de puzzel opleveren.

Het gildezilver

Het schenken van een koningsschild is een verplichting voor de koning, meestal omschreven in de kaart van het betreffende gilde (zie hiervoor E. van Autenboer 'De kaarten van de schutterijen van het Hertogdom Brabant [1300-1800]').

Menig koning wilde het nageslacht laten weten dat hij voor de duur van tenminste één jaar de belangrijkste persoon in het gilde was. Hij liet dan zijn naam op het koningsschild graveren, al dan niet voorzien van een aanvullende afbeelding en/of tekst.

De tekst betrof niet enkel het jaartal en de naam van de Koning, maar vaak werd daar zijn beroep, functie binnen het gilde of een andere functie (zoals in het stadsbestuur) aan toegevoegd. Niet zelden gaf de koning in rijmvorm blijk van zijn trots met het behalen van het koningschap.

De afbeeldingen op de schilden vertonen een grote variëteit. In grote lijnen kan een onderverdeling worden gemaakt in de volgende soorten afbeelding:

familiewapens / huismerken

beroepen

symbolische afbeeldingen

religieuze afbeeldingen

afbeeldingen betreffende het gilde.

Soms volstaat de Koning in zijn eenvoud door enkel zijn naam en dat van het gilde op zijn koningsschild te vermelden; in een enkel geval staat zelfs de naam van het gilde niet eens vermeld! Als een dergelijk schild sinds mensenheugenis deel uit maakt van het gildezilver van dat gilde en de naam van de koning een bekende naam is in dorp of stad, ligt het voor de hand, zo'n koningsschild tot het gilde te rekenen.

Afbeeldingen

Het is per gilde verschillend welke afbeeldingen op het koningszilver voorkomen, waarbij vooral bepalend is of een gilde uit een dorp of stad afkomstig is.

De bevolking in de steden bestond voornamelijk uit handelaren, middenstanders en handarbeiders, waarvan de laatsten vanaf de 14e eeuw grotendeels in ambachtsgilden waren verenigd. De dorpen op het platteland hadden vroeger over het algemeen een agrarische bevolking.

Het gildezilver, behorend tot gilden op het platteland, vertoont dan ook merendeels naast de naam van koning en gilde afbeeldingen van (agrarische) beroepen, de patroonheilige van het gilde of enkel een vers. Huismerken komen ook regelmatig voor op het gildezilver.

De gildebroeders van de schuttersgilden moesten van onbesproken gedrag zijn en dat betekende dat de goeie burgerij werd uitgenodigd om tot het gilde toe te treden. In vroeger eeuwen waren de beroepen als notaris, advocaat, arts e.d. overwegend in de steden gevestigd terwijl de stadsbestuurders vanzelfsprekend in hun eigen stad woonden. De beoefenaren van deze beroepen waren vrijwel allen afkomstig uit de goeie burgerij en veelal in bezit van een familiewapen. Op het gildezilver van het Graafse Cloveniersgilde komen dan ook verschillende familiewapens voor, maar vooral veel huismerken.

Familiewapens

De familiewapens zijn afgebeeld op schilden. De oorsprong van het heraldische (wapen)schild gaat terug tot de 12e eeuw. In de strijd of bij toernooien, waar de zwaar geharnaste ridder onherkenbaar was, werd het herkenningsteken (het familiewapen) op de meest in 't oog lopende plaats aangebracht, zijnde het wapenschild. Door het wapen op het schild werden rang en geslacht aan tegenstander en toeschouwers kenbaar gemaakt.



Afbeelding 1

vroegere riddertoernooien. Tijdens dergelijke toernooien droegen de ridders een harnas met ijzeren toernooihelm. Om de harde klappen met het zwaard op te vangen, bevestigde men een zgn. wrong op de helm.

Deze wrong bestond uit enkele repen stof, gevuld met paardehaar. Om meer indruk te maken op hun tegenstanders droegen zij op de helm een zogenaamd helmteken. Een

helmteken is gemaakt van papier maché en is veelal een vergrote copie van de afbeelding op het wapenschild. Omdat de riddertoernooien in de zomer werden gehouden, was het bijna ondoenlijk om met de zware helm op te lopen onder de brandende zon. Daarom waren er dekkleden aan de helm bevestigd, die de nodige isolatie gaven tegen de hitte door ze te drapeeren over de helm (afb.2).



Afbeelding 2

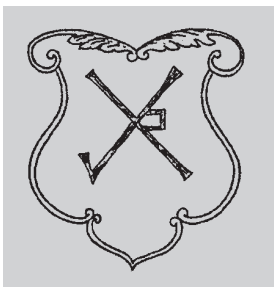
Huismerken

Huismerken zijn eenvoudige rechtlijnige tekens, afgeleid van de runetekens. Runetekens komen als schrifttekens al voor in de 3e eeuw in Noord-Europa en zijn in latere eeuwen overgewaaid naar onze gebieden. Deze tekens zijn gebruikt tot circa 600 na Christus.

In tijden dat het merendeel der burgers de kunst van lezen en schrijven niet machtig was ontwikkelde men een eigendomskenmerk door een specifieke toevoeging aan de runetekens. Het originele teken ging over van vader op de oudste zoon; andere zonen brachten een kleine wijziging toe aan dit origineel. Deze zgn. huismerken werden eerst gebruikt om in de

staldeuren te krassen ter verdrijving van de boze geesten en als brandmerk voor het vee.

Later gebruikt men dit huismerk ook ter ondertekening van akten. Het plaatsen door analfabeten van een 'kruisje' in plaats van een handtekening stamt hiervan af (afb. 3) (oudste koningsschild van Brabant).



Afbeelding 3



Afbeelding 4

zich een zeker aanzien te verschaffen.

Ook zien we dat bij huwelijken de huismerken worden gewij-

zigd door aan het eigen huismerk iets toe te voegen van het huismerk van de partner dan wel heraldische tekens uit het wapen van de partner. Zo bieden deze gegevens veel informatie en mogelijk aanvullend bewijs voor het onderzoek naar de herkomst van families in stad of dorp.

Het Graafse gildezilver

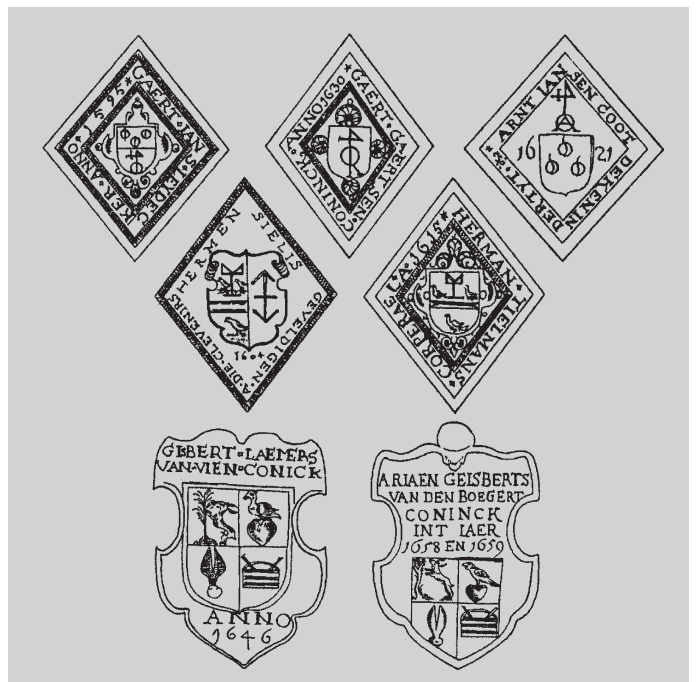
Zonder al te veel chauvinisme kan gesteld worden dat het Graafse Cloveniersgilde over zeer fraai en interessant gildezilver beschikt. De holle, ongekroonde koningsvogel met opvallend lange staart dateert uit omstreeks 1535 en is waarschijnlijk vervaardigd in Antwerpen naar het voorbeeld van de gildenvogel van het St. Jorisgilde uit Heusden. De koningsketen bestaat uit 21 zgn. Bourgondische vuurslagen. De vuurslag (een stuk gereedschap om vuur mee te maken) is het zinnebeeld van de Bourgondische hertogen en kwam voor in de vaandels van de Bourgondische legers.

Het Cloveniersgilde bezit 39 koningsschilden uit de periode 1529 - 1847 en heeft voorts nog 10 koningsschilden van de voormalige broederschappen uit de periode 1819 - 1872. Vermeldenswaard is hierbij dat het oudste koningsschild uit 1529 tevens het oudste koningsschild van Brabant is! (zie afb.3.) Op de koningsschilden staan 9 familiewapens, 14 huismerken en overige afbeeldingen. Maar veruit het mooiste gildezilver is de 'gewalterstaf'. Deze houten staf (lengte 140 cm en 4,5 cm doorsnee) is beslagen met maar liefst 55 ruitvormige platen, 1 plaat van afwijkende vorm, een zilveren knop en een zilveren band om een breuk in de stok te camoufleren. Het oudste schild dateert uit 1581.

Wat is eigenlijk een gewalterstaf?

Voor zover we kunnen nagaan is het een uniek exemplaar en is gebruikt door een functionaris, belast met de executie van boeten en de handhaving van tucht en orde binnen het gilde. Op deze 'stokplaten' komen we 9 familiewapens, 34 huismerken en overige afbeeldingen tegen.

Aan de hand van onderstaande interessante voorbeelden is te zien dat de huismerken op de schilden of stokplaten veel gelijkenis vertonen, terwijl de namen verschillend zijn. Op deze wijze kan verwantschap tussen families worden aangetoond. Hoewel de namen vaak verschillend zijn, is de familieband overduidelijk aanwezig vanwege de overeenkomst in het huismerk.



Jan Timmermans
Cloveniersgilde Grave

NIEUWS UIT DE KRINGEN



Kwartier van Oirschot

Sint Sebastiaan Oirschot huist over

Op vrijdag 24 september j.l. vond de officiële opening plaats van de nieuwe gildetuin van gilde Sint Sebastiaan te Oirschot. Als gevolg van de aanleg van een nieuw industrieterrein moest de in 1956 verworven oude gildetuin worden verlaten. Op een steenworp afstand van die oude tuin werd een nieuwe locatie verworven aan de Wintelresedijk. Maar liefst vijf schutsbomen en een schitterend gilde-onderkomen werden met vereende gildehanden opgericht.

Toespraken waren er van hoofdman Toon van Overdijk, de loco-burgemeester van de gemeente Oirschot, de heer Van Brunschot, en de vertegenwoordiger van het Kring-bestuur, de heer Schreuder. Gilde-onderkomen en schutsbomen werden gewijd door pastor Van Nunen. Een bronzen herdenkingsplaquette aan het gilde-onderkomen herinnert toekomstige generaties aan het heuglijke feit.

Genietend van heerlijk nazomerweer konden de vele genodigden en de eigen gildebroeders het glas heffen op deze feestelijke gebeurtenis.

Op zaterdag 25 september jl. werd voor de bevolking van Oirschot bovendien een open dag georganiseerd. Op die goed bezochte dag kon de bezoeker o.a. kennis maken met het vendelen en onder begeleiding een schot wagen op de wip.

Jeugdvendelier Sint Sebastiaan Oirschot aan de top

In de categorie jeugd t/m 13 jaar heeft gilde Sint Sebastiaan uit Oirschot sinds kort een vendelier van uitzonderlijke klasse in de persoon van Jerome van Dun. Jerome is sinds 1998 bezig met de vendelsport en wordt getraind door Frans Louwers uit Oirschot.

In 1999 heeft Jerome voor het eerst meegedaan aan vendelwedstrijden. Tijdens het recente Liefdadigheidsfestijn in Oostelbeers, de Kringdag te Moergestel en het Federatietournooi in Oeffelt werd door de jeugdige vendelier telkenmale de eerste prijs behaald. Voorwaar, een belofte voor de toekomst!

Gildebroeder John van Grinsven diaken in Boxtel

Gildebroeder John van Grinsven van het Sint Sebastiaan Gilde uit Hilvarenbeek is op 7 november 1999 plechtig geïnstalleerd als diaken. Dit gebeurde in de parochiekerk van het H. Hart van Jezus in de Boxtelse wijk Breukelen. Van Grinsven, geboren op 15 juli 1942 te Breda, is op 25 september 1999 door Mgr. Anton Hurkmans, bisschop van 's-Hertogenbosch tot permanent diaken van het Bossche bisdom gewijd. Per 1 november 1999 is de in Hilvarenbeek woonachtige van Grinsven benoemd tot diaken in genoemde Box-

telse parochie, dit ter assistentie van pastoor Jo de Jong. De H. Mis ter gelegenheid van zijn installatie werd opgeluisterd door het Sint Sebastiaan Gilde uit Hilvarenbeek en Gilde Sint Barbara en Sint Joris uit Boxtel. Na de plechtigheid werd op het kerkplein een vendelgroet gebracht.

Nieuwe bijenkorf voor instructiedoeleinden

Nadat de gilden eeuwenlang gefunctioneerd hadden zoals het hoorde, begon omstreeks 1850 voor vele gilden een periode van verval. De gildebroeders waren daar zelf mede schuldig aan. Geen wonder dat het gedrag van vele gildebroeders, die teveel dronken en zich grof en onbehoorlijk gedroegen, moeilijk te verteren viel voor de leiders van het kerkelijk gezag. Waarschijnlijk is dit ook de voornaamste reden geweest dat in de tweede helft van de 19e eeuw vele gilden 'doodbloedden'. Zo ook in Boxtel, waar Sint Barbara, Sint Catharina, Sint Joris en Sint Sebastiaan het leven lieten. De bijenhoudersvereniging Sint Ambrosius (ook met gilde-idealen) bleef echter bestaan. Het bijengilde is opgericht op 8 december 1766 en telde toen 235 'beybroeders', zoals imkers destijds werden genoemd. Het is de oudste continue vereniging in Boxtel. Dat zij actief konden blijven, hadden zij vooral te danken aan hun bijen, omdat die het zo belangrijke bijenwas produceerden wat men nodig had voor het aanmaken van de kaarsen voor de kerkelijke glorie. Op 11 december 1999 hield de bijenhoudersvereniging de jaarlijkse teerdag. De bijenhoudersvereniging heeft de laatste jaren diverse tegenslagen gehad. De oude bijenhal op Sparrenrijk is in 1996 met bijenkorven en bijenvolken door vandalen in brand gestoken. Ook werd men in 1998 geconfronteerd met de bijenziekte Amerikaanse vuilbroed, die een groot aantal bijenvolken verwoestte. In het dierenparkje 'de groene Waranda' vlak bij het gildeterrein mag men nu een nieuwe bijenhal bouwen. Geheel overeenkomstig traditie en overlevering ontfermt het gilde Sint Barbara en Sint Joris zich ook anno 2000 nog om in nood verkerende medemensen. Met die achterliggende gedachten bood hoofdman Jack Habraken namens het gilde bijenhoudersvereniging Sint Ambrosius een nieuwe instructie bijenkorf aan, welke straks in de nieuwe bijenhal dienst zal gaan doen als lesmateriaal.



Traditie in samenwerking

Opening gildehuis

Op 23 oktober 1999 was het voor het gilde Sint Sebastiaan uit Hilvarenbeek een bijzondere dag. Door burgemeester B. Straatsma werd het nieuw gebouwde gildehuis officieel geopend en werd de inzegening verricht door pastoor C. Remmers. Ook was hierbij een afvaardiging van het kringbe-



Afname vendelgroet op kerkplein in Boxtel



Gildehuis in aanbouw

stuur Het Kwartier van Oirschot aanwezig. De gildebroeders hebben dit gebouw, dat 40 meter lang en 11 meter breed is, in twee jaar tijd zelf gebouwd op het sportpark 'de Roodloop'. Er zijn elf schietbanen ingericht voor de handboog op doel, alsmede een bestuurskamer, keuken en toiletten. Het is een prachtig gebouw dat voor dit gilde van grote betekenis is. Daags na de opening werd een open dag gehouden, waarvan velen gebruik maakten. Met de handboogvereniging Amicitia werd overeengekomen dat deze vereniging twee avonden in de week van deze gelegenheid gebruik kan maken, hetwelk voor deze schutters een grote verbetering is.

Nieuwe keizer in Moergestel



Keizer geïnstalleerd

Op 5 juli 1999 schoot Hans Kerkhof zich tot keizer van Sint Joris Moergestel. De regerend koning krijgt volgens traditie een extra serie van drie schoten, waarvan de eerste voldoende was om de vogel van zijn troon te stoten. Hij was daarmee de tweede keizer in het 454-jarige bestaan van het gilde. M. v.d. Wouw ging hem in 1960 vooraf. De keizerstekens waren tijdens de verschieping niet aanwezig waardoor de installatie op 12 november plaatsvond.

Koningschieten op wip of vogel?

Vóór 1900 komen in de gildeboeken van Gilde Sancta Barbara uit Oirschot geen keizers voor. De eerste dubbelkoning die beschreven is, Bernard Vlemminx, behaalde in 1905 het keizerschap niet, doordat het geweer waar hij mee schoot gesaboteerd werd. Een wonder dat zijn ontplofende geweer geen letsel veroorzaakte, doch slechts het vertrek van deze gildebroeder.

Vóór 1890 werd met de voetboog op een vogel geschoten waardoor het keizerschap een toevallige bijzonderheid was, zoals het ook hoort. Toen in 1951 Gilde Sancta Barbara een doorstart maakte, werd de kruisboog als wapen gekozen. De geweren waarmee voor de Tweede Wereldoorlog geschoten werd, waren destijds door de veldwachter in beslag genomen en aangezien de andere Oirschotse gilden ook de kruisboog hanteerden werd voor dit wapen gekozen. Ook het koningschieten was evenals bij de andere gilden op de liggende wip met twee series van vijf pijlen. In 1977 gelukte het Piet Bogmans, de toenmalig beste schutter, voor de derde keer achtereenvolgens zijn kwaliteit te bewijzen en hij werd keizer. Keizer voor het leven. In 1989 gelukte het ook Henk van den Heuvel drie keer achter elkaar koning te schieten maar zolang er een keizer in functie is, mag hij deze functie niet uitoefenen. Hij heeft wel het recht om de regerende keizer op te volgen. Discussies volgden en de angst voor het aftelrijmpje waarbij steeds de beste schutter in vier jaar tijd wachtkamerkeizer kon zijn was groot.

Groot genoeg om het democratische besluit te nemen dat geen keizer zich kan aandienen zolang we een regerende keizer hebben. Ondertussen werd fel gediscussieerd over koningschieten op een vogel, eventueel met de voetboog. Hierbij immers zouden zich uitsluitend bij groot toeval nog keizers kunnen aandienen. Weggewuifd door goede schutters, die hiermee een belangrijk voordeel teniet zagen gaan, werd dit voorstel een aantal jaren in de



Henk Coppens eerste koning die de vogel heeft geschoten

ijskast gezet. Dit jaar op de valreep van het derde millennium werd het er weer uitgehaald. Het voordeel, de even grote kans voor iedereen, won het. Een commissie kwam vervolgens met het voorstel een brekende vogel te plaatsen die stukgeschoten wordt en waarbij het toch nog op schutterskwaliteit aankomt in plaats van een klimmende vogel die in zijn geheel naar beneden komt.

Zeven serieuze kandidaten, die allen voldeden aan de voorwaarden, kwamen onder de schutsboom en schoten om de beurt in volgorde van lidmaatschap. Het was duidelijk dat het allen goede schutters waren, want er werd weinig gemist en de vogel kwam spoedig naar beneden. Henk Coppens was de gelukkige winnaar. Trots en dolgelukkig nam hij de huldeblijken in ontvangst en betrad hij het gildevaandel waarop hij zijn koningsbelofte aflegde.

Tamboer getrouwd in Oostelbeers

Op vrijdag 3 september 1999 werd het huwelijk gesloten tussen tamboer Pieter Verhagen en Corine Ypelaar. Omdat Pieter al vele jaren tamboer is bij het Sint Jorisgilde Oostelbeers en ook altijd present en actief bij alle gilde-activiteiten, hebben de tamboers, vendeliërs en overheid het bruidspaar op deze dag bij het kerkelijk huwelijk extra verrast met hun aanwezigheid en het brengen van de vendelgroet. Dat het bruidspaar hiermede erg vereerd was, is wel te zien op bijgevoegde foto. 's Avonds werd het een enorm feest, geheel volgens de oude Brabantse tradities, waarbij ook vele gildeleden aanwezig waren.



Gelukkig gildepaar

Duurrecord kruisboogschieten

Koning Wim Aarts van Gilde Sint Joris uit Oostelbeers is sinds 26 juni 1999, kwart voor 4, de trotse bezitter van een wereldrecord, dat ook in het Guinness Book of Records zal komen. In het decor van groen en de 'Oude Toren' van Oostelbeers en onder toezien oog van de schietcommissie van het Kwartier van Oirschot, kwam Wim Aarts met een wereldprestatie op de proppen. Totaaltijd geschoten: 5.48 uur (oud: 5.36 uur), totaal aantal schoten: 1840 (oud: 1343), totaal raak: 1550 (oud: 1276), gemiddeld aantal treffers per uur: 309 (oud: 223). Het oude record stond op naam van P. Luyten uit Reusel.



Wereldrecordhouder onder de oude toren in Oostelbeers

GEHOORD!!!

Na de uitvaart met gilde-eer van een gildebroeder zei een oude man: „Ge zòt alliën al bie de schut gaon u m zoe begripen te worden!”

W. Peerlings, Soerendonk



Martin Sanders nieuwe koning Sint Joris Gilde Vlokhoven

Zondag 19 september 1999 werd bij het Vlokhovense Sint Joris Gilde gestreden om de koningstitel.

Het was een prachtige zonnige dag en na de gildemis en een gezamenlijke maaltijd werd om 13.30 uur de boom gevrijd, ten teken dat de strijd om het koningschap geopend was. Een negental gildebroeders had zich voor de strijd opgegeven. Nadat door loting de volgorde bepaald was, werd met tromgeroffel het openingsschot verricht door pastoor W. Kalb, gevolgd door beschermvrouwe G. van Meerwijk, en de heer Henk J. Luiten, Ere Raadsheer van Kring Kempenland.



Martien en Riek Sanders

Het werd een spannende strijd en bij het honderdste schot begon de rijk bevederde vogel zijn vleugels te verliezen, de spanning steeg ten top en Ron van de Putten zag kans de vogel zwaar te verwonden. Het was Martin Sanders die hem uiteindelijk het genadeschot gaf. Het was het 135ste schot die de vogel naar beneden haalde.

Het bestuur stak de koppen bij elkaar en na de handenwassing en het omhangen van het koningszilver, mocht de nieuwe koning het hoofdvaandel betreden.

Hij beloofde de komende 3 jaar zijn best te doen een waardig koning van het gilde Sint Joris te zijn. Martin Sanders is binnen Kring Kempenland zeker geen onbekende. Men ziet hem regelmatig bij diverse schietwedstrijden. Het liefst schiet hij met de kruisboog en heeft daar ook al diverse keren succes mee behaald, o.a. in 1996 het Kempen Kruis voor Senioren en in 1995 Districts koning Kruisboog evenals in 1989 Schutterskoning geweest. Rest nog te vermelden, dat tijdens het koningsschieten voor de vele belangstellenden de uitleg werd verzorgd door de heer Piet van de Wiel van het Sint Catharina Gilde Tongelre.

Drie jubilarissen bij het gilde van het Heilig Sacrament te Bergeijk

Op de jaarlijkse teerdag in september van het gilde van het Heilig Sacrament zijn maar liefst drie personen in het zonnetje gezet, omdat zij 25 jaar lid zijn. Antoon Luyten, Han Jansen en Gerard Daris hebben zich naast hun lidmaatschap op een of andere wijze bijzonder verdienstelijk gemaakt. Gedrieën zijn zij al van jongs af aan actief binnen het gilde. Han Jansen en Antoon Luyten waren 25 jaar geleden als misdienaar betrokken bij het opdragen van een H.Mis ter gelegenheid van Sacramentsdag. Beiden waren van het optreden van het gilde zo onder de indruk, dat ze direct hebben besloten, toe te treden. Als jonge tamboers hebben zij hun beste beentje toen al vóórgezet. Voor allen was er een onderscheiding.

Antoon Luyten is naast tamboer tot 1997 ook nog zes jaar deken geweest. Han Jansen was tot 1994 tamboer, maar heeft in dat jaar de felbegeerde titel van koning in de wacht weten te slepen. Tot 1997 heeft hij deze titel met trots gedragen en is thans piekenier, de rechterhand van de hoofdmans bij festiviteiten. Gerard Daris was net tamboer, toen Antoon en Han bij het gilde kwamen. Hij heeft al van jongs af aan het gilde een zeer warm hart toegedragen en was op 14-jarige leeftijd al van mening, dat de familietraditie voortgezet diende te worden. Het gildebroederschap zat in het bloed. Reeds op 16-jarige leeftijd zag hij al dat er meer in het gilde zat en vervulde daarom prompt een bestuursfunctie. Meteen al bij het begin van zijn bewogen gilde-carrière pompte hij er

nieuw leven in. Gerard is begonnen als tamboer, is dat nu nog, maar werd daarnaast ook nog vendelier, deken-schrijver, deken en verzorgde het volledige secretariaat en archief. Hoofdmans Janus Willems was trots op de jubilarissen, die eens de 'rebellens binnen een slapend gilde van het Heilig Sacrament' waren.

Tijdens de feestavond kwam er (voor Gerard onverwacht) hoog bezoek: Kringvoorzitter Johan Oomen en Raadsheer district Zuid Theo Schoenmakers. Opnieuw in uniform moest hij een lofrede over zich heen laten gaan: „een groot voorbeeld voor gildebroeders en gilden”. Voorzitter Oomen kende hem al vele jaren als gildebroeder in hart en nieren en bevestigde, dat het gilde trots mag zijn met iemand als Gerard binnen de gelederen. Naast de eerder genoemde inzet prees hij zijn activiteiten bij het organiseren van zaken als tentoonstellingen, jubilea en demonstraties en als lid van de SAT-commissie. Het gilde kan nog steeds een beroep doen op zijn ervaring, kennis en inzet. Dat alles, de inzet voor het eigen gilde en de gilden in het algemeen, was voor de Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland aanleiding, hem een extra blijk van waardering toe te kennen: het zilveren schild van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden. Met bijzondere dank voor Gerard's echtgenote Corry voor alle steun op de achtergrond.

Gerard dankte in alle bescheidenheid de kringvertegenwoordigers voor de eer en zijn gildebroeders en -zusters voor hun inzet voor het gilde en drukte zijn gevoelens bij dit alles uit met de woorden: „Als ik omkijk tijdens het marcheren en zie, wat het gilde toen was en nu geworden is, dan ben ik daar trots op”.



De drie jubilarissen Antoon Luyten, Han Jansen en Gerard Daris

Drukke tijden voor Bergeijks Sacramentsgilde

Het Sacramentsgilde uit Bergeijk heeft de laatste tijd bepaald niet stilgezeten. Onder andere was het regelmatig aanwezig bij activiteiten in het kader van de viering van 'Duizend Jaar Parochie Sint Petrus Bergeijk' in 1998 en 1999. Vooral de H.Mis met de 8 gildes uit de oerparochie vande Petrus Bandenkerk had een wel erg speciaal tintje.

Uit de vroegere oerparochie waren vertegenwoordigd: Sint Joris Bergeijk, Sint Anna Westerhoven, Sint Martinus Dom-melen, Sint Sebastiaan Borkel, Sint Petrus Banden Schaft, Sint Martinus Luijksgeestel, Sint Anna Riethoven en het eigen gilde van het Heilig Sacrament. Het was een bijzonder kleurrijk schouwspel, toen deze gildes gezamenlijk afmarcheerden om eerst de pastories op te gaan halen voor de indrukwekkende H.Mis. Daarna werd de bevoking getraceerd op demonstraties trommen, bazuinblazen, vendelen en uitleg op het vendelgebed. Als dank schonken de pastores de aanwezige gildes ieder een zilveren herinneringsmedaille. Zelf kregen ze van de gildes ieder een zilveren kaarsring met de afbeelding van Sint Petrus. Een interessante lezing van Jac van Veldhoven rondde de koffietafel af.

Het programma van dit gilde vermeldde het afgelopen jaar nog heel wat meer activiteiten, zoals deelname aan het Europees Koningsschieten in Krakow, en loopt nog door in de

vorm van een kaarsenactie, het inrichten van het nieuwe schietterrein en de voorbereidingen voor de ontmoeting in Garrel, Duitsland. Vóórop staat echter de gezelligheid en de broederschap, en dat is vooral te merken bij de uitwisselingen met omringende buurgilden.

'Gildebroeder ingehaald met bloemenkrans'



Gerard Das ingehaald

Naar zeggen van kringvoorzitter Kempenland Johan Oomen is het inhalen met een bloemenkrans van een nieuwe gildebroeder bij het gilde van het Heilig Sacrament te Bergeijk nog uniek. Zo werd op de jaarlijkse teerdag in september Gerard Das op deze traditionele wijze verwelkomd. Voor het Sacramentsgilde gebruikelijk, maar voor de heer Oomen was het bestaan van dit gebruik een verrassing. Na het afleggen van de eed van trouw aan het gilde wordt bij de nieuwbakken gilde-

broeder een bloemenkrans omgehangen door gildezusters. Wellicht is dit een aanmoediging voor andere gildes, te beschrijven hoe bij hen een nieuwe gildebroeder of -zuster wordt ingehaald. Is dit gebruik uniek voor het Sacramentsgilde, en hoe verloopt deze gebeurtenis bij andere gildes?

Nieuw standaardvaandel, nieuwe koning en 'de ommeganck' bij het Sint Jansgilde

Het Sint Jansgilde Soerendonk heeft een nieuw standaardvaandel in gebruik genomen. In de gildemis van 27 juni werd het vaandel samen met 3 jeugdgildetrommen ingewijd door pastoor S. Allen.

Het vaandel heeft een broekmodel, waardoor het al bij lichte wind zal wapperen. De kleuren van het vaandel rood, groen en okergeel zijn aangepast aan de kostumering van het gilde. Op het vaandel is Sint Jan (patroonheilige van de parochie en het gilde) afgebeeld naar het voorbeeld van het zijaltaar in de kerk. Verder zijn afgebeeld: een oude lap (molensteenlogo), het wapen van de voormalige gemeente Soerendonk en een water: een associatie van Sint Jan met de Jordaan en van Soerendonk met het riviertje de Aa. De achterliggende gedachte is Sint Jan als wegbereider van ons katholieke geloof en de standaardruiter de wegbereider van het gilde.

Op zondag 20 juni trok het gilde in vol ornaat van het gildehuis 'de Bout' naar het schietterrein aan de Groenstraat voor het driejaarlijkse koningschieten. Nadat het gilde rond de boom had getrokken en het reglement was voorgelezen door de koningsdeken, werd koning Johan Aarts ontdaan van zijn koningsvest dat onder de boom opgehangen werd. Er waren 7 kandidaten voor de titel. Na loting en het vrijen van de boom door burgemeester Jorritsma, pastoor J. Bakker en keizer Jo Feyen begon het schieten op de vogel, vervaardigd door Paul Ras. Na een hevige, lange strijd (ongeveer 6 uren) begaf de vogel het bij het 795ste schot. Dit schot werd gelost door Johan Aarts waarmee hij zijn titel voor drie jaar prolongeerde.

Op kermisdinsdag 29 juni vond de traditionele 'ommeganck' plaats. Na het afhalen van koning Johan Aarts trok het gilde naar de kerk voor een gildemis, voorgegaan door eredecken en em. pastoor J. Bakker.

Na de vendelhulde aan het geestelijk gezag werd bij café Maas Ronnie Ras geïnstalleerd als nieuwe deken. Bij café De Sport werden de diverse jubilarissen gehuldigd. Willie de Vries ontving de zilveren gildepenning voor zijn 25-jarig lidmaatschap. De bronzen legpenning was er voor Paul Ras en Jan Damen voor hun 40-jarig lidmaatschap. Als vertegenwoordigers van kring Kempenland waren Henk Janssen en

Jan de Greef naar Soerendonk gekomen om beide jubilarissen het zilveren schild van kring Kempenland op te spelden. Toen trok het gilde naar de Sint Jansboom die wederom prachtig versierd was door de buurt. Hierna volgde de vendelhulde aan de jubilarissen, koning, deken en nieuwe eredecken Harrie Dielissen. Op het kasteel Cranendonck werd gevendeld voor het wereldlijk gezag. Na korte pauzes op de Perkhoeve (van gildeheer J.W.de Jong), de Molenheide en café de Valk werd de inwendige mens gesterkt bij gildehuis 'de Bout'.

Vier onderscheidingen voor hoofdman Piet van de Berk

Op zaterdag 8 mei 1999 vierde hoofdman Piet v.d. Berk zijn 40-jarig jubileum als gildebroeder van het H.Kruisgilde in Gerwen.

Halverwege zijn huis aan de Akkerstraat en het Gildehuis werd hij die dag door een vrijwel voltallig gilde afgehaald en begeleid naar D'n Schutsherd, waar de viering zou plaatsvinden. Onder de talrijke aanwezigen bevonden zich o.a. deputaties van de gilden van het district Noord met districts Raadsheer Tony Schonhoff en de vice-voorzitter van Kring Kempenland Math.v.d. Voort. Het bestuur van de gemeente Nuenen was vertegenwoordigd door wethouder de Laat, in zijn functie van loco-burgemeester.

Met een korte toespraak door de kapitein/deken/schrijver van het gilde werden de aanwezigen welkom geheten en werd regerend deken Jan Kooymans uitgenodigd om de jubilaris de zilveren speld met robijn als onderscheiding van het eigen gilde op te spelden. Dit vanwege zijn verdiensten voor het gilde en met name zijn bereidheid om na het plotselinge overlijden van zijn broer en hoofdman de leiding en daarmee de verantwoordelijkheid van het gilde op zich te nemen.

Hierna was het woord aan de vice-voorzitter van Kring Kempenland, die de jubilaris uitgebreid feliciteerde met zijn jubileum en op zijn beurt districtsraadsheer Tony Schonhoff uitnodigde om het zilveren schild van Kring Kempenland uit te reiken. Tenslotte had ook loco-burgemeester de Laat nog een verrassing in petto in de vorm van de ere-medaille in zilver van de gemeente Nuenen.

In zijn slotwoord betrof de kapitein ook nadrukkelijk Tonnie v.d. Berk als de vrouw naast de gildebroeder, zulks vanwege haar onontbeerlijke steun bij alle gilde-activiteiten, met name als gastvrouw in het gildehuis. Ook de gastvrijheid bij de jubilaris thuis, tijdens de wekelijkse vergaderingen van het dagelijks bestuur ter voorbereiding van de Kringdag 1996 oogstte veel waardering.

Omdat de jubilaris op 29 april ook al was gedecoreerd als lid van de Orde van Oranje Nassau, was hij aldus binnen 10 dagen maar liefst vier keer onderscheiden, hetgeen aan de kapitein de uitspraak ontlokte: „Zo ziede mar Piet, zo hedde niks en zo hedde oewe jas vol hangen mi onderscheidingen”.

Zilveren Brabantkruis

Toen: 25 jaar geleden deed eredecken Paul van de Putten het voorstel om een schietwedstrijd te organiseren. Een wedstrijd binnen het gilde was eenvoudig, maar voor heel Brabant stuitte het toch op wat moeilijkheden. Deze werden met behulp van bevriende gilden snel opgelost.

Er kwamen bomen met nieuwe technische apparatuur. De eerste jaren namen ongeveer 100 schutters deel. In de loop van de jaren kreeg het zilveren Brabantkruis steeds meer bekendheid, waardoor het aantal deelnemers flink groeide.

Nu: de wedstrijden vallen in het najaar. Sinds 1984 zijn de deelnemers verdeeld in 4 groepen: Junioren tot 15 jaar, Senioren tot 54 jaar, Veteranen vanaf 55 jaar en Dames. Er wordt geschoten om het Zilveren Brabantkruis en het Veteranenschildje. Hierbij zijn er ook nog vleesprijzen, zodat 60% van de schutters met een prijs naar huis gaat.

De wedstrijd bestaat uit 4 zondagen: 31 oktober - 7 november - 14 november - 21 november. Hiervan telt de prestatie van drie zondagen, zodat men een wedstrijd mag missen.

Uit alle kringen komen de kruisboogschutters naar de Genepwatermolen om hun geluk te beproeven. Kring Oirschot heeft 13x het Kruis behaald, Kring Kempenland vierde elf maal triomf.

Geschoten wordt op 4 bomen, met plaatjes van resp. 8, 7, 7 en 6 cm. De schutter schiet op elke boom vijf schoten met een 'vrij' proefschot. Het afkampen gebeurt op een boom met een plaatje van 5 cm: hierbij alleen met schouderschot met een hand, dus geen pistoolschot meer.

Het kruisboogschieten wil men houden zoals het was in het begin. Dus geen commerciële bezigheid, maar sport en hobby. Het inschrijfgeld wordt geheel besteed aan prijzen en de consumptieprijsen zijn laag.

Alle kruisboogschutters zijn welkom om met deze gezellige wedstrijden mee te doen. Gezorgd wordt voor een extra mooi Brabantschild en een prachtig schildje voor de veteranen.

De aanhouder wint

Na negentien keer deelgenomen te hebben aan het jaarlijkse koningschieten van het Sint Jorisgilde te Bladel, had Tiny Brekelmans eindelijk succes. Op zondag 13 juni schoot hij het laatste stukje gips van de koningsvogel naar beneden. Na het 162ste rake schot was Tiny koning van het Sint Jorisgilde. Hij was trots op zijn prestatie, evenals zijn vrouw Riek die tijdens de laatste kermis zich tot kermisprinses geschoten had.

Tiny is een echte gildebroeder, geïnspireerd door zijn vader J. Brekelmans uit Hapert die van 1947 tot 1969 districts-raadsheer was van district-West, waarna deze in 1971 tot ereraadsheer benoemd werd.

Eén zin, gesproken door de nieuwe koning na een vendelhulde bij de gildelinde, tekent Tiny volledig. Hij zei toen, wijzend op de koningsmantel: „Ik goi wir wijer mi andermans vere pronken.”

Sint Jansgilde Soerendonk

Op 29 april werd de heer Bert Staals onderscheiden met het lidmaatschap in de orde van Oranje Nassau vanwege jarenlang lidmaatschap en talloze werkzaamheden bij het gilde, en daarbij nog 28 jaar lid van het bestuur.

Van steen tot steen, van blok hout tot blok hout, we deden alles zelf

Het zelfgebouwde gildehuis van het Sint Catharina en Barbaragilde Geldrop bij manege Meulendijks is klaar. Het gebouw van elf bij zestien meter is een groots project van zelfwerkzaamheid. Al het werk, met uitzondering van de centrale verwarming, is gedaan door gildebroeders. Zes van hen waren ieder zeker 1800 uur aan het werk. Op zaterdagen waren er dikwijls twaalf op en bij de steigers.

Op zondag 2 mei werd de officiële opening verricht door de burgemeester van Heeze, mevrouw van den Heuvel-Planje, omdat het gildehuis op het grondgebied van Heeze ligt, en de burgemeester van Geldrop, de heer C. Leijten als beschermheer van het gilde. De burgemeesters onthulden een afbeelding van een gildeboom, die uitgevoerd in smeedijzer een van de wanden gaat versieren.

Burgemeester van den Heuvel sprak haar respect uit en feliciteerde het gilde met het fraaie gebouw „waar andere gilden wel jaloers naar zullen kijken.”

Gildebroeder Ad v Helvoort, die de bouw coördineerde, beschreef hoe dertien maanden lang ontzettend veel werk is verricht. „Al het werk is gedaan door vrijwilligers met bijzondere inzet. Het is allemaal gelukt omdat een van ons bouwkundige is.” Hierbij doelde hij op gildebroeder Tiny van Beek die naast zijn waardevolle adviezen, ze ook nog in de praktijk bracht. Zijn inspanning werd beloond met een ereschild.

Bij de opening van het gebouw was het voor het eerst dat de jeugdige tamboers van zich lieten horen. Pastoor Spooren, pas benoemd tot geestelijk beschermheer, wijdde het gebouw in door het zegenen van een kruisbeeld. Ad van Helvoort kreeg uit handen van hoofddeken Frits Crooymans van het

gilde een aandenken voor zijn activiteiten bij de bouw. Het was een werkstuk waarin het materiaal van het plafond van de nieuwbouw werd gebruikt. Het plafond kostte de bouwers nogal wat hoofdbrekens.

Het gebouw dat het gilde *f* 90.000 kostte, wordt door de gemeente aangeslagen voor *f* 250.000. Dit komt door de inzet van veel vrijwilligers, waarvan sommigen in het bijzonder. Ferry v.d. Burgt: „Ik doe het wel even” en Gros Driessen „Ik ben met tellen opgehouden bij de 1000 werkuren.” Is er een betere beloning als benoeming tot kapitein van het gilde?

Oude tradities laten herleven en nieuwe activiteiten ontplooiën

Bij een toekomstig evenement kan het nieuwe gildehuis in ieder geval al goede diensten bewijzen. In 2001 vindt in Geldrop een grootse Kringgildedag plaats. Het Sint Catharina en Barbaragilde wil bij die gelegenheid een tentoonstelling houden die in het teken staat van de Dommel met aanliggende gemeenten. Bij de voorbereiding van dit feestelijk gebeuren zal het nieuwe gebouw zeker zijn functie kunnen bewijzen.

Het gilde dat lange tijd bijna slapend was, heeft dankzij enthousiaste werving het ledental opgevoerd naar 35 leden. De natuurlijke manier waarop gildebroeders met elkaar omgaan is typerend. De maandelijkse bijeenkomsten met schieten op de wip getuigen ook hiervan. Met recht kunnen het gilde en Geldrop trots zijn op de nieuwe accommodatie die gezien mag worden.

Budels gilde gaat bijzonder gildejaar tegemoet

Het Sint Jorisgilde Budel gaat een bijzonder gildejaar tegemoet. Het is al begonnen voor de jaarwisseling met de uitgave en verkoop van een bijzonder kleurrijke kalender voor het jaar 2000. De nieuwjaarsbijeenkomst van de gemeente Cranendonck kreeg een zilveren randje toen kapitein Charles de Laat uit handen van burgemeester Jorritsma een fraai schild kreeg aangeboden. Als kapitein zal hij het schild op zijn sjerp dragen als het gilde uittrekt. En uittrekken deden we al weer op vrijdag 14 januari toen gildebroeder en tamboer Huub Beimans in het huwelijksbootje stapte met zijn Clara. In het kasteeltje van Cranendonck werden zij verrast door de aanwezigheid van een flinke delegatie gildebroeders en gildezusters die getuigen wilden zijn van de afvaart. Tijdens de receptie kwam een bijna voltallig gilde naar de feestzaal voor het brengen van een serenade aan het bruidspaar. In de zaal kon de kersverse echtgenoot het niet laten en nam de gelegenheid te baat om zijn kunnen voor eigen publiek te laten horen, samen met de overige gildetamboers.

Het jaarprogramma van het Budelse gilde heeft enkele bijzondere elementen meegekregen. Bij de viering van het patroonsfeest op 7 mei zullen enkele waardevolle gildeattributen nieuw in gebruik worden genomen. Onder deze attributen een gloednieuw hoofdvandiel. Een week later op 14 mei organiseert het gilde het jeugdtoernooi voor Kring Kempenland. Op zondag 13 augustus zal het gilde samen met de schutterij uit Budel en Weert de Vrede van de Geuzendijk organiseren.

Gemeentebestuur schenkt millenniumschilden aan de vier Cranendonckse schuttersgilden

De vier Cranendonckse schuttersgilden Sint Joris en Sint Barbaragilde Maarheeze, Sint Jansgilde Soerendonk, het Sint



Gildebroeder Huub Beimans slaat gildetrom bij zijn eigen bruiloft

Joris gilde en de Verenigde schuttersvrienden Sint Nicolaas & Sint Antonius uit Budel werden tijdens de onlangs gehouden nieuwjaarsbijeenkomst door het gemeentebestuur verrast met een bijzonder zilveren schild. De schuttersgilden profileren zich binnen de gemeente Cranendonck als eeuwenoude cultuurdragers. De cultuur van de gilden werd al gedurende vele eeuwen in zilver vastgelegd ('vereeuwigd'). Het gemeentebestuur had de gilden om medewerking gevraagd de nieuwjaarsbijeenkomst in het kader van de millenniumwisseling op te luisteren met haar aanwezigheid. De Schutterij heeft al een lange traditie in de opluistering van de nieuwjaarsreceptie. Zij waren dan ook volledig in getal aanwezig. Niet alleen voor het brengen van een serenade, maar tevens om voor de allereerste keer in gloednieuwe uniformen voor het voetlicht te treden. Van de drie gilden waren ruime delegaties aanwezig die gezamenlijk een kleine presentatie verzorgden. Tijdens deze presentatie was het burgemeester J. Jorritsma die aan



Burgemeester J. Jorritsma overhandigt een millennium-schild aan Jan de Koning

een vertegenwoordiger van elk schuttersgilde een zilveren schild overhandigde. Op het schild, vervaardigd door Edelsmederij Nol Coopmans, een gravure van het gemeentewapen van Cranendonck, en de tekst 'Cranendonck 2000'. Ieder gilde heeft toegezegd dat het een schild zal worden dat bij elk optreden naar buiten door het gilde meegedragen zal worden. Zo zullen een kapitein, vaandrig, standaardrijder en koning de verbondenheid met de gemeente uitdragen door het meevoeren van dit schild.

De gemeente Cranendonck toonde later tijdens deze bijeenkomst nog een gloednieuwe promotiefilm voor de gemeente. Ook in deze film een bescheiden rol voor de vier schuttersgilden van Cranendonck.

Samenwerking Budelse gilde en Schutterij zichtbaar op het schuttersgildealtaar in grote kerk van Budel

Het Sint Joris gilde en de Verenigde schuttersvrienden Sint Nicolaas & Sint Antonius uit Budel (de laatste lokaal beter bekend als 'de schut van Buul') werden enige jaren geleden door het parochiebestuur van de kerk Onze lieve Vrouwe Visitatie benaderd. Door vervanging van het hoofdaltaar in de kerk kwam een marmeren altaartafel vrij. Het parochiebestuur was op de hoogte van de aanwijzingen dat in de vroegere kerk altaren zouden zijn geweest van zowel het Sint Jorisgilde als het Sint Nicolaasgilde. Tevens wisten zij van de wens die leefde onder gildebroeders en schutters om een altaar in de grote kerk terug te krijgen. Parochiebestuur en de beide schuttersgilden konden elkaar weldra vinden in de plannen



Twee schutters van de 'Schut van Buul' plaatsen het kruis

die leefden. De marmeren altaartafel kreeg een mooie plek in de grote monumentale kerk van Budel. Aan de beide schuttersgilden de taak om het altaar te sieren en een plaats te geven in hun gebruiken. Bij de bezoeken aan de kerk sedert de plaatsing van het altaar wordt er een brandende kaars geplaatst en ook worden er regelmatig bloemen voorzien.

Het liefst zouden de beide schuttersgilden een fraai beeldhouwwerk willen laten maken met daarin verwerkt de drie patroonsheiligen Sint Joris, Sint

Nicolaas en Sint Antonius-Abt met het varken. Helaas ontbreekt het de beide schuttersgilden nog aan de middelen om deze wens te doen vervullen. Toch werd tijdens de viering van het patroonsfeest van de schutterij een eerste duidelijk teken op het altaar geplaatst. De schutterij was in het bezit van een koperen Christus. Een gildebroeder van het Sint Jorisgilde had voor dit corpus een fraai houten kruis vervaardigd. Tijdens de dienst op zondag 12 december 1999 werd dit kruis door leden van de schutterij op het altaar geplaatst. Gildebroeders en gildezusters van het Sint Jorisgilde waren hierbij uiteraard ook aanwezig.



Peelland

Jubilarissen gehuldigd tijdens feestavond

Op de teerdag ter gelegenheid van het patroonsfeest van Sint Antonius Abt (17 januari) zijn een vijftal gildebroeders gehuldigd. Dat vond plaats op de feestavond van gilde Sint Antonius Abt Lierop. Driek van de Ven (Bzn) en Driek van de Ven (Gzn) beiden 60 jaar lid, Harrie van Bussel, Gerrit Verberne (H-Gzn) en Jan de Vries een kwart eeuw lid. Door hoofdborne Henk Berkens werden ze onderscheiden met de bijbehorende versierselen. Jan van Lieshout (Jzn), eveneens 25 jaar lid, kon door omstandigheden niet aanwezig zijn.

De teerdag begon met een eucharistieviering voor de overleden gildeleden. Met speciale aandacht voor de leden die het gilde in 1999 ontvielen. Pastoor Noud van den Eikhof uit Bakel ging voor in de viering. Daarna volgde de jaarvergadering in gildehuis café 't 'Jagershuis', waar Ronnie Thijs en Gerrit Verberne (H-Gzn) in de overheid werden herkozen. Het jaarprogramma voor 2000 werd goedgekeurd. Op het programma staan de deelname aan het kringgildefeest van gilde Sint Joris Gemert, het jubileum Schuttersfeest van Schutterij Sint Jan in Grubbenvorst, het Verbroederingsfeest van het gilde Sint Joris en Sint Agatha en de opluistering van het eeuwfeest van de parochie Heusden. De door Ronnie Thijs opgestelde beheersovereenkomst van schietterrein de Roovere, met het zuster gilde Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën, werd eveneens goedgekeurd. Peter Verberne (Pzn) schonk zijn in 1999 bij tromwedstrijden gewonnen schildjes aan het gilde. De teeravond werd 's avonds in zaal van Oosterhout voorafgegaan door een warm en koud buffet. Discjockey Roel Siroen uit Eindhoven verzorgde voor de muzikale klanken tijdens de feestavond.

Volwaardig lidmaatschap voor vrouwen in Lierop

Het gilde Sint Antonius Abt Lierop schrijft aan het begin van dit millennium historie. Tijdens de algemene ledenvergadering, één van de drie onderdelen van de jaarlijkse teerdag, werd het voorstel van de overheid aangenomen om de statuten en het huishoudelijk reglement aan te passen en uit te breiden 'dat vrouwen volwaardig lid kunnen worden van het Gilde van Sint Antonius Abt'. Door deze goedkeuring is het Lieropse gilde het eerste van de oudere gilden uit de kring Peelland met een volwaardig lidmaatschap voor vrouwen.

Voor deze uitbreiding en aanpassing is de overheid niet over één nacht ijs gegaan. Men heeft hier jaren naar toegewerkt. Vanaf de voorjaarsvergadering van vorig jaar is alles in een stroomversnelling gekomen. De leden gaven toen aan de overheid toestemming om aan een volwaardig lidmaatschap voor vrouwen te gaan werken. Onder toezicht van beschermheer notaris A. Verhoeven zijn Huub van den Eikhof en Ronnie Thijs aan de slag gegaan. Met als resultaat 'de goedkeuring van de leden'. Zodra beide documenten notariaal bekrachtigd zijn, kunnen vrouwen zich officieel laten inschrijven als lid.

Huldiging op patroonsdag in Deurne

Op 16 januari vond de patroonsdag plaats van het gilde Sint

Antonius Abt Deurne. Na de samenkomst in zaal van der Putten werd voor de eucharistieviering uitgeweken naar de parochiekerk in de Walsberg. Dit omdat de Willibrorduskerk in Deurne werd gerenoveerd. Pastoor Hasselman droeg de mis op, terwijl het koor van de vier Deurnese gilden de gezangen verzorgde. Tijdens de koffietafel heette hoofdmans Leo Verbaarschot iedereen welkom. Deken-schrijver Huub Manders las de gilde-activiteiten van het afgelopen jaar voor. Omdat de hoofdmans als jubilaris zelf gehuldigd zou worden mocht beschermheer Guido Coolen de honneurs waarnemen. Leo Verbaarschot kreeg de gouden speld opgespeld. Vervolgens mocht hoofdmans Verbaarschot een herinneringschild uitreiken aan Mies Aldenzee en Leo de Wit (beiden 40 jaar lid). Een kwart eeuw lid waren Laurens Adriaans, Theo Willems en Adrie Martens die een zilveren speld ontvingen. Tenslotte ontving Mien Willems-van Deursen een hanger met ketting voorzien van de beeltenis van Antonius Abt. Al een kwart eeuw erelid en bij het gilde beter bekend als 'Cato van der Putten'. De dames van de jubilarissen ontvingen vervolgens een bloemetje. Verrassend was ook het schilderij dat het gilde aangeboden kreeg van de familie Willems. Cato had de afbeelding van de patroonheilige zelf geborduurd op dit schilderij. De hoofdmans ontving een kleinere uitvoering. Met de schenking van prachtige schilden van de oude en de jonge deken door de jubilarissen werd een traditie hersteld. Beschermheer Guido Coolen bood de hoofdmans een boek aan van zijn vader, de bekende schrijver Antoon Coolen de eerste beschermheer. Het aanbieden van geschenken werd vervolgd met vendelstokken aangeboden door handelsonderneming Martien Aldenzee, een prachtig koningsschild van koning Wout Rovers en een kruisboog door gildebroeder Ger van de Ven. Na een rondgang door het dorp met veertig gecostumeerde gildeleden volgde in het gildehuis een drukke receptie. Vele honderden kwamen de handen van de jubilarissen schudden. Kringvoorzitter Mies Sijbers memoreerde de werkzaamheden van hoofdmans Leo Verbaarschot (50 jaar lid). Hij kreeg de kringonderscheiding opgespeld, terwijl Pieta Verbaarschot een bloemetje ontving. „Als de dames niet achter hun gildebroeder staan kan deze geen gildebroeder blijven.” Na een muzikale hulde van het Walsbergs Zangkoor (in het bijzonder voor jubilaris en koorzanger Mies Aldenzee) kreeg wethouder Peter Hanssen het woord. Gildeszuster Tony Aldenzee deed later op de avond nog een toepasselijke voordracht. Een discjockey die de muziek verzorgde en een warm en koud buffet sloten de gezellige feestavond af.



De zeven jubilarissen verenigd op de foto

Bruidsklokken voor koningspaar

Op vrijdag 26 november 1999 was het feest voor het gilde Sint Servatius Lieshout. Op deze dag trouwde koning Cor Gruijters met gilde-eer met zijn verloofde Tonie Engels.

Op 6 september, toen de bruidegom koning werd, vroeg hij zijn verloofde ten huwelijk. Het gilde heeft het bruidspaar afgehaald bij hun woning aan de Servaas(!) straat. De koets van gildebroeder en koetsier Frans van Rooij verzorgde het

koninklijk transport naar het gemeentehuis en de Sint Servaaskerk. Het huwelijk werd ingezegend door gildeheer Piet Stribos. Aansluitend werd het bruidspaar een vendelgroet gebracht.



De koets rijdt door de 'Poort van Binderen' het kerkplein op, begeleid door het gilde

Heropening schietterrein Someren-Eind

Op 14 november 1999 heeft het gilde Sint Lambertus Someren-Eind op feestelijke wijze haar schietterrein heropend. Er prijken nu vijf nieuwe masten met kogelvangers. Die voldoen aan de milieu-eisen en zorgen ervoor dat het lood na het schot wordt opgevangen en afgevoerd. De voorzitter van de schietcommissie Remy Lammers verwelkomde wethouder Hans Toonders. Die schoot de boom 'vrij' bij afwezigheid van pastoor Somers. Remy Lammers vertelde dat het gilde een flinke investering heeft moeten doen. De gemeente Someren gaf, als blijk van waardering voor het maatschappelijk functioneren van het gilde, de kogelvanger voor de koningsboom cadeau. Verder een renteloos voorschot van f 15.000. Hoofdmans Jan Verheijen memoreerde verder dat de gilden in Someren als oudste verenigingen een bijzondere plaats innemen met hun vele tradities en het bewaren van het culturele erfgoed. „In het verleden is zelden een verzoek gedaan om financiële ondersteuning. In principe worden alle activiteiten uit eigen middelen betaald.”



Wethouder Toonders schiet de boom 'vrij' (de boze geesten worden uit de boom gehaald).

Na het openingsschot streden de genodigden, de zustergilden uit Lierop en Someren en het bestuur van de schietcommissie Peelland om de titel 'koning van de dag'. Adrie van de Laar van het Sint Lambertusgilde haalde de vogel naar beneden.

Jubilaris in Bakel

Op 8 november 1999 vond de teerdag plaats van het gilde Sint Willibrordus Bakel. Na de samenkomst in het gildehuis van der Horst ging het richting parochiekerk. Pastor van Lamoen ging in de mis voor de levende en overleden gildebroeders voor. De zang werd door het dameskoor verzorgd.



Jubilaris Leo Rovers

De jubilaris Leo Rovers (25 jaar lid) en Jan Beekmans (op deze dag 70 geworden) werden door de pastor gefeliciteerd. Vervolgens werden de koffie en broodjes in het Gildehuis verorberd in aanwezigheid van beschermvrouwe Nellie Koppens. Op het schietterrein stonden drie puistjes gereed, die er af geschoten werden. Samen met burgemeester van Maasakkers trok men naar de feestzaal. Kapitein Marius Slegers sprak hier de jubilaris Leo Rovers toe en

reikte hem een tinnen bord uit. Echtgenote Tony kreeg een bloemetje aangeboden. In zijn toespraak had de burgemeester lovende woorden aan het adres van de jubilaris en voor het gilde. Een perfect diner, waarbij de halve maaltijd werd aangezegd door de tamboers, werd ook stijlvol opgediend. Een levensloop over de kwart eeuw die Leo als gildebroeder actief was, werd door diens echtgenote voorgedragen. Mede namens de kinderen kreeg Leo Rovers een zilveren schild aangeboden. 's Avonds vanaf acht uur volgde een geslaagde feestavond. In het bijzonder werden de pastor en mevrouw en meneer van de Elst welkom geheten. Door laatstgenoemde werd een schild aangeboden dat hij tijdens het jaarfeest had gewonnen toen hij de vogel eraf geschoten had.

Commissie boogschieten opgericht

Op zondag 25 april 1999 is de commissie Boogschieten van de kring Peelland opgericht. Deze vergadering vond plaats bij het gilde Sint Willibrordus Vlieden. Na de opening door kringvoorzitter Mies Sijbers bleken er afvaardigingen van 12 van de 21 Peellandse gilden aanwezig te zijn. Twee gilden hadden zich afgemeld. De intentieverklaring werd doorgenomen en accoord bevonden. De commissie bestaat uit voorzitter Peter van Otterdijk, secretaris Ger van de Ven en de leden Wim van Dijk en Jo van de Ven. Het secretariaat is gevestigd aan de Fitissingel 29, 5754 CG in Deurne. Telefonisch te bereiken onder nummer 0493-311963. Het doel van de commissie is het kruisboogschieten te promoten. En de aangesloten gilden van de kring Peelland te ondersteunen bij het organiseren van wedstrijden volgens de reglementen van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden.

Gilde uit Vlieden viert heropleving

Op zondag 7 november 1999, tijdens de patroonsdag, vierde het gilde Sint Willibrordus Vlieden 50 jaar heropleving. Hoofdman Peter van Otterdijk blikt op deze dag terug op de geschiedenis. „Na de Tweede Wereldoorlog is er in 1946 nog om de koningstitel geschoten. Toen veroverde Grard Koolen de koningstitel. Dit gebeurde door de gildebroeders die voor de oorlog nog actief waren. De animo onder hen was dusdanig geslonken dat het gilde in een diep dal terecht kwam.” In 1949 zou er niet om de koningstitel geschoten worden, wat volgens de gildeschriften wel diende te gebeuren. Op 3 november werd er volgens traditie het schutsbier gedronken. Het eerste gebrouwen bier van de graanoogst. Dit gebruik bleef wel bestaan ondanks het feit dat het gilde niet actief was. In het café van Piet Thijssen zaten in het najaar van '49 een aantal mensen bijeen (waaronder oud-gildebroeders) die besloten dat het gilde nieuw leven ingeblazen zou worden. Ook vele jonge mannen sloten zich daarbij aan. Onder voorzitterschap van Willem Ceelen werd er in 1951 weer om een nieuwe koning geschoten. Toon van den Broek schoot zich tot koning. In 1953 organiseerde het gilde al een geslaagd gildefeest. Het gilde bloeide op. Na deze bloeiperiode-met vele prijzen tijdens de gildefeesten-volgde echter een flinke terugval. „Het ledental zou teruglopen naar een zevental gildebroeders. Het gildefeest in 1975 zette het gilde weer op het

goede spoor.” Nieuwe leden, ook jeugdige, meldten zich aan. De laatste jaren mag het Vlierdense gilde zich verheugen op een steeds groeiende belangstelling. De drempel om zich in gilde-uniform te steken is voor sommigen nog te hoog. „Toch is het gildebroeder zijn geen uiterlijke vertoning,” is de mening van de hoofdman van het Vlierdense gilde. „Een innerlijke beleving, waarbij steeds gelet wordt op het behouden en respecteren van ons voorvaderlijk gedachtengoed. Elkaar helpen en bijstaan in goede en slechte tijden van het leven.” Toen een gildebroeder ten grave werd gedragen werd eens gezegd: „Alleen al uit respect en de manier waarop het gilde het doet zou ik al gildebroeder worden en zo naar mijn laatste rustplaats gaan. Het gilde is niet alleen van vroeger maar ook van heden.” Steeds is het gilde op zoek naar nieuwe mogelijkheden. Op de patroonsdag vierden Willem Meulendijks en Ties Verbeten hun gouden jubileum. André Noyen, Henk Venner en Hennie en Peter-Paul Fransen hun zilveren. Ook werd herdacht dat het gilde een halve eeuw te gast is in Gildehuis Thijssen. De gouden jubilaris Willem Meulendijks heeft het gilde 37 jaar geleid en had ook zijn verdiensten voor het standaardrijden binnen de kring Peelland. Ties Verbeten heeft met het gildefeest in 1975 de draad weer opgepakt. Tot het begin van 1999 heeft hij diverse bestuursfuncties bekleed, waaronder het voorzitterschap.

De vier andere jubilarissen komen uit de periode van datzelfde gildefeest. Zij waren verdienstelijk als vendelier en schoten zich tot koning. Aan het gilde werd door hen een zilveren koningsschild geschonken. De patroonsdag werd geopend met een eucharistieviering, die opgeluisterd werd door het koor van de Deurnese gilden. Hoofdman Peter van Otterdijk memoreerde in het clubhuis op ludieke wijze het relaas van de afgelopen 50 jaar. Voor al zijn inzet tijdens de eerste 35 jaar ontving Willem Meulendijks al een kring-, gilden- en koninklijke onderscheiding. Ties Verbeten werd, vooral om zijn werk tijdens de laatste kwart eeuw gedecoreerd tot erebroeder van het gilde. Door het intekenen van het gildeboek accepteerde hij deze erehulde. Hoofdman Peter van Otterdijk begrijpt ook dat menigeen zich wellicht verwonderd heeft dat Ties Verbeten niet koninklijk onderscheiden werd. „Hij zou die pertinent geweigerd hebben met de simpele verklaring waarom hij iets zou krijgen waarvoor hij zelf gekozen heeft en er vijftig jaar plezier van heeft gehad.” De gilde-onderscheiding gaf de jubilaris des te meer voldoening. Na de huldiging volgde een druk bezochte receptie. Peter Hanssen, de wethouder van welzijn en onderwijs, sprak namens het gemeentebestuur lovende woorden. „Trots mag Vlieden, maar ook de gemeente zijn, dat zo'n klein gilde zich weet te handhaven. Dit geeft de intentie aan van de heroprichters.” Op het eind van de dag zong Ria van der Heijden, dochter van Willem Meulendijks, een lied voor de jubilarissen.

Ditte wo ik effe komen zegge
En proberen 't 'n bietje oit te legge.
Want 't Willibrordusguld viert 'n feest 'tis goud
In 't dorpsgezicht is dè zo vertrouwd
Mee kermismondig en de maand november
Klinkt de gildetrom mee 't diepe timbre
En de vendeldraaiers zwaaien rood en wit.
In de gildekleuren rood zwart, kragen en kousen wit.

Urst proficiat gullie zilveren jubilaris
As piekendraoger en as vendelzwaaiër
Op 't verplachte fist van 'n ander gild
Ging de ge vur ne prijs dè is altijd 'n schild
Gildebroeder in nieren en in hart.
Saome 100 jaar lid en apart 'n kwart.
Peter Paul Henk Hennie en André
Ok 't oude vaandel dè ging altijd mee.

Dan onze Ties dè is ne vaste rakker
Hai krieg 't koningsvest toch nog te pakken

En 't wier oitgeboend dur Ties ja tot en met
No de kunning pas binnentreden zo hitte het.
Hai droeg 't zilver mee trots en vooral met zwier
In Deurne wooint ie vort mer 't blie ne echte Vlier.
Deze mens die 't gilde trouwe blijft
Hopelijk nog lang di sti boite kijf.

En dan die Willem pap opa overgrootvader die kande ge nie
vergete
86 jaar mer nog het lang nie verslete.
As 't kan den optocht meegemarst
Hai marcheert nog mee tot 't in zijn schenken knarst.
'n Echte ouwe taaie gildeheer
In de kring is ie lid van eer.
Zelfs de kunnegin heeft 't behaagt
Zodat tie zun lintje trots en met ere draagt.

Vlierdens gilde ditte wow ik ok nog effe kwijt.
En ok vur de kring is dit gekheid.
Gullie bent, pietepouterig autonoom
Verander de statuten gauw vur 't vrouwelijk schoon.
Weer kleurijk zou 't zijn op Brabants dreven
Als ze nie altijd allein op kraag en de sokken moesse vreven.
Vrouwvolk durbai werkt bitter op de lange duur,
Dus werk an de winkel lokaal en kringbestuur,
Dus lokaal en kringbestuur dor is werk zat.
Anno 2000 gan we dan saome vort op gildepad
Dan gon we anno 2000 saome vort op pad.

Ria van der Heijden-Meulendijks

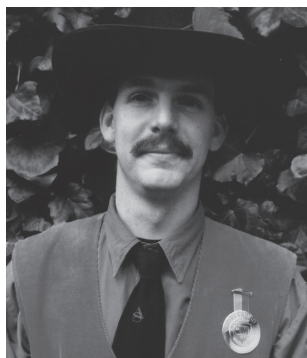


Maasland

Gildezusters kunnen deelnemen aan wedstrijden op kringdagen

Bij besluit van de algemene vergadering van kring Maasland op vrijdag 12 november 1999 te Vught hebben vrouwelijke gildeleden het onverkorte recht op wedstrijddeelname tijdens kringdagen van gildekring Maasland. Daartoe wordt het huishoudelijk reglement in die zin aangepast. Vrouwen zijn dus voortaan welkom als deelnemer aan de wedstrijden van de kring. Hiermee is na jarenlange discussie een doorbraak bereikt. Van de eenenveertig aanwezige gilden stemden 32 gilden voor het voorstel. Negen gilden stemden tegen. De algemene vergadering werd door 140 gildeleden bezocht.

Johan Vriens lid van de overheid



Deken Johan Vriens

Johan Vriens is benoemd tot lid van de kringoverheid Maasland. Hij is reeds negentien jaar gildebroeder van Sint Antonius - Sint Sebastiaan in Udenhout, waarvan zes jaar lid van de overheid. De benoeming vond plaats op de algemene vergadering van 12 november 1999. Herkozen in de overheid werden deken-schrijver L.F.M. (Fred) van den Berg en vice-voorzitter H. (Henk) van Helvoirt. Tijdens de vergadering presenteerde Van den Berg zijn elfde (keurig verzorgde) jaarverslag.

Sint Joris Haaren organiseert Federatietoernooi

Het Sint Jorisgilde uit Haaren is (na loting) aangewezen om in kring Maasland in het jaar 2001 het Federatietoernooi vendelen, trommen, bazuinblazen te organiseren. De loting vond plaats tijdens de algemene vergadering van kring Maasland op 12 november 1999.

Robert Loeve wordt puntenkoning

Zaterdag 29 mei 1999 werd het tweejaarlijkse Puntenkoning schieten gehouden door het Sint Blasiusgilde uit Heusden. Na een bijeenkomst in gilde-onderkomen de Wijkse Poort, werd in optocht door Heusden naar de schutsbomen op de wal getrokken.

Geschoten werd op de tweede boom met vier uit zes. Het afkampen gebeurde op de eerste boom. Na een spannende strijd onder vierentwintig gildebroeders en -zusters kwam Robert Loeve als nieuwe Puntenkoning 1999 uit de bus. Hij kreeg van hoofdmans Kees Savelkoul een bekertje overhandigd.



Robert Loeve mag zich twee jaar puntenkoning noemen

Titelverdediger landjonker Rien Kwaks biedt sterk spel

Bij de gildebroederschap der Sint Catharina en Barbara uit Schijndel stond zondag 27 juni 1999 de jaarlijkse Landjonkersdag op het programma. Nog maar nauwelijks bekomen van de (natte) Dommelgroepdag een week daarvoor, was het voor de eucharistieviering al weer vroeg aantreden voor de gildebroeders en -zusters. Na de H. Mis werd het gezelschap door landjonker Rien Kwaks en gildezuster Lucia ontvangen in de gildekamer bij de molen voor een brandewijntje met suiker. In drie poules werd de jeu de bouleswedstrijd gestart. Hoewel ook voor deze zondag de weersvoorzichten niet gunstig waren, bleef het lange tijd droog en waren er zonnige opklaringen. De wedstrijden konden dan ook zonder onderbrekingen worden afgewerkt. Van de drie pouleswinnaars, die in een finaleronde tegen elkaar moesten strijden, wist alleen Rien Kwaks zonder verliespartij tot de finale door te dringen. Gezien zijn sterke spel, dat ook al opgevallen was tijdens de wekelijkse bouleswedstrijden, beloofde dat weinig goeds voor zijn opponenten. Inderdaad bleek al snel dat zij onvoldoende tegenstand konden bieden. Al na twee finalepartijen bleek Rien de beste en werd zodoende opnieuw landjonker. Harrie Vervoort werd tweede (heerboer), hoofdmans Teun Smits derde (pachter). De uitvoering van de aan deze titel verbonden verplichting tot het dragen van het vaandel, droeg hij over aan vaandrig Peter Vermeer. Voor deze overdracht is hij een jaar lang wekelijks een bedrag van één gulden verschuldigd aan de Broederschap. Deze pachtsom moet in zijn geheel worden voldaan tijdens de algemene jaarvergadering op Maria Lichtmis.

Rien Kwaks behaalde voor de tweede achtereenvolgende keer de titel van Landjonker. Mocht hem dit het volgende jaar wederom lukken, dan krijgt hij de titel van landheer. Tot op dit moment is de Broederschap geen landheer rijk. Bij de gildezusters was het opnieuw Annemarie Smits die de zilveren gildezustersspeld opeiste. In de finalepartij wist zij gildemoeder Drieka van den Boogaard net voor te blijven. Na de installatie van de titelhouders werd met een vendelhulde door de vendeliers aan de landjonker tegen de klok van zevenen de Landjonkersdag afgesloten.



Landjonker Rien Kwaks

350 jaar Sint Joris Nieuwkuijk feestelijk gevierd

Zondag 4 juli 1999 vierde het Sint Jorisgilde van Onsenoort en Nieuwkuijk het 350-jarig bestaan. Samen met de overige gilden uit de gemeente Heusden werd het een feestelijke



Burgemeester Willems overhandigt hoofdmans E.J. van Eggelen een herinneringsschild

ringsfeest. De meningen van de deelnemers zijn unaniem positief. Een stimulans om op de ingeslagen weg voort te gaan. Wij kijken nu al uit naar de viering van het volgende jubileum”, aldus een gemotiveerde hoofdmans Eric Jan van Eggelen.

Antoon Weijters koning Sint Joris Udenhout



Antoon Weijters

Maandag 30 augustus 1999 heeft het gilde Sint Joris uit Udenhout weer het driejaarlijkse koningschieten gehouden. Volgens eeuwenoude traditie gebeurt dit samen met het zustergilde Sint Antonius - Sint Sebastiaan. Na het lossen van de eerste schoten door pastor Van Sprang, burgemeester Johan Stekelenburg en oud-koning Rob Weijtmans, is na 242 schoten Antoon Weijters uit Nieuwkuijk de nieuwe koning geworden.

Vijf maal zilver voor Heeswijk in Dinther

Het Sint Willebrordusgilde uit Heeswijk behaalde vijf schilden tijdens de kringdag van de Hoge Schuts op zondag 6 juni 1999 te Dinther. Bij het personeel schieten behaalden Jos van de Pas een vierde en Piet Laros een vijfde plaats. Het trommen was een puur Heeswijkse aangelegenheid. Mark Brekelmans veroverde de eerste plaats in zijn klasse. Teun Pepers sloot zich daar goed bij aan en werd tweede. De nieuwe, speciaal aangemeten kruisboog voor de jeugd, een geschenk van de beschermheer, kwam de eerste keer goed van pas. Jeugdschutter Roy Laros legde na een spannende strijd onder zeer moeilijke weersomstandigheden beslag op de eerste plaats.

Maaslandse gilden gaan digitaal

In nauwelijks een jaar tijd zijn nagenoeg alle gilden binnen de kring Maasland erin geslaagd digitaal te gaan richting hét vakblad De Gildetrom. Dit betekent dat bijna alle berichten op diskette aan correspondent/redacteur Kees van der Bruggen worden aangeleverd.

Dit bespaart uiteraard veel (overtype-)werk. Een compliment naar de verschillende deken-schrijvers en/of pr-functionarissen van de aangesloten Maasland-gilden is dan ook zeker op zijn plaats. Na gebruik ontvangen de gilden hun diskettes retour. Zorg er wel voor om virussen en ander ongemak te voorkomen steeds nieuwe diskettes te gebruiken. De redacteur van kring Maasland is ook via e-mail bereikbaar: brutext@wish.net.nl.

Gemeentelijke onderscheiding voor Jan Weijtmans

Maandag 30 augustus 1999 heeft Jan Weijtmans van het

gilde Sint Joris uit Udenhout van de gemeente Tilburg een onderscheiding ontvangen. Deze gemeentelijke onderscheiding bestaat uit een gouden speld die door burgemeester Johan Stekelenburg werd opgespeld. De onderscheiding was een volledige verrassing omdat het gilde de uitreiking liet samenvallen met het driejaarlijkse koningschieten. Jan Weijtmans kreeg de erkenning onder meer vanwege zijn vijftigjarig lidmaatschap van het gilde, waarvan 28 jaar deken-rentmeester en 25 jaar deken-schrijver. Voorts is hij al meer dan 25 jaar schatbewaarder en beheerder van het gildeverblijf en sinds 1983 verzorgt hij de logistieke aspecten van het versturen van kledingpakketten naar de Missie. Ook is Jan in zijn jonge jaren lid van de vrijwillige brandweer geweest.



Jan Weijtmans (l) krijgt uit handen van burgemeester Stekelenburg de gemeentelijke onderscheiding

W. v.d. Linden wint koningschieten in Nuland

Maandag 30 augustus 1999, amper een week voor het grote gildefeest van het Antonius Abt-gilde uit Nuland, was het koningschieten. Hoofdmans Theo Hanegraaf moest zijn koningsschap verdedigen. Aan de wedstrijd om de ere-titel namen elf gildebroeders deel. Het beloofde een prachtige strijd te worden, maar het viel anders uit dan de meesten dachten. Vlak vóór de nieuwe koning W. v.d. Linden met het 54e schot de vogel naar beneden haalde, schoot P. Nellen bijna de helft van de vogel af. De 'damesvogel' was een stuk taaier, die viel pas met het 122e schot. Dagkoningin werd Betsy Schel. Tot slot kwam de 'prijsvogel' aan bod. Deze vogel bleek een stuk taaier. De gelukkige gildebroeder P. Tielemans schoot hem bij het 237e schot naar beneden.



Koning W. v.d. Linden

De Oude Schuts heeft nieuwe deken-schrijver

Het Sint Jorisgilde De Oude Schuts in 's-Hertogenbosch heeft sinds 1 september 1999 een nieuwe deken-schrijver als opvolger van de begin dat jaar overleden Peter Jan van der Heijden. Het is de heer Hennie van Eldijk, Pettelaarseweg 369, 5216 BM 's-Hertogenbosch. Tel. 073-5941843.

Gertie van der Cammen winnaar schietcompetitie

De jaarlijkse schietcompetitie van het Sint Willebrordusgilde uit Heeswijk is in 1999 gewonnen door Gertie van der Cammen. Vanaf april wordt er op 24 zondagen geschoten op de wip. Een spannende en sportieve ontmoeting waaraan het afgelopen jaar negentien gildebroeders meededen. Op elke wip werd drie maal geschoten. Steeds als men een wip geschoten had, werd de moeilijkheidsgraad in het staan en het vasthouden van het geweer verhoogd. De concentratie is dan van een hoog niveau.



Gertie van der Cammen

Einde schietseizoen Sint Blasius Heusden

Zaterdag 2 oktober 1999 hield Sint Blasius Heusden de afsluiting van het schietjaar. Allereerst werd geschoten om de Van Kasteren-beker. Op de eerste boom moest er geschoten worden drie uit zes. Daarna vier uit zes en zo verder. Afgekampt werd er op de tweede boom. Ronald van de Steen werd winnaar. Daarna volgden in het gildehuis verschillende prijsuitreikingen. De bekertjes voor het opgelegd gingen naar Ronald van de Steen (kopsbeker, eerste prijs klasse A), Bas Doedeijns (klasse B) en Arie Verschuur (klasse C). Bij de vrije hand gingen de eerste prijzen naar: Robert Loeve (klasse A), Bert van Spijk (klasse B) en André Raaijmakers (klasse C). Er waren ook prijsjes voor de deelnemers die het eerste waren afgefallen. Met een gezellig onderonsje met een hapje en drankje werd het schietseizoen afgesloten.

Twee koningen op tournee door Gemonde

Kermisdinsdag 12 oktober 1999 stonden de Gemonde gilden al om 8.30 uur paraat om hun twee nieuwe koningen officieel te gaan installeren. Na een plechtige mis, waar de vervangende pastor blij verrast werd door de grote opkomst, gingen men in optocht naar de woning van de dichtsbijzijnde koning om de eerste gildegroet te brengen. Vervolgens trokken de gilden met vliegende vaandels en slaande trom door het dorp naar de andere koning om ook aan hem de vendelgroet te brengen. Daarna was het de beurt aan de Gemonde bevolking om kennis te maken met de twee nieuwe koningen. Met de beide vaandrigs en Sint Catharina voorop trokken de gilden door de straten van Gemonde en van café naar café om tegen de avond in het gildehuis ontvangen te worden op een lekkere kop soep. Ook de kermis werd niet overgeslagen en de beide koningen, met in hun kielzog de jongere gildebroeders en gildeszuster, maakten gezellig een rondje door de cakewalk en in de botsautootjes. Na afloop was iedereen het erover eens dat dit een zeer geslaagde gildedag is geweest en keek men al vooruit naar het volgende koningschieten dat, helaas, pas weer over vier jaar plaats vindt.

Catharina Schuts Vlijmen eert jubilarissen



De twee jubilarissen: Hans Vastré (l) en André v.d. Griendt

De jaarlijkse teerday van de Sint Catharina Schuts uit Vlijmen begon men met de samenkomst in gildehuis café 'Den Braai', waarna men met slaande trom en vliegend vaandel door de straten van Vlijmen naar de kerk ging voor een H. Mis voor de overleden leden van het 530 jaar oude gilde. Hierna werd op het kerkplein de vendelgroet gebracht aan pastoor en koning. Vervolgens werden door hoofdman Jan Blikman twee leden in het zonnetje gezet. Als eerste werd gehuldigd Hans Vastré (vijfentwintig jaar lid). Hij was

zeven jaar lang vaandrig en is een zeer verdienstelijk schutter die voor het gilde al een aantal mooie prijzen in de wacht sleepte. Hij werd hiermee beloond met een zilveren erespeldje dat werd opgespeld door zijn vrouw Marijke. Ook had Sint Catharina een vijfenzestig jarig lid in het midden: André van de Griendt. André heeft in die vele jaren vele functies vervuld binnen het gilde, zoals tamboer, deken, provoost en koning. Hij ontving van de regenten een prachtig ingelijste foto en bloemen, waar hij zeer vereerd mee was. André schonk de regenten een enveloppe met inhoud voor het kostuumfonds. Eerder werd André van de Griendt in 1985 voor zijn verdiensten geëerd met een ridderorde en in 1994 werd hij bij zijn 60-jarig lidmaatschap benoemd tot erelid van de Sint Catharina Schuts. De teerday werd vervolgens besloten met een koffietafel en een feestavond.

Bennie v.d. Wiel gebruikt de handboog zonder vizier

Bennie van de Wiel van het gilde Sint Antonius en Sint Sebastiaan uit Haaren is de beste handboogschutter geworden. In het schietseizoen 1999 heeft hij verschillende titels behaald. Zoals eerste competitiekampioen met 71 van de totaal tachtig te behalen punten. Hij werd gemiddelde kampioen, winterkampioen en sluitingskampioen bij dit gilde. Op de kringdag van 5 september in Nuland werd hij eerste bij het personeelschieten. Het wapen waarmee hij schiet is handboog op wip. Bennie van de Wiel doet dit echter zonder vizier.

Millenniumteken voor zilverwerk

Gildebroeder en zilversmid Huub van de Zande van het Sint Sebastiaangilde uit Oss meldt dat er een speciaal millenniumteken voorhanden is dat geslagen kan worden in zilverwerk. Iets bijzonders voor koningen, enz. die iets extra's aan hun schild willen toevoegen. Het wordt alleen op verzoek en in combinatie met een drieling in de daarvoor geschikte artikelen geslagen door Waarborg Platina, Goud en Zilver Holland NV in Gouda. Vanaf 1 augustus 1999 is gestart met het afslaan. In het jaar 1999 wordt de drieling gestempeld met de jaarletter P. In 2000 wordt dat de jaarletter Q.

Het millenniumteken is ontworpen door Mirjam Twaalfhoven uit Arnhem. Zij heeft dit met de volgende achterliggende gedachte gedaan: De spiraal is het symbool van ontwikkeling. Het afgelopen millennium heeft zich afgerold, techniek en wetenschap heeft kennis en macht gebracht. MM staat voor het getal 2000 in Romeinse cijfers. De tweede spiraal staat voor de gewenste ontwikkeling voor het komende millennium. Een ontwikkeling die, volgens de ontwerpster, vooral in het teken van wijsheid moet staan.

Vughtse gilden te boek gesteld

Donderdag 4 november 1999 ontving mevrouw Monique M. Houben-van Lanschot als beschermvrouw van het Vughtse Sint Catharinagilde uit handen van auteur gildebroeder Kees van der Bruggen het eerste exemplaar van een nieuw boek in de zgn. Vughtse Historische Reeks. In dit deel VI beschrijft Van der Bruggen de geschiedenis van de Vughtse gilden. Ooit bestonden er in Vught acht schuttersgilden. Thans zijn er nog twee behouden. Mevrouw Houben aanvaardde het boekwerk mede namens haar man, Commissaris van de Koningin Frank Houben, die beschermheer is van het gilde Sint Barbara - Sint Sebastiaan. De reden waarom juist het echtpaar Houben werd uitgenodigd voor de boekpresentatie ligt min of meer voor de hand. Dankzij de familie Van Lanschot zijn de thans actieve Vughtse gilden voor het Brabants cultureel erfgoed behouden. Bij de presentatie van het boek in het fraaie raadhuis van Vught was ook een afvaardiging van de overheid van kring Maasland aanwezig.

Ad Heesakkers voor tweede keer koning in Heeswijk

Ad Heesakkers gaat als de nieuwe koning van het Sint Wilbrordusgilde het jaar 2000 in. Op de Schuttershof in de Fokkershoek was het op zaterdag 6 november 1999 een spannende strijd wie het komende jaar de nieuwe koning zou worden. Drieëntwintig gildebroeders namen deel aan dit koningschieten. De spanning was op het laatst te snijden. De houten vogel gaf geen krimp, het was duidelijk dat deze veel schoten zou incasseren voordat hij zou vallen. Met het 448ste schot viel de houten vogel naar beneden, daarmee bevestigde Ad



Koning Ad Heesakkers

Heesakkers zijn koningsschap. Een koningsschap dat hem voor de tweede keer te beurt valt; in 1990 schoot hij zich voor de eerste maal koning. Ad is getrouwd met Els Verbruggen. Ze hebben twee kinderen: Janneke en Koen. In de Bernhardstraat in Heeswijk-Dinther hebben ze het samen al jaren prima naar hun zin. Ad is werkzaam als personeelsfunctionaris bij de belastingdienst in Eindhoven. Daarnaast heeft hij nog diverse hobby's, waaraan hij ook graag veel tijd besteedt. Momenteel is hij druk met een HBO-opleiding en tennist hij graag. Zijn grote liefde is de natuur waar hij vaak voor groepen mensen als gids fungeert. Vanuit deze liefde voor de natuur is hij ook voorzitter van het IVN, de vereniging voor natuur en milieu-educatie. Een drukbezet man, die in 1968 als tamboer bij het gilde kwam. Ongeveer 15 jaar zat hij in het bestuur en was hij hoofdtamboer-instructeur. Een man met een echt gildehart, dat zoals hij zelf zei, voor het gilde altijd een plek open zal houden. De nieuwe koning is zondag 7 november op Sint Willibrordusdag geïnstalleerd tijdens een plechtige gildemis die voorgegaan werd door pastoor Cuijpers.

Gerard van Son uit Drunen krijgt kringonderscheiding



Gerard van Son,
40 jaar gildebroeder

Zaterdag 6 november 1999 heeft het Sint Hubertusgilde te Drunen de eenenveertigste statiedag gehouden. Dit is het afsluiten van het actieve schietseizoen. Vanwege het slechte weer is ervan afgezien de koning in optocht thuis af te halen en is het gilde rechtstreeks naar de Sint Lambertuskerk gegaan. Tijdens de mis is ook het Hubertusbrood gezegend, wat een zeer oud gebruik is. Na de H. Mis is het gilde opgetrokken naar de koffietafel bij Wijnand van Delft. Tijdens de koffietafel zijn Bart

Lapré en Henk van de Wiel de zilveren versierselen van het gilde opgespeld. Voor Gerard van Son, die veertig jaar gildebroeder was, kwam zelfs het kringbestuur van Maasland. Voor de verdiensten van Gerard voor de schuts werd hij geëerd met de zilveren kringonderscheiding. Na een vendelgroet aan de eigen Hubertus-kapel in de Drunense duinen is de laatste dag strijd geleverd voor twee wisselbokalen. Met als enige alle twaalf raak won Gerard Klerks de Hubertusbeker. De Bertus van Oosterhout-beker is na langer afkampen dit jaar gegaan naar Laurens van de Spruit. In de wintermaanden heeft het gilde niet stil gezeten. Het ophalen van oud papier is gewoon doorgegaan. Rond de kerst vond het kerstconcoure plaats. Samen met de Onze Lieve Vrouwe Schuts uit Elshout heeft Sint Hubertus Drunen drie rik- en jokeravonden gehouden ten bate van Het Zorgenkind, afdeling Drunen en Elshout. Deze samenwerking bestaat al dertig jaar.



Bart Lapré, 25
jaar gildebroeder



Henk van de Wiel,
25 jaar gildebroeder

Hoofdman Willy v.d. Wijgert krijgt gouden medaille

Hoofdman Willy van de Wijgert van het Sint Willebrordusgilde uit Heeswijk is op 20 november 1999 onderscheiden met de gouden medaille van verdiensten in de Nobele Orde van de Papegay.

Deze onderscheiding is aan hem uitgereikt tijdens het investituurskapittel in het Kolveniershuis te Antwerpen. Een erkenning en bevestiging als dank voor zijn vele werk, zowel nationaal als internationaal, op gildegebied, motiveert de Kanselarij deze toekenning.



Gedecoreerde Willy v.d. Wijgert
met echtgenote Thea

Zilveren medaille voor gildezuster Agaath Zegers

Gildezuster Agaath Zegers van het gilde Sint Antonius Abt - Sint Catharina uit Nistelrode heeft op zaterdag 20 november in het Kolveniershuis te Antwerpen de zilveren medaille van verdiensten in de Nobele Orde van de Papegay ontvangen. Zij kreeg de versierselen met bijbehorende oorkonde voor 'haar nimmer aflatende inzet waarmee ze ijvert voor de toelating van de vrouwen als volwaardig lid bij het gildewezen'. Hoofdman Ton Vorstenbosch viel de eer te beurt haar de versierselen op te spelden. Het gilde bracht een vendel hulde.



Agaath Zegers uit Nistelrode

Afscheid van 'patroonheilige' Sint Catharina Rosmalen

Zaterdag 27 november 1999 vierde het gilde Sint Catharina - Sint Joris uit Rosmalen de jaarlijkse teerdag. Koning Francois van Hirtum werd bij zijn verloofde afgehaald. Gildeheer pastor J. Schepers droeg de traditionele gildemis op. Na afloop werd, naast de pastor en de koning, ook jubilaris Sjaak van Nuland en zijn schoonzuster Annie van Nuland bij de vendelgroet betrokken. Mevrouw Van Nuland had aangegeven na twintig jaar te willen stoppen met het uitbeelden van de patroonheilige Sint Catharina. Dit in verband met een versleten heup.

Daarna trok het gilde naar de gedachteniskapel Vennehof waar, naast de Rosmalense oorlogsslachtoffers, ook de overleden gildebroeders werden herdacht. In café/zaal D'n Beer werd de zilveren jubilaris Sjaak van Nuland gehuldigd. Hij staat bekend als een gedegen schutter en is sinds vijftien jaar drager van de standaard. Tevens is hij barbeheerder van het gilde-onderkomen De Schutsboom. Voor zijn verdiensten kreeg hij van de hoofdman een zilveren herinneringsschild. Gildezuster Annie van Nuland werd eveneens uitvoerig bedankt voor bewezen diensten als patroonheilige en ontving een tinnen herinneringsbord met de afbeelding van de H. Catharina.

Nadat de jaarprijzen waren bekend gemaakt, volgde de koffietafel. 's Avonds kwam men opnieuw bijeen in zaal Van der Ven in Nistelrode voor een klinkende feestavond. Ondanks dat dit feest met meerderen werd gevierd, was het een prachtige afsluiting van de teerdag.

Harrie Schuurmans 65 lid Sint Catharina Vught

Op 27 november 1999, tijdens de teerdag, is de ere-hoofdman van het Sint Catharinagilde uit Vught, Harrie Schuurmans, gehuldigd vanwege zijn 65-jarig lidmaatschap. In 1934 is hij begonnen als vendelier, waarmee hij al direct begon

met het voortzetten van een oude traditie om al vendelend met zijn vlag het verhaal te vertellen van de strijd van Sint Joris met de draak. Hij heeft dit 35 jaar gedaan. Hierbij is het niet gebleven: in 1943 werd hij penningmeester tot in 1974 (31 jaar). In 1974 kreeg hij een koninklijke onderscheiding, de ere-medaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, opgespeld. In 1956 werd hij hoofdmans tot in 1989. Toen heeft hij deze taak om gezondheidsredenen na drieëndertig jaar overgedragen. Bij deze gelegenheid werd Schuurmans onderscheiden door gildekring Maasland met de zilveren kringonderscheiding met vuurslag. En bij het gilde benoemd tot ere-hoofdmans. Alles bij elkaar genomen heeft hij meer dan 100 functie jaren bij zijn 65-jarig jubileum, een reden te meer om hem eens extra in het zonnetje te zetten. Schuurmans kreeg een zilveren ketting omgehangen met daaraan een nieuw zilveren schild en waarin ook zijn oude onderscheidingen verwerkt zijn.



Jubilaris Harrie Schuurmans heeft een grote staat van dienst

Op de teerdag werd pastoor Martin Mesch het schildje van Sint Catharina opgespeld en geïnstalleerd als buitengewoon gildelid. De pastoor had te kennen gegeven ook graag bij het Sint Catharinagilde te horen. Bij het zustergilde Sint Barbara - Sint Sebastiaan was hij al gildeheer. Na deze huldigen heeft burgemeester Jan de Groot een nieuwe vitrinekast geopend in de gildezaal van café Van Berkel. Deze vitrinekast werd geschonken door Bart en Cis van Berkel, de eigenaren van het gildehuis. De vitrine is een prachtige aanwinst waarin de waardevolle eigendommen van het gilde doorlopend zijn tentoongesteld.

Sint Anthonius en Sint Barbara uit Sint Michielsgestel huldigt oud-hoofdmans kring Maasland Henk Eijkemans

Op 27 november 1999 werd door het gilde Sint Anthonius en Sint Barbara uit Sint Michielsgestel de jaarlijkse teerdag ingezet met een eucharistieviering in de Michaelkerk. De mis werd voorgedaan door pastoor F. As, die sinds enige tijd pastoor J. van Corven heeft opgevolgd. Na de mis werd er op het kerkplein een vendelgroet gebracht aan de beide pastoors en overige belangstellenden. In het gildehuis café Ons Moeder was er vervolgens tijd om enige gildebroeders in de bloemetjes te zetten. Allereerst werd pastoor J. van Corven bedankt voor de jaren dat hij als gildeheer verbonden was aan het gilde. Hij was altijd vol belangstelling en gezellig aanwezig en het gilde kon altijd een beroep op hem doen. Toen hij met emeritaat ging, gaf hij zijn opvolger pastoor F. As de kans om gildeheer te worden en stopte hij met deze taak. Vanwege zijn bewezen diensten en omdat het gilde nog lang van zijn aanwezigheid wil genieten, werd hij door hoofdmans Frans Schellekens benoemd tot schutsbroeder. De gildebroeders uit Sint Michielsgestel hopen dat hij nog lang van zijn rust kan genieten en dat hij regelmatig de activiteiten zal bezoeken. Vervolgens werd pastoor F. As benoemd tot nieuwe gildeheer. Pastoor As gaf aan vereerd te zijn met deze titel en hoopt iets voor het gilde te kunnen betekenen. Zowel hij als J. Corven kregen een zilveren schildje opgespeld.



De oude gildeheer emeritus-pastoor J. Corven (l) en de nieuwe gildeheer pastoor F. As feliciteren elkaar na ontvangst van de gildedraaginsignes

Na de felicitaties aan beiden pastors was het tijd om enige jubilarissen in het zonnetje te zetten. Vendelier Rein Groenendaal en tamboer Bert Rijkers waren 25 jaar gildebroeder. Rein en Bert zijn al die jaren nagenoeg altijd bij alle gildeactiviteiten aanwezig geweest. Rein heeft zijn vendelervaring reeds doorgegeven aan zijn zoon Tom die zijn eerste zilver al heeft verdiend. Hij is ook een trouw bezoeker van de wekelijkse schietcompetitie. Bert heeft als tamboer alle overige tamboers van het gilde de kunst van het trommen bijgebracht en men kan altijd een beroep op hem doen als er een nieuwe tamboer moet worden opgeleid. Bij Bert en Rein werd een zilveren schildje opgespeld en de hoop uitgesproken dat zij nog vele jaren hun activiteiten bij het gilde voortzetten.

Tijdens deze huldigen was het gildehuis inmiddels volgestroomd met familieleden van gildebroeder Henk Eijkemans. Zij waren ingeseind om de huldiging van Henk bij te wonen. De staat van dienst van Eijkemans bij het gilde is namelijk van dien aard dat de titel van erelid dik verdiend is. Hij is actief geweest als hoofdmans van zowel gilde Sint Anthonius en Sint Barbara als van kring Maasland en het is mede aan zijn inzet te danken dat het gilde in de jaren zestig niet is ingeslapen. Jarenlang is hij als bestuurder betrokken geweest bij het Brabantse gildewezen en heeft hij ertoe bijgedragen dat de gilden in Brabant een niet meer weg te denken traditie zijn. Onder luid applaus werd ook bij Henk een zilveren herinneringsschildje opgespeld.

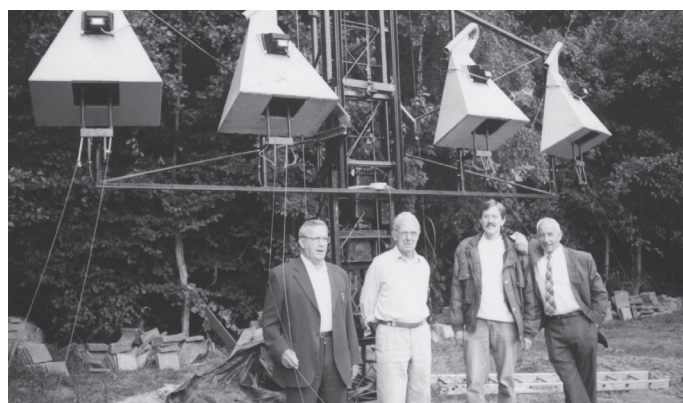


Erelid en oud-hoofdmans van kring Maasland, Henk Eijkemans, na ontvangst van de eretitel met bijbehorend schildje

De rest van de middag werd besteed aan het bekijken van oude foto's en werden oude herinneringen opgehaald. Na een gildemaaltijd werd 's avonds uitgeweken naar de boerderij van gildebroeder Sjaak van den Hurk alwaar de teerdag met een feestavond waardig werd afgesloten.

Nieuwe schietmasten Sint Joris Udenhout

Het afgelopen jaar heeft een aantal leden van het gilde Sint Joris uit Udenhout een grote prestatie neergezet. Zij zijn overgegaan van het traditionele schieten op de wipboom naar het schieten in kogelvangers. Het is begonnen in februari 1999. In het voorjaar zijn de kogelvangers besteld bij de heer Straatman. Het schieten met licht en zonder wit doek is het grote voordeel van deze kogelvangers. Ook het geluidsniveau bij deze kogelvangers is aanzienlijk minder. Daarnaast zijn twee gieken van oude torenkranen gekocht om de kogelvangers op te kunnen plaatsen. Het prepareren van deze constructies nam vier maanden in beslag. Elke zaterdag om negen uur waren vier gildebroeders aanwezig om te werken aan de



De vier bouwers van de nieuwe masten: Piet Weijtmans, Jan van Nunen, Rob Weijtmans en Jan Weijtmans (v.l.n.r.)

nieuwe constructie. Op zaterdag 12 juni is begonnen met het verwijderen van de oude schietbomen. Op maandag 28 juni zijn de twee nieuwe schietmasten geplaatst. Het verwijderen van de kraanhaak op achttien meter was een heel spektakel. Zondag 22 augustus 1999 hebben de constructeurs van de nieuwe masten de eerste schoten gelost. Iedereen was zeer tevreden met het resultaat en dit is beklonken met een goed glas bier. De volgende gildebroeders zorgden voor het bovenstaande resultaat: Jan Weijtmans, Jan van Nunen, Piet Weijtmans en Rob Weijtmans. Het gilde Sint Joris is zeer blij met de nieuwe schietmasten omdat ze een stuk continuïteit geven ten aanzien van het schieten.

Kampioenen bij Sint Catharina Schuts Vlijmen

In het najaar is de onderlinge competitie 1999 gewaarschietten voor de leden weer tot een goed einde gebracht. Ook dit jaar waren er weer diverse leden die op de laatste dag nog aanspraak konden maken op de kampioenstitel. Zo'n 35 leden doen elk jaar weer mee aan de onderlinge competitie die over twaalf wedstrijden vershoten wordt op het schietterrein 'De Moerputten'. In 1999 ging de kampioenstitel in de A-klasse opgelegd voor de achtste keer naar Hans Vastré die daarmee aantoonde een standvastig schutter te zijn. De tweede plaats was voor Sjaak Verhoeven en de derde plaats was weggelegd voor Els Verhoeven. In de B-klasse opgelegd was het Tim Vastré die in de voetsporen trad van zijn vader en een keurige eerste plaats behaalde, op de voet gevolgd door Toon Groot en Jan de Laat die respectievelijk tweede en derde werden in deze klasse. Bij het onderdeel vrije hand A-klasse ging de titel naar Wim van de Griendt, die het gehele seizoen slechts één schot miste. Els Verhoeven werd tweede en Coby van de Griendt derde. In de B-klasse ging de titel naar Danny van de Griendt, tweede werd Michel van Bokhoven en derde Hans Vastré. Bij de jeugd onder de 14 jaar was het Tom Verhoeven die de sterkste was. Het schietseizoen werd afgesloten met een gezellige feestavond met spelletjes en daarbij werden de prijzen uitgereikt.

Gilde Udenhout staat open voor vrouwen

De gildebroeders van het gilde Sint Antonius - Sint Sebastiaan uit Udenhout hebben in de jaarvergadering van december 1999 besloten voortaan ook vrouwen toe te laten als gildelid. Het voorstel werd unaniem aangenomen via een statutenwijziging. Voor het gilde is dit een historisch belangrijk besluit. Na 451 jaar volgt het Udenhoutse gilde het voorbeeld van veel andere gilden uit Noord-Brabant.

Bloedgilde Vlijmen krijgt twee nieuwe leden

De Sint Catharina Schuts uit Vlijmen is een zogenaamd bloedgilde of familiegilde. Dat wil zeggen dat het lidmaatschap overgaat van vader op zoon of aangetrouwde zoon. Het is dan ook zeer belangrijk in deze tijd om de jeugd te motiveren om lid te worden van een gilde, zeker dat van een bloedgilde. Want deze gilden zijn over het algemeen niet groot. De Sint Catharina Schuts is telkens weer in staat om het ledental op peil te houden. Eind jaren zestig telde dit gilde het maximale (volgens het reglement) aantal leden van dertig. Eind jaren zeventig zakte dit terug tot twintig. Toch slaagt Sint Catharina erin door de jeugd zo jong mogelijk bij de schuts te betrekken dat ze later de stap makkelijker nemen om lid te worden.

Vanaf tien jaar mogen de kinderen van de schutsleden meedoen aan diversen activiteiten, zoals schieten en vendelzwaaien. Want voor dit gilde is de jeugd de toekomst en vooral in het nieuwe millennium. De regenten zijn dan ook weer zeer blij dat ze de afgelopen teerdag twee nieuwe leden heeft kunnen inwijden. Dit zijn John van de Griendt (tamboer) en Ron Groot (vendelier). Beiden hebben deze vendelkunsten tijdens hun aspiranttijd geleerd. Zij moesten 's avonds trouw beloven aan de schuts en een pul bier leeg drinken om aan te tonen dat ze waardige schutsbroeders zullen worden.

Hiermee telt de Vlijmense schuts momenteel vierentwintig leden.

Kerstman bij kerstverschieting

De kerstman was erbij toen het Udenhoutse gilde Sint Antonius - Sint Sebastiaan de kerstverschieting 1999 hield. Het schutshok was helemaal in kerstfeer ingericht en er waren Glühwein en oliebolletjes. De kerstman maakte, zittend in een luie stoel voor de open haard, de winnaar van de verschieting bekend. Het schieten op de puist, waar de hoogste prijs op stond, was voor de kerstman zelf. De andere prijzen bestonden uit surprises die de leden zelf hadden meegebracht. Voor eenieder was er een surprise; vaak met gedicht dat hardop moest worden voorgelezen. Het Udenhoutse gilde gaat deze traditie na twintig jaar weer jaarlijks voortzetten.



De kerstverschieting groeit uit tot een jaarlijks evenement

Veertigjarig lidmaatschap bij Sint Hubertus Berkel bekroond

Op de statiedag van Sint Hubertusgilde uit Berkel zijn op zaterdag 8 januari twee gildebroeders gehuldigd. Jan C. M. Adams wegens zijn veertigjarig lidmaatschap, waarvan vijftientwintig jaar als tamboer en Herman J.M. van Helvoirt. Ook Van Helvoirt is veertig jaar bij het gilde en sinds die tijd (tot op de dag van vandaag) vendelier. Namens het kringbestuur van Maasland spelde hoofdman Jack Goudmits beide heren de kringonderscheiding in zilver op. Bij de uitreiking van de onderscheiding was nagenoeg het complete kringbestuur aanwezig. Ook de wethouder van Tilburg was die dag present. Evenals een afvaardiging van A.S.V. Prins Hendrik uit Amersfoort waarmee dit gilde reeds jarenlang een hechte band heeft.



Samen tachtig jaar gildebroeder: Jan Adams en Herman van Helvoirt

Gilde viert 150-jarig bestaan parochie Vorstenbosch

De parochie Vorstenbosch viert in het Heilig Jaar 2000 het 150-jarig bestaan. Op zondag 2 januari werden de plechtigheden geopend met een H. Mis, opgedragen door vicaris Embert Verhoeven als plaatsvervanger van bisschop A. Hurkmans. Hij werd geassisteerd door de gildeheer van het gilde Sint Antonius Abt uit Vorstenbosch, pastoor H. Groothuijs.

en diaken Gedie Versantvoort. Het gilde met meer dan vijftig gildeleden begeleidde de voorgangers en bracht later een vendelhulde aan het kerkbestuur.

Viering heroprichting Sint Ambrosius Haarsteeg wordt heuse nieuwjaarsreceptie



Huldiging jubilarissen in de Lambertuskerk. Vl.n.r. Pastoor/gildeheer Nabuurs, hoofdman Tiny Beekmans, Has Beekmans, Géraar van Bijnen en Koos Verhoeven

Op de statiedag van het Sint Ambrosiusgilde uit Haarsteeg van 8 januari 2000 werd stilgestaan bij de heroprichting, 50 jaar geleden. Daartoe had het gilde alle overheden van kring Maasland uitgenodigd, alsmede het kringbestuur en gilden die de naam Sint Ambrosius voerden. De opkomst was die zaterdag massaal. Op deze manier ontwikkelde de feestelijke jubileumviering van de heroprichting zich tot een spontane nieuwjaarsreceptie voor de gilden binnen kring Maasland. De dag werd begonnen met een goedverzorgde eucharistieviering met medewerking van het gildekoor Sint Barbara uit Dinther. De mis kreeg als thema:

In trouw aan elkaar met vertrouwen in de toekomst. Tijdens de kerkdienst werden drie jubilarissen in het zonnetje gezet. Koos Verhoeven (82) en Has Beekmans (92) waren vijftig jaar lid, Géraar van Bijnen veertig jaar. Koos en Has kregen van 'hun' gilde de gouden speld. Hoofdman Jack Goudsmits van kring Maasland mocht Géraar van Bijnen de kringonderscheiding in zilver opspelden. Van Bijnen is indertijd al spoedig in de voetsporen van zijn vader en initiatiefnemer tot de heroprichting van Sint Ambrosius, Toon van Bijnen getreden. Hij was vaandrig, vendelier/instructeur, penningmeester, tot tweemaal toe koning en beheerder van de kleding en het materiaal. Mede door zijn toedoen kent de nieuwbouw-



Door toedoen van het Sint Ambrosiusgilde kent een nieuwbouwwijk in Haarsteeg een 'Ambrosiushof'. Daar staat ook het kapelleke voor de patroonheilige

wijk van Haarsteeg een 'Ambrosiushof'. Na afloop van de gildemis was er een goed verzorgde koffietafel voor alle gasten. Die vele gildemannen en vrouwen hadden het die tweede zaterdag in de nieuwe eeuw uitstekend naar hun zin bij Sint Ambrosius in Haarsteeg.

Toon Weytmans tweemaal schietkampioen

Tijdens de teerdag van het gilde Sint Antonius - Sint Sebastiaan uit Udenhout in januari zijn de schutterskampioenen 1999 gehuldigd. In zowel de opgelegde klasse als de vrije hand klasse wist Toon Weytmans de meeste punten te behalen. Hij is in beide klassen algemeen kampioen. De winnaar 1999 van de Bart Rijkstrofee was Gerard Weytmans. De

zoon van wijlen B. Rijkers was bij de verschiëting aanwezig en reikte de prijs uit aan de trotse winnaar.

Teerdag in nieuw millennium

In januari hield het gilde Sint Antonius Abt uit Nuland de eerste teerdag in een nieuw millennium. Tijdens de H. Mis werden Gerry v.d. Schoot en Piet v.d. Linden ingevendeld als gildelid. Op deze dag was J. Hanegraaf, beter bekend als Koos Hanegraaf, vijftig jaar gildebroeder. Als voormalig gemeentewerker heeft hij grote verdiensten voor het gilde. Hij is vaandeldrager geweest van 1968 tot 1991. Ook de klusjes van stratenmaker, grondwerker en bomenplanter en -snoeier, waren een koud kunstje voor hem. Koos heeft de respectabele leeftijd van bijna vijfenzeventig jaar bereikt en doet het wat rustiger aan. Met zijn vrouw Tina is hij nog regelmatig op de jeu de boulesbaan te vinden. Hoofdman Theo Hanegraaf zette Koos op de teerdag flink in het zonnetje. Als cadeau kreeg hij het beeldje van Sint Antonius Abt. Op de teerdag schonk oud-koning Theo Hanegraaf zijn koningsschild dat in dankbaarheid door de nieuwe koning W. v.d. Linden werd aanvaard.

Jan Verhofstad 'gildebroeder van het jaar' in Vorstenbosch

Het gilde Sint Antonius Abt uit Vorstenbosch hield op zaterdag 15 januari de teerdag. Bij binnenkomst in de kerk voor de eucharistieviering zong het dameskoor als intredelied 'Gildebroeders maakt plezier'. Een mooie binnenkomer op de feestdag. Op de dag werd bekend gemaakt dat Jan Verhofstad 'gildebroeder van het jaar' is.

Hoofdman Jan van Grunsven memoreerde in zijn openingswoord aan de woelige ontstaansgeschiedenis. Op 17 januari 1951 werd het gilde heropgericht door 17 inwoners. De gemiddelde leeftijd was ruim boven de veertig jaar. Spoedig volgden er meer leden van middelbare leeftijd. Eerst in de periode 1955 - 1960 begon men jongeren bij de guld te betrekken. Zelfs is er een tijd geweest dat men de jeugd een gulden per keer gaf, als ze maar mee uittrokken. Met de kermis trok men om vreugde te uiten langs alle café's in het dorp. Bij het laatste café was menigeen al laveloos of reeds naar huis. In die beginperiode heeft men het zeer zuinig aan moeten doen. In de jaren zeventig kwam er verjonging in de overheid en groeide het ledental. Verschillende activiteiten werden opgezet. Zo werden er hometrainwedstrijden op touw gezet en dat resulteerde in een batig saldo van achtduizend gulden. Toen werd het mogelijk het gildezilver te restaureren. Van de plaatselijke bank kreeg men subsidie. Ook werden er kostuums aangeschaft. De kringgildedag in 1989 bracht een grote ommekeer door het aanbieden van een drieluik door de familie A. Vorstenbosch. Dit kunstwerk zorgde indertijd voor veel commotie en publiciteit, waardoor het gilde grote naamsbekendheid kreeg op radio, tv en in de krant. De opening van de eigen accommodatie in mei 1992 bleek een grote stap voorwaarts en zorgde voor veel nieuwe leden. Het muziekvendelspel van gilde en fanfare bij de naamsonthulling van de nieuwe gemeente Bernheze, vormde wederom een hoogtepunt. Ook dit jaar zit het gilde niet stil. Op het programma staan onder meer de opluistering van de Hoofdliedendag in de Sint Jan en een muziekvendelspel in het provinciehuis. In 2001 hoopt men nieuwe uniformen te presenteren en wordt de kringdag Maasland op 1 juli in Vorstenbosch gehouden.

Tijdens de teerdag is ook de 'gildebroeder van het jaar' bekend gemaakt. Na een spannende nek aan nek race ging de titel naar een stille werker achter de schermen: Jan Verhofstad. Zijn voorganger Lambert van der Wijst overhandigde hem het bijbehorende schild, in het bijzijn van wethouder Hanny van Uden.

Adreswijziging deken-schrijver Sint Joris Udenhout

Deken-schrijver Rob Weijtmans van het Sint Jorisgilde uit

Udenhout is per 15 maart 2000 verhuisd naar: Verzonken Kasteel 110, 5071 KE Udenhout. Tel. 013 - 511 44 12.

Kringonderscheiding in zilver voor Frans Vriens



Frans Vriens (r) krijgt van vice-hoofdman Henk van Helvoirt de ere-medaille opgespeld

Zaterdag 22 januari 2000 vierde het gilde Sint Antonius - Sint Sebastiaan uit Udenhout de teerdag. Voor bijna alle gildebroeders een teerdag zoals alle andere, behalve voor Frans Vriens. Lichtelijk geschrokken van de binnenkomst van het kringbestuur van Maasland werd het Frans even een beetje teveel. „Voor wie komen die; ik heb niks aangevraagd”, luidde zijn reactie. Het werd al snel duidelijk dat het hoge bezoek voor hem kwam. In aanwezigheid van gildeheer W. van Sprang en ere-hoofdman J. Stekelenburg kreeg deken-schrijver

Vriens de kringonderscheiding in zilver met bourgondische vuurslag. De medaille werd hem uitgereikt door de vice-hoofdman van de kring, Henk van Helvoirt. Frans ontving de onderscheiding voor een 35-jarig lidmaatschap, voor zijn 25-jarige bestuursfunctie en indirect ook voor zijn bijzondere verdiensten in en voor het gildewezen. Bij Frans staat het gilde voorop.

En welk gilde maakt hem niet uit. Of het nu z'n eigen gilde is of een ander; bij hem gaat het om het gilde, de broederschap, daar zal hij zich altijd voor inzetten. Natuurlijk met de eeuwige steun Marian, zijn vrouw. Of het nu schieten is (vier keer NK kampioen en federatiekampioen, 27 keer clubkampioen, enz), of bestuurlijk (voorzitter Bond Udenhout e.o., Vier Bonden, Ned. Fed. Wipvogelschutters, bestuurslid schietcommissie kring Maasland, lid werkgroep PTM en de werkgroep Draaiboek Kringgildedag Maasland), of organisatorisch (bouw schuttersonderkomen 't Klapperschoor, organisatie NK Udenhout, aanschaf gildeskleding, terugdringen loodbelasting, organisatie 450-jarig jubileum met o.m. een gildedag in Udenhout en onlang aanpassing van ons eigen schietterrein met nieuwe kogelvangers). „Geen enkel gilde, of hoofdman kan blijer zijn met zo'n gildeschrijver als Frans Vriens. Daarom heeft het gildebestuur gemeend hem deze onderscheiding te moeten verlenen”, zegt hoofdman Frank van Loon.

NBFS-toernooi kruisboog op wip in Gemonde

Het gilde Sint Joris & Sint Catharina uit Gemonde organiseert op zondag 28 mei a.s. op het schietterrein sportpark 'De Laat' (Sint Lambertusweg) het eerste toernooi kruisboog op wip schieten, te houden onder auspiciën van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS). Deelname staat open voor elk gilde in de Noordbrabantse federatie. Het programma ziet er als volgt uit:

- 10.00 u.: Kaarten voor korps en viertallen kopen en inleveren (tot 14.00 u.)
- 10.00 u.: Aanvang wedstrijden
- 14.00 u.: Officiële opening
- 18.00 u.: Einde van de wedstrijden met aansluitend uitreiking van de kampioenschilden- en prijzen door de federatievoorzitter samen met de hoofdman en koning van het gilde Sint Joris & Sint Catharina.

Er zal gestreden worden in de categorieën Korpskampioen NBFS, Viertalkampioen NBFS en Persoonlijk kampioen NBFS, waarvoor de Federatie zilveren schilden en kampioensdraagspeldjes beschikbaar stelt.

Daarnaast zal het gilde Sint Joris en Sint Catharina voor de categorie Persoonlijk kampioen NBFS aanvullende prijzen beschikbaar stellen.

Onderkomen schutters O.L.V. Schuts Elshout vergroot

De schutters van de O.L.V. Schuts uit Elshout zijn al ruim een jaar bezig hun onderkomen te vergroten. De bouw werd in eigen beheer van het gilde uitgevoerd. In het begin werd alleen de zaterdag voormiddag aan de bouw gewerkt. Naar gelang het bouwwerk groeide werden ook de avonden eraan gespendeerd. De bouwploeg van het gilde wil alle sponsors die hun steentje hebben bijgedragen hartelijk danken en bijzonder de deken rentmeester en zijn echtgenote Annie, die als eigenaar van de grond dit mogelijk heeft gemaakt. De mogelijkheid is aanwezig om in de toekomst jeu de boulesbanen aan te leggen waar alles voor in het werk gesteld wordt. Als het weer geen parten gaat spelen is het de bedoeling om het clubhuis met koningschieten, de eerste dinsdag van mei, officieel in gebruik te nemen. Het is jammer dat bij het zeventhonderd jarig bestaan van het gilde op 21 mei a.s. gezien het aantal gilden dat verwacht wordt, geen gebruik van het clubhuis gemaakt kan worden. De schutters hopen dat het clubgebouw een positieve bijdrage zal leveren aan de O.L.V. Schuts en dat de leden nog jaren de vruchten mogen plukken. De schutters hopen bij alle activiteiten van het gilde de overige gildebroeders en -zusters in het clubgebouw te kunnen ontmoeten.



De schutters hebben zelf de bouw ter hand genomen



Land van Cuijk

Millenniumviering

Zondag 19 september j.l. luisterde het Sint Jacobusgilde de 'Millenniumviering' bij de Landerdkei in de Reekse bossen op. De viering was een initiatief van de gezamenlijke parochies van Schaijk, Reek en Zeeland. Voor het Sint Jacobusgilde was het de allereerste keer dat het zich presenteerde voor de totale Landerdse gemeenschap. Met name uit Reek en Schaijk was er veel belangstelling voor de presentatie.

Het Sint Jacobusgilde begeleidde de vier priesters naar de tent waar de viering plaats vond. Tijdens het vendelgebed door de jongste vendelier Thijs van Bakel gaf Leo Rijkers nader uitleg over de slagen die Thijs sloeg. Deze uitleg maakte voor veel mensen nog maar weer eens duidelijk welke symbolieken het gilde zo allemaal in stand houdt. Het was voor iedereen indrukwekkend om te zien hoe de jongste vendelier het vaandel rondsloeg. Een spontaan applaus na de laatste slag was dan ook het gevolg.

Koningschieten Sint Jacobusgilde Zeeland

Op 2e pinksterdag klonk overal in Zeeland al vóór 8 uur de reveille als aankondiging van het koningschieten. Tegen 9 uur ging men in optocht vanaf het gildehuis het koningspaar Wim van Hal en Anneke van Hal van Vught ophalen en vandaar in de pastorie pater Bergsma, beide eredeckens, de oud burge-meester en de huidige burgemeester.

De voorganger in de H. Mis, pater Bergsma, haalde in zijn preek aan dat de Heilige Geest door de eeuwen heen zal blij-

ven bestaan en dat er daardoor altijd een actieve kerk blijft bestaan, omdat de mensen altijd behoefte zullen hebben aan een bepaalde vorm van broederschap. „Zeeland mag trots zijn op zijn mooi en actief gilde. Het is goed deze eeuwenoude traditie in stand te houden”.

Terug in het gildehuis werd geloot voor de volgorde en een loting van het raden wie koning zou worden. Om 13.45 uur vertrok men naar het schutsveld waar de overheden werden verwelkomd, drie maal om de boom werd getrokken, de



Koningspaar 1999

groepsfoto gemaakt, de vogel op de boom geplaatst en door eredeken burgemeester Kooijmans omhoog werd getakeld. Nadat het zilver en de koningsvogel onder de boom waren gehangen en een gebed uitgesproken begon de strijd. Jan van Dongen haalde met het 194ste schot de vogel naar beneden, maar zag om gezondheidsredenen af van zijn koningschap, zodat er een nieuwe klos geplaatst moest worden. Het was Wim van den Brand die zich na het 18e schot de laatste koning van de 20e eeuw mocht noemen. Hij is sinds 1981 lid van het gilde en sinds 1995 bestuurslid. Na de inhuldiging werd het koningspaar Wim van den Brand en Mien van den Brand-van de Bogaert overvondeld. Om 18.30 uur trok het gilde naar de kerk voor het H. Lof, en nadien naar het gemeentehuis, voor de erewijn, waarna in het gildehuis het feesten vrolijk verder ging.

Vertrek pastoor van Osch, installatie pastoor van Doorn



De nieuwe pastoor J. v. Doorn

Op 12 december luisterde het Sint Jacobusgilde Zeeland de eucharistieviering op bij gelegenheid van het afscheid van pastoor Th. van Osch en de installatie van J. van Doorn in de parochie H. Jacobus de Meerdere.

Het lag in de bedoeling om de nieuwe pastoor aan de rand van onze dorpskern af te halen maar dit viel helaas letterlijk en figuurlijk in het water. Het weer stond dit absoluut niet toe. Zo kon het dus gebeuren dat de stoet alleen

vanaf de pastorie naar de kerk trok. Het werd een bijzonder mooie viering waarin de nieuwe pastoor Van Doorn werd geïnstalleerd door de scheidende deken Van Osch namens de bisschop. Traditiegetrouw werd de nieuwe pastoor door vaandrig Harrie van Deijne overvondeld, in de kerk en niet op het kerkplein. Harmonie 'Zeelandia' speelde tot slot achter in de kerk ook nog enkele nummers voor de beide pastores.

Het Sint Jacobusgilde bedankte pastoor van Osch voor de tijd dat hij Gildeheer was. Hij kreeg daarvoor de attributen van onze beschermheilige: de staf met de kalebas, de Sint Jacobusschelp en een prachtige oorkonde.

's Middags bezochten nog veel gildebroeders- en zusters de drukke receptie.

Nieuwjaarsreceptie Zeeland

Op zondag 2 januari hield het Sint Jacobusgilde de gebruikelijke nieuwjaarsreceptie aan de Brand bij Jan en Marie van Dongen. Dit jaar zonder jubilarissen, maar het werd toch een bijzondere gelegenheid. Het gilde maakte namelijk kennis met pastoor van Doorn en staande deken Adriaan van der Coer sprak de hoop uit, pastoor van Doorn spoedig tot Gil-

deheer te kunnen installeren en bij alle activiteiten te zien deelnemen. De pastoor liet er geen gras over groeien en vond dat men hem maar eens snel moest komen vertellen wat dit allemaal inhield. Hij wil namelijk graag zo snel mogelijk in de Zeelandse gemeenschap ingeburgerd raken en hij wist van zijn voorganger dat het gilde hier een belangrijke plaats inneemt.

Het Sint Jacobusgilde had ook al direct een leuke verrassing voor pastoor van Doorn. Er werd hem namelijk een cheque van f 2.800,- overhandigd voor de actie 'Red de Toren'. Dit geld was bijeengebracht door de verkoop van de Millenniumkaarsen die op dit moment in menig Zeelands gezin staan te branden. De pastoor vond dat hij met dit bedrag zeker niet mocht klagen als 'binnenkomertje' en bedankte het gilde hartelijk voor hun inzet.

Soester gilde luidt Heilig Jaar waardig in

Op zondag 2 januari jl., de eerste zondag in het nieuwe jaar 2000, heeft het Soester gilde zijn activiteiten op een bijzondere manier van start laten gaan. Tezamen met een van de vijf parochies in Soest werd het jaar 2000 geopend met een Eucharistieviering rondom het thema 'Geloven gaat verder', waaraan ook het gildekorps zijn medewerking verleende. Naast wensen aangaande toekomst, werd tijdens de consecratie de hoogste gilde-eer gebracht.

Met een korte muzikale bijdrage na afloop, werd een brug geslagen naar een uitgebreide en door enkele honderden belangstellenden bezochte Nieuwjaarsbijeenkomst in het Gildehuis. Hier werden zoals gebruikelijk de goede wensen voor het nieuwe jaar uitgewisseld en werd ook het glas geheven op een goede toekomst, nadat ouderman René van Hal de plaats van het gilde in de katholieke als ook de wereldlijke gemeenschap had toegelicht in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het gemeentebestuur, het pastoresteam en verenigingen waarmee het gilde samenwerkt. Het programma van de komende gildefeesten in augustus werd toegelicht. Ook werd aandacht besteed aan de deelname aan de Rome-reis, georganiseerd door de Stichting Pelgrimage van inmiddels meer dan 100 Soesters.



Het glas wordt geheven op een goede toekomst

Soester gilde zwaait burgemeester uit

Op donderdag 27 januari nam burgemeester de Widt van Soest afscheid. Hij gaat met vervroegd pensioen. Ook het Soester gilde mocht als een van de weinige verenigingen een bijdrage leveren aan dit afscheid. Nadat hij 's avonds met paarden en een koets van huis werd afgehaald, werd hij bij het gemeentehuis buiten in de kou opgewacht door de leden van het gildekorps. Zij brachten hem een muzikale en vendelhulde. En natuurlijk als afscheid werd hij overvondeld, nadat de ouderman nog enige herinneringen had opgehaald aan de samenwerking met deze burgemeester. De burgemeester was als oud-burgemeester van Best al gewend met de gebruiken van de gilden. Hij heeft in zijn meer dan 10-jarige ambtsperiode mede gezorgd voor een verbetering van de relatie tussen het gilde en de plaatselijke overheid. Hij was voorzitter

van het gestructureerd overleg tussen gilde en alle gemeentelijke diensten, waaronder ook brandweer, politie en GGD, waarin de diverse zaken werden doorgenomen rondom de activiteiten van het gilde in Soest. Elk jaar was hij prominent aanwezig bij de gildefeesten in Soest en zorgde ondermeer voor het vrijen van de vogel. Aangezien hij in Soest blijft wonen zullen hij en zijn vrouw ongetwijfeld nog de activiteiten van het gilde komen bezoeken.

„Deze vrije gildedag mag met een gouden griffel in de boeken worden bijgeschreven”

Het begon op vrijdag 20 augustus met een zeer geslaagde Blitterswijckse avond in een goed gevulde feesttent met tal van artiesten van eigen bodem, een prachtige fotoreportage van het Sint Antonius-Abt Gilde en video op een wel heel professionele manier. Het was in één woord fantastisch, wat een groep van vrijwilligers uit eigen dorp voor deze avond gedaan heeft. Zeer speciale dank was er voor de gilden van Geijsteren en Maashees voor de uitstekende assistentie bij deze avond.



Leo Willems van 't Sint Antonius-Abt gilde voorop met kring standaardvaandel van het Land van Cuijk

Op zaterdag presenteerden zich de overheid, het koningspaar, gildepriester, tamboers, het federatiebestuur en leden van het bestuur van de kring Land van Cuyk onder leiding van voorzitter Baron de Weichs de Wenne, voor de opening van het toernooi. Na een welkomstwoord door de eerste gildemeester presenteerden zich de ruiters met hun paarden, onder leiding van standaardruiter Leo Willems. De wedstrijd werd geopend door federatievoorzitter J. Hermans. Op het tot in de puntjes verzorgde dressuurveld werden prachtige demonstraties uitgevoerd door de diverse deel-

nemers voor een talrijk publiek, dat zichtbaar heeft genoten van dit spektakel. De uitslag van dit toernooi was: 1. Soerendonk, 2. Blitterswijck en 3. Bakel.

Op zondag, de dag van de vrije gildedag, stond het Sint Antonius-Abt gilde om 8 uur in vol ornaat opgesteld op het plein, de reveilleblazers boven in de kerktoeren en de scouts bij de vlaggenmasten. Op het moment dat het koningspaar, het hoofdvaandel, de vendeliers en gildetrommen het plein naderden werd de gildedag officieel geopend met het blazen van het reveille en het hijsen van een zestal vlaggen. Om 9 uur trok een bonte stoet van 170 gasten, voorafgegaan door het Sint Antonius-Abt gilde door het dorp naar de kerk voor de gildemis in een bomvolle en prachtig versierde kerk. Na de H.Mis was er een Limburgse koffietafel compleet met borrel en braadworst voor de genodigden, verzorgd door enkele dames in originele klederdracht. Ook werd de erewijn aangeboden door de gemeente.

Om 1 uur gaf kringkapitein Toon Driessen het sein voor de optocht, voorafgegaan door het prijzenzilver, gemaakt door edelsmid Ben van Loenhout, en met standaardruiter L. Willems met het kringvaandel voorop, gevolgd door fanfare Moed en IJver en 50 gilden. Helaas zonder het Sint Antoniusgilde Deurne vanwege een busongeluk daags van tevoren. Na het overvenden van het koningspaar en de kerkelijke en burgerlijke overheid, en het Wilhelmus door de plaatselijke fanfare volgde de toespraak van burgemeester J. Hahn, waarna de kringvoorzitter de gildedag opende met o.a. de woorden: „Deze vrije gildedag mag met een gouden griffel in de boeken worden bijgeschreven”.

De diverse wedstrijden mochten zich verheugen op een grote publieke belangstelling. Bij de zilvertentoonstelling in de tent was de belangstelling zo groot dat er op dit gebied niet geju-

reerd kon worden. Bij de schietwedstrijden was het de gehele middag bomvol, wat de schutters zo motiveerde dat men om 20.15 uur nog aan het afkampen was. Ondertussen was men in de feesttent met de prijsuitreiking van de overige onderdelen begonnen.

Koningschieten bij het Sint Barbaragilde Ravenstein

Op donderdag 15 mei, Hemelvaartsdag, vond het driejaarlijkse koningschieten plaats van het Sint Barbaragilde Ravenstein. De door vogelmaker Ben Kuipers gemaakte koningsvogel zou volgens deskundigen vele schoten uithouden. Maar de vogel bleek onberekenbaar. Bij het 27ste schot schoot Mari van Breda de vogel eraf. Mari volgde zo zijn broer Adriaan op die drie jaar geleden, in 1996, van hem de koningstitel afpakte. Zo is de koningstitel al driemaal achtereen in de familie van Breda. Ook was Mari op 21 mei 1998, Hemelvaartsdag, dagkoning. Adriaan bood het gilde een mooi schild aan met een opengewerkte kroon.



De gebroers Adriaan en Mari van Breda



Baronie en Markiezaat

Jeugd en Cultuur en gildebroeders

Op 7 juni 1999 waren er enkele gildebroeders van het Sint Sebastiaangilde uit Bergen op Zoom, in uniform, aanwezig op het Ravelijn, in het kader van de dag 'Jeugd en Cultuur'. Aan de schoolverlaters werd uitleg gegeven over het gildewezen. Er werd gedemonstreerd, hoe geschoten wordt op de wip en op het blazen. De trom werd geroerd en het vendel gezwaaid door gildebroeders in hun bijpassende tenue. Ook de aanwezige bezoekers hebben hun krachten beproefd op de trom, met de vendels en de handboog. Het was een interessante ontmoeting tussen enerzijds de schooljeugd en anderzijds met het aloude gilde en zijn tradities die immer in ere worden gehouden.

Nieuwe koning bij het Sint Ambrosius gilde in Gilze

Op zaterdag 9 oktober j.l., de eerste zaterdag ná de Gilse kermis, vond bij het Sint Ambrosius gilde het koningschieten plaats. Speciaal daarvoor werd in het hart van het dorp in het dorpspark 'het Mollebos' een schutsboom geplaatst en werd het park omgetoverd tot schutswei. Dit om de Gilse bevolking beter bij dit bijzondere gebeuren te kunnen betrekken. Vanaf 9.00 uur werden de gildebroeders door de tamboers met luid tromgeroffel uitgehaald.

Bij het gildehuis werd verzameld en opgesteld voor de rondgang om in eerste instantie de (oude) koning - Cees van Hoek - bij zijn huis op te halen. Eenzelfde eer viel te beurt aan de vertegenwoordigers van het kerkelijke en wereldlijke gezag die respectievelijk werden uitgehaald op de pastorie en de hulpsecretarie.

Aangekomen op de schutswei werd allereerst de kampioen bekendgemaakt van de wipverschietsing 1999. Deze titel kwam toe aan Jo van Nunen die als bewijs hiervan gedurende een jaar een paars trosje aan zijn boog mag dragen.

Nadat Cees van Hoek het gilde een schitterend koningsschild had geschonken en er de nodige uitleg was gegeven over het koningschieten werd door de pastor en de burgemeester een vogel op de boom geplaatst en losten zij de allereerste schoten. Aansluitend werd geloot en was het de beurt aan 16 gildebroeders die aan de spannende strijd om het koningschap begonnen. Dit loten gebeurt steeds na elke ronde opnieuw. En dat de gildebroeders steeds bedrevener raken in het schieten mocht wel blijken uit het feit dat de schoten vaak



Nieuwe koning Gerard Aarts

echt goed raak waren met als gevolg dat de vogel erg snel opschoof en relatief snel naar beneden werd gehaald. Het laatste stuk viel om 14.07 uur. Dat gebeurde bij het 160e schot dat gelost werd door Gerard Aarts waarmee hij de gelukkige werd en zich derhalve tot nieuwe koning schoot. Van de 160 schoten waren er 65 raak geweest, er waren 24 schampschoten en 71 schoten waren geheel mis. Na de gebruikelijke ceremoniële handelingen werd door het gemeentebestuur de ere-wijn aangeboden en volgde een receptie.

Om 17.00 uur werd de viering in de parochiekerk bijgewoond waarna het gilde met vliegende vendels en slaande trommen vertrok naar het gildehuis: Den Doel bij café de Hooikar om het koningsmaal te nuttigen.

Sint Ambrosiusgilde probeert het gilde te promoten bij de jeugd van Gilze

De jeugd kennis te laten maken met het gilde is vandaag de dag een aktueel thema. Afgelopen zomer heeft ook het Sint Ambrosius-gilde daartoe een stap gezet.

Al 30 jaar lang wordt er in Gilze een jeugdvoetbaltournooi georganiseerd tussen de verschillende buurtverenigingen. Een paar honderd kinderen tussen de 9 en 15 jaar doen daaraan mee.

In 1999 werd het gilde in de gelegenheid gesteld om tijdens de pauzes de jeugd te laten kennismaken met het gildewezen. Omdat het toernooi plaatsvindt op dezelfde locatie als waar het gilde haar schietaccommodatie heeft was dit ook goed te organiseren. De jeugd alsmede hun leiders konden in competitieverband aan schietwedstrijden deelnemen. Daartoe stelde het gilde aangepaste bogen beschikbaar. Tevens kon men trommen en werden uitleg en demonstraties gegeven in vendelen. Enkele prijzen werden beschikbaar gesteld. Gezien de zeer grote belangstelling kon dit initiatief zeker als succesvol worden gezien. Het Gilse gilde is al vele jaren nog bij een ander groot jeugdfeest betrokken en wel bij de avondvierdaagse. Met als achterliggende gedachte dienstbaar te zijn aan de gemeenschap stelt het gilde zich beschikbaar om het verkeer te regelen teneinde de kinderen een veilige oversteek te garanderen op gevaarlijke kruisingen. Deze medewerking wordt door de organisatie op hoge prijs gesteld omdat men weet dat men aan het gilde een betrouwbare partner heeft. En zo komen zo'n 1.000 Gilse kinderen elk jaar opnieuw in de 4 dagen na Pinksteren het gilde tegen.

Cees Snellens, 40 jaar gildebroeder van het Sint Antonius Abt-gilde uit Terheijden

Ter gelegenheid hiervan wordt hem een receptie aangeboden in het Terheijdense gildehuis. H.E.J. Hoppenbrouwers, waarnemend voorzitter van de Kring Baronie en Markiezaat, mocht als eerste het woord voeren: „25 Jaar overheidslid, voorwaar niet niks, zeker als je dan nog weet dat ze pas vanaf zijn 18 jaar zijn gaan tellen, terwijl Cees al vanaf zijn 13e jaar verbonden was aan het Sint Antonius Abt-gilde. Officieel was de datum 30 juni 1999, maar door het overlijden van zijn

vader is het jubileum uitgesteld tot 26 november '99. Overigens heeft z'n opa al in 1925 keizer geschoten en is zijn vader 71 jaar lid geweest. Cees komt dus uit een "echt" gildegeslacht. Cees is geen luidruchtig persoon, die per se op de voorgrond wil staan, maar iemand die graag zijn deskundigheid op het gebied van geweeschieten ten dienste stelt van de Kring en aan zijn medebroeders en zusters. Als voorzitter van de schietcommissie leidt hij alles in goede banen. Hij draagt het gilde en de gilden een zeer warm hart toe. Ook zijn vrouw staat ten volle achter zijn initiatieven, vandaar een oprecht proficiat aan zijn adres."

Het Kringbestuur heeft dan ook unaniem ingestemd met de aanvraag van het Sint Antonius Abt-gilde voor deze onderscheiding.

Het vendelzwaaien, een voornaam spel

In de middeleeuwen vormden zich in Europa talrijke huurlegers. Veel van die soldaten uit de zuidelijke landen trokken zodoende met hun legereenheden naar het noorden en lieten in elke streek wel iets van hun typische gewoonten achter. Een van de zaken die zij naar onze streken brachten, was het vendelzwaaien, dat tot op de dag van heden hier in ere is gehouden, door velen wordt beoefend en tot een kostbaar cultuurbezit is geworden. Bekend is dat in de zestiende eeuw de vaandrig, te paard of te voet, voor de troep uitging. Een tamboer of een bazuinblazer, of beiden, begeleidden hem opdat zijn handelingen maatvast en ritmisch konden verlopen. En niet alleen in het leger maar ook in de oude schuttersgilden had de vaandrig allengs zijn aparte plaats gekregen. In oorsprong werd waarschijnlijk met het vaandel zelf wel gezwaaid (gevendeld). Later ontstonden de vendels die, in afbeelding en kleur, van het vaandel zijn afgeleid. Het vendelzwaaien heeft van oorsprong een diepe betekenis, het beeldt de strijd uit tussen Sint Joris en de draak. Sterke, goefende handen tonen ons de strijd tussen goed en kwaad. De vendelier met zijn vendel is de trots en het sieraad van ieder gilde. Symbolisch zou men de letters van het woord 'vendel' als volgt kunnen zien:

V dat is	Vrede
E dat is	Eendracht
N dat is	Noblesse
D dat is	Discipline
E dat is	Eer
L dat is	Lachen en Leven.

Vele generaties van gilden hebben zich intens met het gildewezen bezig gehouden. Sommige cultuurwaarden uit het verleden zijn helaas verloren geraakt of door de moderne tijd achterhaald, maar evenzeer is gelukkig veel goeds aan ons doorgegeven. Het Sint Sebastiaangilde uit Bergen op Zoom en Borgvliet prijst zich gelukkig, een groep goede vendeliers in zijn midden te hebben. Gildebroeders, vrienden en overige belangstellenden genieten daar regelmatig van. ■

GILDE'KLEINTJE'

Voor al uw feestavonden, bruiloften en partijen. Brabantse humorist, tonpraater en gildebroeder Wiel Peerlings, Soerendonk
Telefoon: (0495) 59 14 58

GILDE'KLEINTJE'

GEVRAAGD: Boek Schuttergilden en Schutterijen van Noord-Brabant, deel 1, door J.A. Jolles, Jo Smits, Gildelandt 17, 5823 CH Maashees (0478-636453, E-mail: gildemhs@vxs.nl)

GILDE'KLEINTJE'

TE KOOP: Sint Jorisverzameling, bestaande uit beelden, gildeborden, boeken, foto's, bierglazen en -pullen en andere voorwerpen met Sint Joris en de draak.
Frans Martens, Vendelier 9, 5751 NA Deurne (0493-313608)

IN MEMORIAM

Markante gildebroeder en vendelieten grave gedragen



Jan Toorians

Onder belangstelling van honderden mensen, waaronder vele tientallen gildebroeders uit de gehele provincie Noord-Brabant is zondagmiddag Jan Toorians in Loon op Zand ten grave gedragen.

J.Th.M. Toorians (79) was een markante gildebroeder. Niet alleen in eigen land maar ook ver daarbuiten. Vanwege zijn enorme inzet voor het vendelen als uiting van kunst binnen het gildewezen heeft Jan Toorians in de loop der jaren een indrukwekkende staat van dienst opgebouwd. Grote bekendheid kreeg hij ook doordat hij de edele kunst van het vendelen op papier zette. Hierdoor verscheen in 1969 het naslagwerk Het Vendel. In 1980 leverde hij een bijdrage aan de uitgave Koninklijk Gildezilver en in 1985 was hij de stuwende kracht achter het Jubileumboek gildekring Maasland.

Het liefst verkeerde Toorians tussen 'zijn' gildebroeders, ofschoon dat de laatste jaren om gezondheidsredenen niet meer mogelijk was. Die gildebroeders binnen de gehele provincie, maar ook in België, Luxemburg, Duitsland, Zwitserland en Italië heeft hij de techniek van het vendelen bijgebracht en verder verfijnd. Op (internationale) gildefeesten was hij dan ook een graag geziene gast. Aanvankelijk met zijn eerste echtgenote Mien van Bladel en later met Mia van de Hurk. Hij en zijn eerste vrouw raakten bij een verkeersongeluk betrokken. Voor Mien was dit ongeluk fataal en zelf hield Toorians er een linkerbovenbeenprothese aan over. De taken in het gezin werden moederlijk overgenomen door Mia. Uit dit tweede huwelijk werden nog eens twee kinderen geboren. Met droefheid hebben de in totaal zes kinderen samen met hun echtgenotes en kinderen en natuurlijk Mia afgelopen zondagmiddag Jan naar zijn laatste rustplaats begeleid.

Uit de enorme belangstelling bij de plechtige eucharistieviering met gildeer werd nog eens duidelijk de plaats die Jan in veler harten innam. Voor zijn inspanningen op maatschappelijk en sociaal gebied, alsmede binnen het gildewezen zijn hem in de loop der tijd onder meer de volgende onderscheidingen toebedeeld: eremedaille in goud verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice, kringonderscheiding in goud met vuurslag van gildekring Maasland, kruis van verdiensten Historischen Deutsche Schützen Bund, gouden eremedaille

Oud-Limburgse Schuttersfederatie, gouden kruis van verdiensten in de Orde van de H.H. Sebastiaan van de Europese Gemeenschap van Historische Schuttersgilden en het zilveren medaillon van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden.

Na de eucharistieviering in de parochiekerk van de H. Johannes Onthoofding werd, op speciaal verzoek van de familie, op het kerkplein een vendelhulde gebracht door het Onze Lieve Vrouwe - Sint-Catharinagilde uit Erp. Deze vendelgroep heeft Jan altijd met raad en daad terzijde gestaan. Vervolgens werd het stoffelijk overschot van deze markante gildebroeder naar het kerkhof begeleid door zijn eigen Sint-Ambrosiusgilde uit Loon.

Jan Toorians is niet meer, maar blijft, zoals gildeheer pastoor R. Aarden tijdens zijn homilie aangaf, 'voor altijd in onze harten'.

Sint Sebastiaan, Diessen



Jan op 't Hoog

Op 1 november 1999 werd het gilde overvallen door het bericht van overlijden van Jan op 't Hoog (71). Nog herstellende van een tweede, werd een derde hersenbloeding in korte tijd hem fataal. Tijdens het konings-

schieten in september was hij ondanks de enorme hitte toch aanwezig op het schietterrein, ook al ging het voor hem niet gemakkelijk, echter de drang naar het bijwonen van deze activiteit had hem doen besluiten, toch te komen.

Sint Jan Baptist, Duizel



Jan Kox

Hoewel hij reeds enige maanden ongeneeslijk ziek was, kwam het overlijden van keizer Jan Kox (72) toch nog onverwacht op 9 december 1999. Jan werd lid op 29 januari 1973 en men kan wel stellen, dat hij meteen aan het gilde verknocht was. Het is begrijpelijk dat Jan erg trots was, dat hij in de voetsporen van zijn grootvader kon treden en eveneens keizer werd, nadat hij het koningschap behaalde in 1987, 1989 en 1991.

Was er iets te doen, te werken of te organiseren, op Jan kon je een beroep doen en hij zette zich volledig in voor de hem toebedeelde taken. Hij was een perfectionist. Dit was ook te zien als de guld uitrukte: zijn keizersschild glimmend gepoetst en het gildetenue perfect in orde. Hij kon het niet goed hebben als

sommigen met bepaald gedrag afbreuk zouden kunnen doen aan de goede naam van 'de guld'. Hij gaf dan duidelijk blijk van afkeuring. Zijn grote passie was echter wel het schieten. Met grote vaardigheid hanteerde hij zowel de kruisboog als het geweer. En ondanks zijn toch al gevorderde leeftijd, schoot hij nog mee met de besten!

Sint Willebrordus, Esch



Wim Letschert

Bij het Sint Willebrordusgilde te Esch werd op 27 oktober 1999 met verslagenheid gereageerd op het bericht van het plotselinge overlijden van gildeheer Wim Letschert (45). De heer Letschert was van 16 mei 1987 tot

en met 31 december 1995 de laatste burgemeester van de gemeente Esch en daarmee de jongste burgemeester van Brabant. Tijdens de Willibrordusviering in november 1987 trad hij als gildeheer tot het gilde toe. Al die tijd voelde hij zich nauw bij het gilde betrokken. In het najaar van 1991 werd hij door een uitspraak van de Raad van State gedwongen het toenmalige schietterrein van het gilde te sluiten wegens klachten van loodoverlast door omwonenden. Een beslissing die hij met pijn in het hart moest nemen. Echter dankzij zijn inzet kan het gilde thans beschikken over een fraai eigen schutsterrein op het Essche sportpark. Ook na zijn vertrek naar Geertruidenberg stelde hij er prijs op als gildeheer aan het Essche gilde verbonden te blijven en bleef hij met enige regelmaat de gildebijeenkomsten bezoeken, voor het laatst tijdens de najaarsvergadering van 26 september 1999. Het gilde was met circa twintig gildebroeders, de beschermheer en drie gildeheren aanwezig tijdens een oecumenische uitvaartdienst in de Sint Gertrudiskerk te Geertruidenberg. Na de dienst heeft het gilde haar overleden gildeheer naar zijn laatste rustplaats begeleid. Hierbij werd de kist geflankeerd door de beschermheer en de gildeheren. Op de begraafplaats werd met de gebruikelijke vendelgroet en een speciaal gecomponeerde bazuinhymne afscheid genomen.

Sint Agathagilde, Heeze

Net voor de kerstdagen en de eeuwwisseling, op 21 december 1999, overleed gildebroeder Frans van Roozendaal (73).

Frans is lid geworden van het Sint Agathagilde toen zijn zoon Ger-Jan zich op 16-jarige leeftijd tot koning schoot. Sindsdien werd hij een trouw gildebroeder die zelden ontbrak. Hij gaat de herinnering in als de man die vrolijk en fluïtend door het leven ging. Zijn vogeltjes

en dieren waren zijn grootste hobby. Nadat zijn zoon in het ouderlijk huis was getrokken en hij zelf kleiner ging wonen, kwam hij vaak op Kreyl om zijn dieren te verzorgen.

Bij de Sint Nicasiusviering, op zijn geliefde Kreyl, toonde hij zich altijd als een prima gastheer. Na afloop van deze openluchtmis ter ere van Sint Nicasius werden zijn gildebroeders altijd bij hem uitgenodigd op de koffie. Deze traditie werd afgelopen jaar al voortgezet door zijn zoon Ger-Jan.

Sint Joris, Hooge Mierde

Op 10 december overleed de oudste gildebroeder van Hooge Mierde, Frans Rossiau (94). Frans was sinds 1963 lid van het gilde, waarvan gedurende een aantal jaren lid van de overheid. Ondanks zijn minder goede gezondheid van de laatste jaren bleef Frans de gang van zaken bij het gilde met grote belangstelling volgen.

Sint Servatius, Lieshout



Jan Swinkels

Op 3 december 1999 is Jan Swinkels (94) overleden. Op 11 april 1981, in het reactiveringsjaar van het gilde, werd hij tot beschermheer benoemd. Als jager was hij een geïnteresseerd schutter. Dit resulteerde natuurlijk ook in een koningstitel. Na vele jaren erekoning te zijn geweest trad hij in 1988 terug als erekoning. „Als de schut de straat op gaat dan moet het zilver er ook bij zijn! Gezien mijn leeftijd kan ik niet goed meer gaan.” Jan Swinkels bleef betrokken bij zijn gilde. Hij was een stimulator voor de bouw van de Sint Servatiuskapel, waarvoor hij op 23 mei 1996 de eerste steen legde.

Sint Servatius, Lieshout



Piet Brox

Op 4 januari 2000 overleed eregildebroeder Piet Brox (64). Vanaf 1981, het reactiveringsjaar, is hij nadrukkelijk aanwezig en betrokken bij het gilde. Ook heeft hij een periode zitting gehad in het bestuur. Als eigenaar van hotel Brox heeft Piet veel voor het gilde betekend. Het was dan ook een gezellig gildehuis. Als geüniformeerd gildebroeder was hij zilver- en piekdrager. Ook van zijn koningsschap heeft hij met volle teugen genoten. Voor al zijn inzet voor het gilde werd hij op 15 november 1998 benoemd tot eregildebroeder met bijbehorend draagschild.

Sint Antonius Abt, Mierlo-Hout



Sjeff van Aerle

Op 26 december 1999, Tweede Kerstdag, overleed Sjeff van Aerle (77). Hij was jarenlang als hoofdman het gezicht van het gilde. Ook fungeerde hij als kapitein, waar het gilde nu nog lering uit kan trekken. In

1958 was hij de trotse koning van het gilde.

Door een infarct moest hij in 1987 zijn markante loopbaan als actief gildebroeder afsluiten. Maar na zijn revalidatie was hij nog lange tijd actief voor het gilde. Menig betweter werd nog op de vingers getikt. Als Sjeff in de Jan de Witkliniek bezoek kreeg van het gilde leefde hij weer op en begon het gildehart heftig te kloppen.

Sint Dionysius, Tilburg

Op 19 oktober 1999 werd het kolveniersgilde Sint Dionysius uit Tilburg opgeschrikt door het bericht dat gildebroeder Sjeff Donders enkele dagen voor zijn 65e verjaardag was overleden. Sjeff was 37 jaar een gewaardeerd gildebroeder, die er niet voor schroomde om een bestuursfunctie te bekleden, toen het gilde hem daarom vroeg. Door zijn eenvoud en innemendheid heeft hij, zonder daartoe enige moeite te hoeven doen, binnen het gilde een belangrijke rol gespeeld. Jarenlang was Sjeff de drijvende kracht achter de organisatie van de eigen schietwedstrijden. Door zijn bouwkundig verleden was hij als geen ander in staat om zich in te zetten voor de bouw en later het onderhoud van de verschillende gildehuizen. Binnen de Kring Kwartier van Oirschot heeft Sjeff vele jaren deel uitgemaakt van de schietcommissie geweest. In deze hoedanigheid kon je hem tijdens gildefeesten aantreffen op het wedstrijdsecretariaat en ontving hij de kringonderscheiding in 1990.

Sint Dionysius, Tilburg

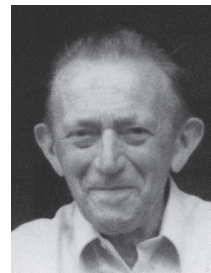


Huib van Gils

Op 4 december 1999 overleed Huib van Gils (67). Huib was 38 jaar lang gildebroeder van het kolveniersgilde Sint Dionysius. Hij was er trots op, bij dit gilde te horen. Tijdens bijeenkomsten van het gilde wist hij een zeer goed evenwicht te vinden tussen een Bourgondische levensstijl en de ernst die het dagelijkse functioneren vereiste. Jarenlang heeft hij zich als penningmeester ingezet om een goede financiële basis op te bouwen, iets waar hij ook na zijn penning-

meesterschap de nadruk op bleef leggen in de vergaderingen. Tijdens zijn bestuurslidmaatschap heeft hij, met inachtneming van de tradities binnen het gilde, de aanzet gegeven tot het aanpassen van de tradities aan de huidige tijd. Toen hij benoemd werd tot oud-raad vervulde hij de functie van 'waakhond' van het gilde. Hij was het, die er voor waakte dat het gilde het gilde bleef. Meer dan 50 jaar waren Sjeff Donders en Huib van Gils bevriend. Nu zijn ze weer herenigd.

Sint Catharinagilde, Tongelre



Driek van der Putten

Op woensdag 26 januari overleed 'in alle rust' Driek van der Putten, gildebroeder van het Sint Catharinagilde Tongelre. Driek werd geboren op 15 december 1908 in het Geldropse Zesgehuchten en bracht daar op de boerderij

van zijn ouders ook zijn jeugdjaren door. In Tongelre huwde hij Wilhelmina Keijzers, ze kregen samen vier kinderen en hij werkte hard voor de kost. Daarnaast vervulde hij tal van bestuurlijke functies en werd op latere leeftijd - 72 jaar - lid van het gilde. Hij was van 1982 tot 1996 zilverdrager. Van zijn rijke levenservaring kon je deelgenoot worden door naar zijn boeiende verhalen te luisteren, maar ook legde hij samen met zijn kleinzoon veel van zijn ervaringen vast in een dagboek.

Kring Dommelgroep

Op 18 september 1999 had in de H. Hart kerk te Vught de sobere uitvaartdienst plaats voor Hélène de Gruyter-Vehmeijer (95), beschermvrouwe van gildekring Dommelgroep. Tot het laatst zeer vitaal, overleed zij op 14 september 1999. De toenmalige beschermheer drs Lodewijk de Gruyter kwam in het najaar van 1971 te overlijden. Na een bezinningsperiode nam zijn vrouw in 1972 de taak van beschermvrouwe over. In 1997 ontving ze een zilveren schild, waarop onder andere staat "25 jaar beschermvrouwe 1972-1997". Zij heeft in december 1971 de Pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice gekregen voor de vele verdiensten in het Rooms Katholieke, sociale en verenigingsleven.

Mogen zij allen rusten in vrede

Dankbetuiging

Mevrouw Toorians en kinderen danken alle gildes voor het betuigde medeleven in de laatste levensfase en bij het afscheid van Jan Toorians. Moge het helpen bij het verwerken van het verlies van deze bijzondere man en vader.

!!!UNIFORMEN!!!

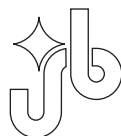
Wij maken alle uniformen op maat naar ons of
Uw eigen ontwerp in eigen atelier.
Bij ons zit U ook goed voor bijwerkingen van uniformen.
Bij ons verkrijgbaar: alle toebehoren o.a. extra lange
gildekousen. (tot ver over de knie)

Maak vrijblijvend een afspraak,
wij komen zonder verplichtingen.

KLEERMAKERIJ BELIEN

Kerkstraat 20
3930 Hamont (België) (in Budel net over de grens)
Tel. vanuit NL. 00-3211/44 52 58

- Goud en Zilver
- Reparaties
- Veranderingen
- Nieuw werk
- Eigen ontwerp
- Gildewerk
- Graveren



John Bijsterveld
Meester Goudsmid/Edelsmid

Leenderweg 37, Valkenswaard, Tel. (040) 204 24 89



Beeldengieterij TENAX

Voor verschillende Gildebeelden
en diverse andere beelden

Jan van Grunsven
Kampweg 19a, 5476 VB Vorstenbosch
Tel./fax: (0413) 36 31 64
Privé: (0413) 35 04 74



AGENDA

Noordbrabantse Federatie van Schuttergilde:

Gildefeesten in 2000

14 mei

Jeugdtoemooi V-T-B kring Kempenland, te Budel
bij het Sint Jorisgilde

21 mei

Kringdag Peelland, te Gemert bij het Sint-Jorisgilde

21 mei

Kringdag Maasland, te Elshout bij het O.L.Vrouwegilde

21 mei

Kringdag Land van Cuijk, te Mook bij het Sint-Antoniusgilde

28 mei

Eerste NBFS-toemooi Brabants kruisboogschieten op de wip,
te Gemonde bij het Sint Joris-Sint Catharinagilde

28 mei

*Kampioenschap Brabants vrije hand geweerschieten Fed. Wipboom-
schutters, te Bavel bij S.V. Sint Hubertus. (Secr.- Oude Bredaseweg
10, 4854 PG Bavel. 0161.432507)*

4 juni

Kringdag Kempenland, te Reusel bij het Sint Jorisgilde

4 juni

Kleine Kringdag Baronie-Markiezaat, te Rijsbergen
bij het Sint Bavogilde

25 juni

*Kampioenschap Brabants opgelegd geweerschieten Fed. Wipboom-
schutters, te Udenhout bij Sint Jorisgilde*

9 juli

Vrij gildefeest Kw. van Oirschot, te Hilvarenbeek
bij het Sint Sebastiaangilde

9 juli

Vrij gildefeest Land van Cuijk, te Boxmeer
bij het H.Bloedsgilde

20 augustus

Kringdag Kw. van Oirschot, te Knegsel
bij het gilde Sint Monulphus-Sint Gondulphus.

26 augustus

Europees Koningenschieten te Garrel Südoldenburg,
Duitsland.



JUWELIERS - HORLOGES

Jan Andriessen

DORPSSTRAAT 28
5708 GK HELMOND (STIPHOUT)
TEL. (0492) 55 07 92
FAX (0492) 52 22 69



RESTAURATIE-ATELIER DE TIENDSCHUUR

Reeds jaren ervaring met
archief- en textielconservering

Kapelaan Poellplein 1, 5046 GV Tilburg, telefoon 013 - 5368355

WILLIGERS makers van vaandels,
vendels en andere
gildeattributen

Joke Willigers (V.H. H.M. Waters)
Zand 33, 5757 RX Liessel (0493) 34 25 68



FEDERATIETOERNOOIEN DEELNAME EEN 'MUST'?

Federatietoernooien bloeien pas bij de gratie van een groot deelnemersveld. De toernooien zijn aantrekkelijk opgezet en bieden de gildeleden zeer zeker gelegenheid genoeg tot competitie in federatief verband. Wat is er nu mooier om uit een zeer groot deelnemersveld één van de beste drie prestaties neer te zetten! Een prestatie waaraan tot in lengte van jaren wordt herinnerd middels een zilveren kampioensschild of een schild voor de tweede of derde plaats. En op dit zeer gewenste 'grote deelnemersveld' willen wij als federatiecommissies en federatiebestuur extra aandacht vestigen. Tot nu toe is de deelname matig voor het standaardrijden, redelijk voor het gewerschieten en goed voor het vendelen-trommen-bazuinblazen. Maar het kan en het moet beter. Dit jaar wordt aan de toernooienreeks een nieuwe loot toegevoegd: het federatietoernooi kruisboogschieten op wip.

Gildeleden (m/v), waagt de stap en schrijf massaal in voor deze federatietoernooien! En overige gildebroeders en gildezusters, getuigt van uw belangstelling door een eveneens massale aanwezigheid op de toernooien.

Zondag 28 mei: NBFS-toernooi Brabants Kruisboogschieten op Wip, te Gemonde bij het gilde Sint Joris en Sint Catharina.
Lokatie: Sportveld de Laat aan de St.Lambertusweg.
Informatie: C.M. (John) van der Leest, telefoon 073.5512840.

Zondag 2 september: NBFS-toernooi Standaardrijden, te Lierop bij het gilde Sint Antonius-Abt Lierop
Lokatie: Nog niet bekend.
Informatie: H. van den Eikhof, telefoon 0492-331514.

Zondag 3 september: NBFS-toernooi Brabants gewerschieten op Wip, te Beek en Donk bij het Sint- Antoniusgilde Beek en het Sint Leonardusgilde Donk.
Lokatie: Schietaccommodatie 't Wipke aan de Zwinkelweg.
Informatie: J.H.M. Rovers, telefoon 0492.463005.

Zondag 17 september: NBFS-toernooi Vendelen-Trommen-Bazuinblazen, te Eindhoven bij het Sint Catharinagilde Strijp.
Lokatie: Philips-Van Lenneppark.
Informatie: Henri van Hout, telefoon 040.2815863.